VLAAMS NATIONAAL WEEKBLAD

Wij

VRIJDAG 5 APRIL '91

36e JAARGANG · NR. 14 · 33 fr.

DE BELGISCHE ZIEKTEVERZEKERING:

EEN ZIEKELIJKE VERSPILLING

VLAANDEREN BELOOFT
31ste VU-KONGRES
HASSELT
11 MEI '91

N.V. BERT Cars en Trucks

Assesteenweg 101-103 **Tel.: 02/582.13.12**
TERNAT **02/582.04.10**

Verdeler
VOLKSWAGEN - AUDI - PORSCHE 944

Diensten: verhuring lange termijn: D'IETEREN LEASE
Depannage dag en nacht - tel. 02/452.67.26

Personenwagens, vrachtwagens en carrosserie

West Littoral

TE HUUR VOOR UW VAKANTIE AAN ZEE :
moderne app. en villa's in alle prijsklassen
Gratis catalogus op aanvraag
058 - 51.26.29
Leopold II laan 205
8670 OOSTDUINKERKE

DE PRIJSBREKER

van het goede meubel

Groenstraat 84, 2000 Antwerpen **tel. 03/236.45.31**

Open van 10 tot 19 u. Maandag gesloten

Alle trofeeën, wimpels, bekers, speldjes, badges, enz.

ESOX - STAN PHILIPS
Panorama 36
1780 WEMMEL
Tel. 02/460.68.93

Guido NUYTTENS

Longtinstraat 126
1090 Brussel

SANITAIR - ZINK
ROOFING
LOODGIETERIJ
GASVERWARMING

Tel. 426.19.39

PROMO PUZZLE

Kies zelf het onderwerp van uw puzzel

Daniël Cortier
Tel. 02/428.69.84
Fax 02/425.98.86

FRANSSENS OPTIEK:

Silhouette
Marwitz
Rodenstock

Herentalsebaan 340, Deurne-Z.
Tel. 03-321.08.96

Kerkstraat 44, Antwerpen
Tel. 03-235.64.75

nv de winne-fabrisac

migrostraat 128
B 9200 schoonaarde
dendermonde
052/42 33 04 - 42 39 16

drukkerij

typo - offset - repro
enveloppen - rx enveloppen
kettingformulieren
boekdruk - direct mail

DE VRIESE woonverlichting
baron ruzettelaan 78
8320 brugge 4
baan brugge - oostkamp
050 35 74 04

GELD

Onmiddellijk te bekomen bij

FRANS VAN MOORTER
Vijfhuizen 6, Erpe
Nieuw telefoonnummer:
053/80.10.09

PVBA
J. BORREMANS-COCK & KINDEREN

Algemene Bouwondernemingen
Gentsestraat 238
9500 Geraardsbergen
Tel. 054-41.25.89

Wij bouwen voor u sleutel op de deur

Freddy en Cecile Vermeersch-Vaesen

Sint-Aarnoutstraat 12
8211 Aartrijke-Zedelgem
☎ 050/20.08.50

algemene decoratiewerken — schilderen — behangen — vloerbekledingen — parket — louverdrape — luxaflex — ....

GEEN LUIE STOEL, AUB!

GEDURENDE de maanden april en mei zal de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties onder het voorzitterschap staan van een Bruggeling, de ambassadeur *Noterdame.* Twee maanden is natuurlijk een krap gemeten tijd, maar lang genoeg om enkele goede initiatieven te nemen en/of te bevorderen.

Het land dat dhr Noterdame in de VN vertegenwoordigt is een speldeprik op de wereldkaart, maar daarom nog geen reden om van de voorzitterszetel een ,,luie stoel'' te maken. Want er is werk aan de vredeswinkel!

De Golfoorlog die er kon komen omdat de VN-Veiligheidsraad afstand deed van zijn gezag en macht heeft een wrange smaak nagelaten en het zal veel voeten in de aarde kosten om daar van af te geraken. De wijze waarop de Verenigde Staten de zegen van de VN hebben afgedwongen om Koeweit van *diktator* Saddam Hoessein te bevrijden was hoogst bedenkelijk. Het zegt alles over de onmacht van de VN om tegen een grootmacht op te tornen. En dat is in hoge mate te betreuren. In de UNO, door velen vaak als ultieme reddingsboei beschouwd, geldt als puntje bij paaltje komt nog steeds het recht van de sterkste.

De Veiligheidsraad een *poppenkast*? Het lijkt er sterk op!

Een heroriëntering van de besluitvorming in de VN zou dan ook niet teveel gevraagd zijn, anders is er geen toekomst voor deze wereldorganisatie.

Het wordt hoog tijd om de samenstelling van de Veiligheidsraad te herzien want van demokratie is er weinig sprake.

De UNO is een kind van zijn tijd, van de naoorlog waarin de overwinnaars het voor het zeggen hadden; het Westen regeert er nog steeds met een zware voet.

De vijf *bestendige* leden van de Veiligheidsraad hebben een onaantastbaar veto-recht: Groot-Brittannië, Frankrijk, de VSA, de USSR en, als enig niet Westers land, China maken er de dienst uit. Het is dan ook niet te verwonderen dat de krasse uitspraak van P.H. Spaak dat de UNO *een tempel van hipokrisie* is nog steeds opgeld maakt.

Is het nog langer te aanvaarden dat vier Westerse landen de macht van het veto-recht blijven behouden?

Dat de Derde Wereld niet of te weinig aan bod komt in het *wafelgebouw* te New York is eveneens niet langer te aanvaarden.

Is de tijd niet rijp, om het veto-recht te vervangen door het demokratisch stemrecht waarbij alle landen een volwaardige stem hebben? Kunnen, zoals in elke demokratie, beslissingen niet genomen worden bij een tweederde meerderheid?

Wellicht is de gestruktureerde Europese Gemeenschap met zich zelf nog niet in het reine om in New York uit één mond te spreken, maar moet er niet naar één EG-zetel met één stem gestreefd worden?

Wordt het geen tijd dat de UNO een dermate moreel gezag opbouwt om van haar nu nog schrale bemiddeling in konflikten een *instituut* te maken? Waarom spreekt de VN zich niet uit in wat de naoorlog in Irak op dit ogenblik aanricht? Welk zinnig mens kan blijven aanzien dat 3 miljoen Koerden op de vlucht zijn voor een diktator die wel mocht verjaagd worden uit de rijke olievelden van Koeweit, maar geen haar mag gekrenkt omdat het toch maar Koerden zijn? Wie kan blijven dulden dat in Joegoslavië volkeren mekaar uitmoorden zonder dat de VN één krimp geeft? Enz...

Dat door haar uitgevaardigde rezoluties tegen de enen wél tellen en tegen de andere niet, is toch je zuiverste hipokrisie.

Als grote bevolkingsdelen van Afrika de hongerdood sterven als gevolg van militaire konfrontaties is het dan niet de taak van de Verenigde Naties om daar een einde aan te stellen? Waarom kunnen *blauwhelmen* hier wel en daar niet ingezet worden? Waarom heeft de UNO niet tijdig haar diplomaten op de ruziënde partijen in het Midden-Oosten losgelaten? Waarom heeft zij de landen niet veroordeeld die Saddam Hoessein wapens hebben geleverd? En waarom heeft zij geduld dat Libanon zichzelf heeft uitgemoord?

De Verenigde Naties dienen zich ook te beraden over het wapen van de embargo's. Treffen deze niet in de eerste plaats de zwaksten? Is een militaire interventie het enige alternatief? Wij denken het niet.

Een andere weg is een wereldwijde politiek van wapenbeheersing, overleg en ontwikkeling.

Tijdens het Golfkonflikt werd de *VU Vlaamse Vrije Demokraten* van antiamerikanisme verdacht. Neen, zij heeft aangeklaagd dat de UNO haar gezag te lichtzinnig heeft overgedragen in handen van een militaire grootmacht. Nu de *Woestijnstorm* is gaan liggen weet de wereld, buiten president Bush en opperbevelhebber Schwarzkopf, nog steeds niet welke menselijke en materiële schade in Irak — in onze naam — werd aangericht. Waarom licht de UNO ons, haar leden, niet vrijuit in?

Wil de UNO zich een onvervangbare rol aanmeten dan moet zij zich los van de grootmachten die haar regeren, onpartijdig en konsekwent voor vrede inzetten. Daarvoor werd zij opgericht, dat is haar toekomst!

Verre van al de kwalen van deze organisatie op de schouders van ,,onze man in de voorzitterszetel'' te laden kan hij van zijn kortstondig mandaat iets moois maken. Hij zou dit kunnen doen met de wetenschap die hij vanuit onze geschiedenis meedraagt. Dit land heeft zich ontworsteld aan een unitaire dwingelandij en groeit naar een vredevol samenlevingsmodel waarin twee volkeren hun eigen weg gaan. Vanuit de ervaring ook dat oorlogen andere oorlogen veroorzaken en voor een vicieuze cirkel zorgen.

Als het voor dit land een eer is gedurende twee maanden de VN-Veiligheidsraad voor te zitten dan is het ook een grote opdracht en zware verantwoordelijkheid. Wij kunnen alleen maar wensen en hopen dat de zetel geen ,,luie stoel'' wordt, maar een mandaat dat in de herinnering van de wereld een klank van wereldvrede zal behouden.

Maurits van Liedekerke

INHOUD

7 De waarheid over het ,,antisemitisme'' van André Geens.

8 Het wetsontwerp over de depolitizering van de magistratuur werd goedgekeurd door de senaat.

10 Eind vorige week pakte de VU uit met een reeks voorstellen om een begin te maken met de federalizering van de Sociale Zekerheid. Remedies om de zieke ziekteverzekering te genezen.

(omslagfoto R. Szommer)

13 De federalizering van de SZ werd op de agenda geplaatst door de VU. De SZ belooft inmiddels hét politieke agendapunt bij uitstek van de jaren negentig te worden.

14 Senator Jef Van Bree woonde in Angola het zevende kongres van Unita bij. Een interview.

17 Met de volkeren in Oost- en Midden-Europa is het niet bijster goed gesteld: de Slaven van Europa.

20 Het bewogen leven van Theo Brouns, deel 2.

23 Marguerite Yourcenar, de eerste vrouw die lid werd van de Académie Française, had Vlaamse wortels. Van haar verscheen de Nederlandse vertaling van het laatste deel van haar trilogie ,,Het labirint van de wereld'': ,,Wat? De eeuwigheid''.

25 De tentoonstelling ,,Het goud van de Skythen'' wordt verlengd.

28 Vlaams Verkeersminister Sauwens organizeert van 4 tot 12 mei een Week van de Fiets. Een vooruitblik.

29 Zondag beleeft Vlaanderen weer zijn wielerhoogdag. In 1955 won de Bretoen Louis Bobet een zeer bewogen Ronde van Vlaanderen.

WIJ

Vlaams-Nationaal Weekblad

Uitgave van het Vlaams Pers-, Radio- en TV-instituut v.z.w.

Hoofdredakteur:
Maurits Van Liedekerke

Redakteuren
Johan Artois
Tom Serkeyn
Peter Dejaegher
Toon Van Overstraeten

Sekretariaat
Hilde De Leeuw

Alle stortingen van abonnementen, publiciteit en redaktie op prk. 000-0171139-31 van ,,WIJ'', Barrikadenplein 12, 1000 Brussel (Tel. 02/219.49.30). Telefax: 02/217.35.10.

Jaarabonnement	**1.200 fr.**
Halfjaarlijks	**700 fr.**
Driemaandelijks	**400 fr.**
Los nummer	**33 fr.**

Verantw. uitgever:
Jaak Gabriëls,
Barrikadenplein 12,
1000 Brussel

Reklame:
Karel Severs, tel. 02/219.49.30, toestel 231 ('s voormiddags) of privé, Alsembergsesteenweg 797, 1512 Dworp.
Tel. 02/380.04.78.

DE REISLUST...

Terwijl minister van Ontwikkelingssamenwerking *André Geens* in Indonesië vertoefde, uitte Agalev hier in Vlaanderen kritiek op de hervorming van ABOS die net door de ministerraad goedgekeurd werd (zie hierover ook *Kortweg* op blz. 7). In één adel hekelde Agalev eens te meer de "grote reislust" van André Geens. De minister wist deze demagogische kritiek op meesterlijke wijze te ontkrachten. We laten hem zelf aan het woord:

„Kijk eens. Een bedrijfsleider van een privé-onderneming met meer dan 20 belangrijke en nog veel meer kleine vestigingen in het buitenland, met zowat 2.000 werknemers overal ter wereld, met een jaaromzet van om en nabij de 20 miljard frank,... als die een kwart van zijn werktijd spendeert aan het terreinwerk, dan wordt dat algemeen gewaardeerd.

Ik wil mijn departement degelijk beheren, als een goed bedrijfsleider. Ik wil weten wat er met onze 20 miljard belastinggeld gebeurt, op vele duizenden kilometer van hier. Zelfs al moet ik daarvoor vele uren in vliegtuigen zitten en met jeeps door de jungle trekken, dat heb ik ervoor over. Alleen zo kan ik precies weten hoe we in de toekomst zullen werken, welke projekten degelijk zijn en welke we beter stopzetten of omschakelen."

... VAN GEENS

„Ik kan u verzekeren dat die zware reizen al bijsturingen tot zelfs radikale beslissingen hebben veroorzaakt die er anders niet gekomen zouden zijn. Komt daarbij dat onze ontwikkelingswerkers op het terrein die aktieve belangstelling van hun minister, die zélf komt kijken en luisteren naar hun bekommernissen en problemen, wél op reis stellen.

Telkens als ik terugkom van zulke leerrijke werkbezoeken, liggen de dossiers klaar die mijn medewerkers ondertussen hebben voorbereid. Als je een departement als ontwikkelingssamenwerking degelijk wil besturen, moet je je werk goed organizeren en op de hoogte blijven van de gang van zaken in alle belangrijke partnerlanden. Een groot deel van je werk speelt zich dus ver van huis af, want het is daar dat wij aan ontwikkelingssamenwerking doen. Niet in een Brussels kantoorgebouw..."

ONDERONTWIKKELD REKLAMELAND

Over de invloed van de reklame op ons dagelijks leven kan men wel een hele bibliotheek lezen. In Vlaanderen kreeg deze populaire kommunikatievorm de jongste tijd weer ekstra aandacht met de intrede van een Vlaamse kommerciële televisiezender op de kabel, nu meer dan twee jaar geleden, en, sedert kort, het uitzenden van reklamespotjes op de radio. In persmiddens wordt steen en been geklaagd, want daar wordt de wijziging van het bestedingspatroon voor reklame het eerst en hardst gevoeld. De reklamebestedingen stegen sedert de audiovisuele Vlaamse spotjes op radio en tv wel, maar het aandeel dat nog naar de pers gaat slonk zwaar.

Voor Vlamingen die vinden dat al die reklame alleen maar de eter vervuilt en een te grote invloed uitoefent op onze samenleving, is er echter één troost: Vlaanderen blijkt immers op reklamegebied nog een onderontwikkeld gebied te zijn. Terwijl de verhouding tussen Vlamingen en Franstaligen in België ongeveer 60/40 is, zijn de Belgische reklamebestedingen ongeveer gelijk verspreid over Vlaanderen en Wallonië.

Verklaringen hiervoor zijn moeilijker te vinden. De reklamewereld is traditioneel een overwegend Franstalig wereldje geweest, al komt daar snel verandering in. Maar meer algemeen kan de Belgische onderontwikkeling op reklamegebied deels verklaard worden door de lange afwezigheid (in Vlaanderen nog langer dan in Franstalig België) van kommerciële televisie.

Want ook de Belgische reklamebestedingen vallen in vergelijking met de ons omringende landen nog magertjes uit. In ons land bedraagt het percentage dat aan reklame besteed wordt 0,65% van het BNP, in Nederland is dat bvb. 1,3%, in Groot Brittannië 1,5%, in de Verenigde Staten zelfs meer dan 2% van het BNP.

De repressie tegen Koerden en Sjiïeten in Irak is gruwelijk. Meer dan drie miljoen Koerden zijn op de vlucht. Heel hun hebben en houden is op traktoren en vrachtwagens geladen (foto). Maar nog zijn de Koerden niet veilig. Het Iraakse leger bestookt de vluchtelingen ongenadig met fosfor- en gasbommen. De internationale gemeenschap kijkt intussen toe en wast de handen in onschuld. In ons land bezetten Koerden uit protest gedurende enkele uren de Iraakse ambassade. (foto afp)

USSR: MIZERIE TROEF

De spektakulaire prijsstijgingen in de Sovjet-Unie brengen het land nog een stuk verder in de staat van ontbinding waarin het nu al verkeert. Ongeveer de helft van alle goederen in de winkels (en dat zijn er al niet veel!) werden een stuk duurder. Een aantal dagelijkse verbruiksgoederen werden dubbel (melk), driedubbel (vlees) of zelfs vierdubbel (brood) zo duur. Andere goederen als televizies, koelkasten, kleding stegen met 250 tot 1.000%.

De Sovjet-regering heeft de burgers in ruil wel loonstijgingen toegekend om de prijsstijgingen te kunnen opvangen, maar het nieuwe loon kompenseert de nieuwe prijzen bijlange niet. De regering wil met de prijsstijgingen het gat trachten te dichten tussen de produktiekosten en de kunstmatig laaggehouden verkoopprijzen.

SOCIALE VERDEDIGING

Enkele jaren geleden weigerde *Peter Claes* (24) zijn burgerdienst te vervullen. Niet omdat je als gewetensbezwaarde geen nuttig werk zou kunnen verrichten. Claes heeft immers twee jaar vrijwilligerswerk bij *Amnesty International* achter de rug. Die hadden evengoed als burgerdienst kunnen dienen. Maar Claes vindt burgerdienst geen volwaardig alternatief voor legerdienst.

Claes wil zijn dienst kunnen doen in de vorm van een volwaardige opleiding *sociale verdediging*: een training in demokratisch en sistematisch georganizeerd aktief geweldloos verzet tegen mogelijke bezetters. Hij is dus niet tegen de landsverdediging gekant, maar wil dit op een geweldloze manier doen. Aangezien die mogelijkheid van sociale verdediging niet bestond, besloot Peter Claes niet aan zijn burgerdienst te beginnen.

Verleden vrijdag stond hij als dienstweigeraar terecht voor de korrektionele rechtbank van Antwerpen. Hij werd er verdedigd door de meesters *Smeets* en *Bergers*. VU-kamerlid *Hugo Coveliers*, Agalev-kamerlid *Vogels*, Vaka-voorzitter *Ongena*, pater *Versteylen* en VUB-professor *Niezing*, die over sociale verdediging een boek schreef, kwamen er ten gunste van Claes getuigen. De rechtbank zal begin mei een uitspraak doen.

In een solidariteitsverklaring steunden politici, prominenten uit de vredesbeweging en andere personalia Claes en anderen die tijdens hun diensttijd een volwaardige opleiding sociale verdediging eisen en daarvoor zelfs veroordelingen riskeren. De ondertekenaars menen dat sociale verdediging een alternatief kan bieden voor het verdedigingsmonopolie van het leger.

De solidariteitsverklaring werd ondertekend door de VU-politici *Vic Anciaux, André De Beul, Jan Caudron, Hugo Coveliers, Willy Kuijpers, Herman Lauwers, Nelly Maes, Jaak Vandemeulebroucke, Jef Van Bree en Patrik Vankrunkelsven*. Ook 8 Agalev-politici en één SP-er ondertekenden de oproep.

KINDERPOEZIE

Op 21 maart greep in Brussel in aanwezigheid van Prins *Filip* de prijsuitreiking plaats van de *Werelddag van de Kinderpoëzie*. Zoals we uit een lezersbrief van o.m. het Vlaamse jurilid *Katelijne Van der Hallen* in *Het Volk* (2 april) kunnen lezen, was de feestelijkheid voor de aanwezige Vlamingen ronduit vernederend.

Burgemeester *Brouhon* hield een *kinderachtige, eentalige toespraak*. *Anne Henry*, verantwoordelijk voor de bindteksten, en *Arthur Haulot*, sekretaris-generaal van de Werelddag, *radbraakten het Nederlands op een onbeschofte manier*. *José Géal* (Toone VII) had voor de aanwezige Vlaamse kinderen alleen een *eenlettergrepige begroeting* in het Nederlands over. Slechts *Jan Vanhaelen* en *Leo Wintgens* redden de eer met prachtige toespraken in het Nederlands en het Duits.

De Vlaamse kinderen hadden voor meer dan 9.000 inzendingen getekend. Maar de schrale gedichtenoogst aan Franstalige kant, wegens de lerarenstaking, werd beloond met twee hoofdprijzen voor gedichten van 8 en 10 regels.

De regerende kommunistische partij in Albanië won op verrassend overtuigende wijze de eerste vrije verkiezingen sedert de tweede wereldoorlog. De kommunisten zouden bijna twee derde van de zetels in de wacht slepen. De KP behaalde wel slechte resultaten in de steden. En partijleider *Ramiz Alia* werd in zijn eigen distrikt verslagen. De oppositie kreeg in de steden de bovenhand, maar moest vooral op het platteland de duimen leggen. In de dorpen van het land dat voor het meest achterlijke en onderontwikkelde van Europa doorgaat bleef men konservatief, dus kommunistisch stemmen. De leider van de Demokratische partij, *Sali Berisha* (foto), was ontgoocheld. Hij beseft echter dat zijn tijd nog komt. Albanië kan niet meer zonder hervormingen. (foto epa)

BLANKE OEKRAINERS

In deze rubriek werd eerder reeds melding gemaakt van de soms ronduit racistische praat die verkocht wordt in *'t Pallieterke*, en meer bepaald in de tv-rubriek van een zekere *Telemacho*. Op 't Pallieterke valt heel wat meer aan te merken, maar wat Telemacho in zijn stukje over het VNOS-debat over *verdraagzaamheid* schrijft tart elke verbeelding.

Telemacho neemt het nl. niet dat *Wannes Van de Velde*, sprekend over Antwerpen in de veertiger jaren, Oekraïners en Maghrebijnen in één adem vernoemde. Het getuigt volgens Telemacho van *een deficiënt rasbewustzijn bij de bard* om *dat kristelijke blanke volk over dezelfde kam* te scheren als *een Mohammedaans woestijnvolk, tenzij het bierviltdemagogie was...*

Ook over het Vlaamse volk en zijn leiders is 't Pallieterke zoals geweten niet bijster entoesiast. Hofdichter *van Oevelen* schreef wel een versje getiteld *Machtig volk*, maar vindt verder dat *dit klootjesvolk erger is dan vermoed*, dat *wie voor dit volk iets doet half zot is en veel te goed*. Maar van Oevelen weet wat er scheelt en heeft begrip: *vergeef het Vlaanderens Jan-met-pet: hij wacht op leiders... van formaat*. Dit zweemt naar fascistisch heimwee.

BOUDEWIJN DE POPULAIRE

Koning Boudewijn geniet in zijn land van een immense populariteit. Dat valt te besluiten uit een enquête van *Dimarso* over de rol van het koningshuis. 73,3% van de Vlamingen en 75% van de Franstaligen wenst de huidige macht van de koning niet te beperken. Vrouwen (77,6%) zijn hiertoe nog minder bereid dan mannen (70,2%). Deze cijfers zijn betekenisvol in het licht van de aangekondigde beknotting van de koninklijke prerogatieven, naar aanleiding van de minikoningskwestie van verleden jaar. 67 % van de ondervraagden wil Boudewijn zelfs op de troon zien blijven zitten tot op het einde van zijn leven. Als het aan de Belgen ligt krijgt Boudewijn dus geen pensioen.

Wie nog dromen koesterde over een *Republiek Vlaanderen*, moet weten dat, als het aan de meerderheid van de bevolking ligt, deze dromen nog lang dromen zullen blijven. 86% kiest immers voor een status quo, de monarchie dus. Hier valt ook al geen echt opmerkelijk verschil te noteren tussen Franstaligen (87,3%) en Vlamingen (85,1%). Slechts 9,5% van de Belgen zou de republiek verkiezen.

■ Op de hoogste toppen van de Himalaya werd **zwarte sneeuw** gesignaleerd. Men vermoedt dat de kleverige brij afkomstig is van de brandende oliebronnen in Koeweit.

■ De 86-jarige gewezen Chinese leider *Deng* is gestopt met **roken**. Het is nooit te laat om te leren.

■ Uit een onderzoek bij het Belgisch leger is gebleken dat jonge Franstaligen vier- tot vijfmaal meer **hasj en marihuana** gebruiken dan jonge Vlamingen. In de veronderstelling dat de misdaad het spoor van de drugs volgt, zou het verschil in druggebruik tussen Wallonië ook de hogere kriminaliteit in het Franstalig landsgedeelte kunnen verklaren.

■ Het Argentijnse voetbalwonder **Diego Maradona** is van zijn voetstuk gevallen. Wegens druggebruik dreigt hij een schorsing van zes maanden tot twee jaar op te lopen. Tot zo'n vernedering liet de dertigjarige superster het niet komen. Diep in de nacht vloog hij terug naar Argentinië.

■ Volgens de kersverse PVV-jongerenvoorzitter *Guy Serraes* wordt de **federalizering van de sociale zekerheid** hét politieke agendapunt bij uitstek van de jaren negentig. Serraes werd tot jongerenvoorzitter verkozen met meer dan 80% van de stemmen. Hij was dan ook de enige kandidaat.

■ Voorzitter *Rohwedder* van de grootste holding ter wereld, de Duitse **Treuhandanstalt** die instaat voor de privatizering van de staatsbedrijven uit de voormalige DDR, werd door de ekstreemlinkse *Rote Armee Fraktion* doodgeschoten.

■ Agalev-senator *Ludo Dierickx* schreef een **Franstalig boekje** *(La politisation de la valeur d'usage et l'universalité de la raison)*. Dierickx schreef het boekje in het Frans omdat het zich richt tot een Europees lezerspubliek. Zo treedt Agalev het grote Europa tegemoet: zonder dat iemand daar om vraagt geeft men onmiddellijk de eigen identiteit op.

■ Volgens *Het Belang van Limburg* gaat de modernizering van de **Mirages** dubbel zoveel kosten als geraamd: 7 miljard in plaats van 3,5 miljard. Om de faktuur toch zo sober mogelijk voor te stellen worden heel wat modernizeringskosten dan maar voorgesteld als werkingskosten.

GEENS OVER ISRAEL

■ **Vorige week ontstond er nogal wat opschudding over een interview met U in Le Soir. U zou daarin gezegd hebben dat Israël geen demokratie is.**

,,Vreemd toch, hoe zo één enkele verkeerd-weergegeven redenering de mallemolen van de krantenjoernalistiek in gang kan duwen, zonder dat iemand eens nagaat wat ik wérkelijk verklaard heb.

Uiteraard heb ik niet gezegd dat Israël geen demokratie is. Ik ben wel beter geïnformeerd over de staatsvormen in deze wereld, dan sommige joernalisten blijkbaar denken. Wat heb ik wél gezegd?

Ik had met de joernaliste van Le Soir tijdens mijn reis in Indonesië een bijzondere interessant gesprek over de mensenrechten in deze wereld. Het ging erom, of schendingen van mensenrechten in welk land ook, automatisch de stopzetting van alle relaties met zulk land moeten meebrengen. Deze stelling wordt momenteel overwogen binnen de Europese Kommissie. Om duidelijk aan te tonen dat zulke houding nogal verregaand is, en zou betekenen dat we met omzeggens geen énkel land meer relaties zoude kunnen onderhouden, gaf ik het voorbeeld van Israël. Rapporten van erkende internationale organisaties zoals Amnesty International *en de Verenigde Naties klagen al vele jaren de schendingen van de mensenrechten in de door Israël bezette gebieden aan. Dus zelfs een land als Israël, waarmee Europa de beste relaties onderhoudt, gaat niet vrijuit op het gebied van de mensenrechten. Dàt heb ik willen benadrukken, om meteen te pleiten voor een pragmatische aanpak van het mensenrechtendossier. Volgens mij moet je zeer voorzichtig zijn met het stopzetten van elke (ontwikkelings)samenwerking, in een land waar de mensenrechten geschonden worden. Dikwijls kan je als buitenlandse partner een veel grotere invloed hebben op het falende regime, als je aanwezig blijft en zo van binnenuit druk kan uitoefenen om de mistoestanden een halt toe te roepen. Trouwens, ontwikkelingssamenwerking moet in de eerste plaats ten goede komen aan de noodlijdende bevolking, en die kan je toch niet in de steek laten, als haar eigen regering in de fout gaat?''*

■ **De Joodse gemeenschap in ons land reageerde ontgoocheld op uw vermeende uitspraken. Er werden al dadelijk scherpe woorden gebruikt. Hoe reageert u daarop?**

,,Een paar uur na mijn terugkeer uit Indonesië stond ik al in de Kamer om de nodige uitleg te geven. Het is spijtig dat wie zich betrokken voelt in zo'n geval niet eerst eens rechtstreeks met mij of mijn medewerkers kontakt opneemt, alvorens de zaak nog verder op te schroeven in de pers. Zulke incidenten leiden uiteindelijk tot niets.

Ik ben ervan overtuigd dat velen in de Joodse gemeenschap, over de hele wereld, zich bewust zijn van de problemen met de mensenrechten in de bezette gebieden. Wie het, zoals ik en de VU, goed meent met de toekomst van het Nabije Oosten, moét oog hebben voor de levensomstandigheden van de Palestijnse bevolking daar. Alleen een vreedzaam samenleven van Joden en Arabieren kan rust brengen in de regio. En dat kan alleen als beide partijen het nodige respekt opbrengen voor ieders eigenheid. De internationale gemeenschap, ook dit landje dus, is medeverantwoordelijk voor het zoeken naar een definitieve oplossing, voor het opbouwen van een gepaste samenlevingsvorm, waardoor schendingen van mensenrechten automatisch zullen verdwijnen.''

■ **Tijdens uw reis doorheen Indonesië kwam Agalev met forse kritiek op de goedgekeurde hervorming van ABOS. Volgens die partij zou ABOS zelfs helemaal niét hervormd worden.**

,,Ja, en in haar mondelinge vraag in de Senaat voegde de Agalev-senator eraan toe, dat het precies haar bedoeling was mij te steunen bij die hervorming. Een beetje vreemde manier van steun geven, maar kom... We hebben al een zeer grote en onomkeerbare stap gezet. Door mijn voorstel van Koninklijk Besluit goed te keuren, heeft de regering ingestemd met de nieuwe organizatorische struktuur van ABOS, precies zoals ik het gewild heb. Nu moeten we tegen een snel tempo deze zwaarwegende politieke beslissing in de praktijk omzetten. Zoals u weet is het in dit overgereglementeerde land bijzonder moeilijk om iets te veranderen, te vernieuwen. Ik heb altijd gezegd dat het uitzitten van deze legislatuur het mij mogelijk zal maken om de beloofde fundamentele wijzigingen door te voeren. Uiteraard gaat dat niet vanzelf, maar mijn medewerkers en ikzelf hebben het dossier nu op de rails gezet en de hervormingstrein is vertrokken. Het doet mij op zo'n momenten van ongefundeerde kritiek altijd deugd te weten dat onafhankelijke organismen, zoals de OESO in Parijs, wél onze inspanningen erkennen én waarderen om de ontwikkelingssamenwerking te dinamizeren en te vernieuwen, ten gunste van de armste bevolkingsgroepen in deze wereld.''

EEN BEDRIJFSKULTUUR VOOR DE MAGISTRATUUR

DE bestaande wettelijke procedures, die de benoeming van rechters in ons land regelen maken het de uitvoerende macht mogelijk de toegang en het verloop van de rechterlijke loopbaan te kontroleren. Elke minister van Justitie staat op zijn beurt onder zware druk om partijpolitieke overwegingen te laten meespelen in zijn benoemingsbeleid. De vernederende koehandel in magistratenambten deed de burger elk geloof in een onafhankelijke rechtspraak verliezen. Dit heeft de kwaliteit van de rechtspraak niet in de hand gewerkt.

ONAFHANKELIJKHEID IN GEDRANG

Sinds de jaren zeventig nam het publieke debat over de partijpolitieke benoemingen in de magistratuur in omvang toe. Terecht werd dan ook gesteld dat de politizering bij de benoeming van magistraten de onafhankelijkheid t.o.v. de uitvoerende macht in het gedrang brengt. Men beweert wel eens van sommige rechters dat zij tot wederdienst voor een bekomen benoeming verplicht worden, of dat ze met het oog op een promotie goedwil wensen op te wekken, en zich laten verleiden tot partijdige vonnissen of arresten.

Wanneer magistraten partijpolitieke overwegingen laten primeren op de beginselen van rechtsgelijkheid en onpartijdigheid dan kan men spreken van de politizering van de rechtspraak.

Kortom de rechterlijke macht zal haar funktie slechts kunnen vervullen wanneer zij zich kan bazeren op de bekwaamheid en de onafhankelijkheid van haar leden.

EEN OUD ZEER

„Het is niet voldoende gelijk te hebben, men moet het ook krijgen." Dit laatste kan lang duren. Vanaf haar ontstaan reeds hamerde de VU op de noodzaak van een depolitizering van de magistratuur, de uitwassen van „la justice des rois nègres" indachtig. Op een interpellatie van wijlen VU-senator *Wim Jorissen* in 1971 kon de toenmalige minister van Justitie *Vranckx* nog zonder blozen antwoorden „dat hij streefde naar een verantwoorde vertegenwoordiging in elk rechtskollege van alle politiek stromingen".

In 1986 dienden *Hugo Coveliers en Jaak Gabriëls* een wetsvoorstel in om de rechters aan te werven via vergelijkende examens. Onder impuls van de VU-Vlaamse Vrije Demokraten nam de regering het engagement om de toegang tot de magistratuur objektief te laten verlopen en de opleiding van magistraten te verbeteren. Vorige week was het dan zover en keurde de senaat unaniem het wetsontwerp goed.

In 1831 opteerde de grondwetgever duidelijk voor een zelfstandige rechterlijke macht. Artikel 25 van de Grondwet stelt dat de rechterlijke macht uitgaat van de natie en uitgeoefend wordt door hoven en rechtbanken. Dit alles heeft niet belet dat België tot op heden zowat het enige land in West-Europa is waar een diploma van doktor of licenciaat in de rechten en een zekere leeftijd de enige voorwaarden zijn om tot magistraat benoemd te worden. Van enige opleiding of bijscholing in funktie van bevorderingen is geen sprake.

NIEUWE AANPAK

De nieuwe aanpak moet er voor zorgen dat de minister van Justitie beter ingelicht wordt over de bekwaamheid van de kandidaat-magistraten. Om te voorkomen dat gesloten en korporatistische strukturen ontstaan, moet de toegang tot de magistratuur van mensen met een *veelzijdige beroepservaring* worden aangemoedigd. Het sisteem van de *gerechtelijke stage*, reeds ingevoerd in 1971, wordt versterkt en uitgebreid. De kandidaat-magistraten krijgen toegang tot deze stage via een vergelijkend eksamen.

Ook wordt er werk gemaakt van een *permanente bijscholing* van magistraten. De organizatie van het vergelijkend eksamen wordt toevertrouwd aan een *wervingskollege*. Dit vergelijkend eksamen werd niet opgevat als een bijkomend universitair eksamen, maar als een algemene maturiteitsproef. Het *arrondissementeel georganiseerd advieskomitee*, daarentegen moet de praktische kant van het werk van de gerechterlijke stagair beoordelen. Daarbij dient de rol en de edukatieve en sociale verantwoordelijkheid van de *stagemeesters te worden onderstreept.*

Kamerlid Hugo Coveliers diende reeds in '86 samen met Jaak Gabriëls een wetsvoorstel in om de rechters aan te werven na vergelijkende eksamens. Het vormde de aanzet voor de VU om in het regeerakkoord de depolitizering van de magistratuur te laen inschrijven.

Het in de senaat goedgekeurde regeringontwerp voorziet in de mogelijkheid om juristen met een grote praktijkervaring tot magistraat te benoemen zonder deze benoeming afhankelijk te maken van het doorlopen van een stage. Ongetwijfeld kan de inbreng van advokaten met een ruime baliepraktijk een verrijking zijn voor de magistratuur. Doch deze mogelijkheid moet omringd worden met de nodige voorzorgsmaatregelen, zodat dit niet de nieuwe achterpoort wordt voor politieke benoemingen. Ook valt de betreuren dat minister *Wathelet* niet durft over te gaan tot het afschaffen van de zogenaamde lekenrechters in de arbeidsrechtbanken en de rechtbanken van koophandel. Het wetsontwerp rept verder met geen woord over de bevorderingen in de magistratuur.

(gc)

WITTE WOEDE BIS?

Een snel en drastisch optreden, dat wilde de witte woede van verpleegkundigen en vakbonden. Zo niet zou een aftakeling van de gezondheidszorg onafwendbaar zijn.

De schamele kollektieve arbeidsovereenkomst voldeed weinigen. Maar het verantwoordelijkheidsbesef van de werknemers haalde het van verdere staking. Werkgevers en overheid kregen respijt om een ernstig gezondheidsplan op langere termijn uit te werken.

Zo werd althans gehoopt... Het was een ijdele hoop. Er kwam niet eens schot in de elementaire CAO-voorstellen inzake brugpensioen, loopbaanonderbreking, bijkomende verlofdagen en de 1200 fr. opslag waarop alle werkenden van de openbare sektor recht hebben.

„GESLOTEN"

De vakbonden eisen nu een duidelijke stellingname van werkgevers en regering. In het andere geval dreigen moeilijkheden, een nieuwe witte woede, en iemand als VU-kamerlid *Jan Caudron* heeft daar alle begrip voor. *„Dat de genomen maatregelen totaal onvoldoende en onverantwoord zijn, wordt bewezen door het alarmerend gebrek aan verpleegkundigen en het verontrustend slinkend aantal kandidaten die de studies willen aanvatten."*

Nog onlangs verscheen in *De Standaard* een alarmerende reportage over het grote gevaar dat onze volksgezondheid bedreigt. De titel luidde: *„Gesloten wegens personeelsgebrek: de angstdroom van ziekenhuizen"*. Het is inderdaad zo ver gekomen dat ziekenhuizen zich aan de schoolpoorten verdringen om de afgestudeerde verpleegkundigen op te vangen. Maar ook hun aantal neemt af. In 1983 begonnen 4810 Vlaamse leerlingen aan een A1- of A2-opleiding, in 1990 waren er nog 3087.

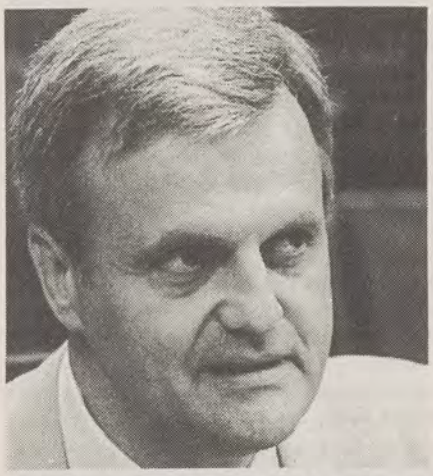

Volgens kamerlid Jan Caudron is een nieuwe golf van de witte woede onafwendbaar, of er moet dringend gesleuteld worden aan de menselijke en financiële herwaardering van de verpleegkundigen.

Dit alles heeft uiteraard nefaste gevolgen. Afdelingen van ziekenhuizen gaan dicht. Onbevoegden komen in kontakt met de patiënten. Het overaanbod aan techniek staat in schril kontrast met het onderaanbod aan geschoold personeel. Frustraties nemen alom toe... Het gaat bergaf in het ziekenhuis. Dat is het besluit van Jan Caudron, die beschuldigend waarschuwt: *„Het ontgoochelend tekort aan waardering zowel menselijk als financieel en de blijvende ondergeschikte rol die men moet spelen maken de job onaantrekkelijk met het logisch gevolg dat men massaal afhaakt en de studies niet meer aanvangt."*

Uitgebreid gaat het kamerlid in op de onaanvaardbare besparingen waarvan de zelfstandige verpleegkundigen vandaag het slachtoffer zijn. De afbouw van de thuispleging is ingezet.

Zo kan het zijns inziens niet verder met de gezondheidszorg. *„Om een nieuwe golf van de witte woede te voorkomen en een totale ontreddering van de zieken- en bejaardenzorg af te remmen en om te buigen, zijn ingrijpende maatregelen nodig zowel op het vlak van de bezoldiging als op het vlak van de inspraak."*

P-SPROKKELS

■ De rustige Paasdagen bieden de gelegenheid om de opgelopen achterstand van parlementaire initiatieven te milderen. We starten in de *Vlaamse Raad*.

■ Daar haalden CVP en SP met de grootste moeite het vereiste kworum van 94 om het nieuwe BRT-statuut door te drukken. Het volgehouden en opbouwende verzet van de VU-fraktie - inzonderheid *André De Beul* - moest uiteindelijk het onderspit delven. Snel zal blijken dat de indieners *Van Rompuy* (CVP) en *Chevalier* (SP) weinig reden hebben om fier te zijn over hun werkstuk.

■ Heel anders luidde het oordeel van de VU-Raadsleden over het dekreet inzake medisch verantwoorde sportbeoefening. Terecht mocht *Jan Caudron* opmerken dat zijn fraktie mede aan de basis ligt van dit belangrijk initiatief. Wel waarschuwde hij ervoor dat een medisch verantwoorde sportbeoefening niet wordt bereikt met het goedkeuren van een dekreet alleen. De hele sport- en gezondheidsopvoeding alsook de mentaliteit terzake moeten veranderen.

■ Vanuit een zelfde ingesteldheid kwam zijn kollega *Walter Peeters* tussenbeide. Sportbeoefening maakt zijn inziens steeds meer deel uit van een geïntegreerde gezondheidszorg, en steeds meer burgers maken aanspraak op het recht op medisch verantwoorde sportbeoefening en adekwate begeleiding. Daartoe schept het dekreet een degelijk kader.

■ Met vreugde noteerde *Bob Van Hooland* dat Vlaamse regering en Raad snel en goed gebruik wisten te maken van hun autonomie om een statuut voor het personeel van het vrij onderwijs uit te werken. Ook de rechtspositie van het personeel van het Gemeenschapsonderwijs kreeg een nieuw kleedje aangemeten. Beide dekreten houden volgens de senator tal van mogelijkheden in, onder meer op het vlak van de responsabilisering en een dinamisch geïntegreerd personeelsbeheer.

■ Melden we nog dat alle Vlaamse partijen, met uitzondering van het Vlaams Blok, instemden met een resolutie betreffende het wegwerken van de leerachterstand van migrantenkinderen. Een van de initiatiefnemers was *Herman Lauwers*.

■ De liberalen voelden voorzitter *Geens* aan de tand over de benoemingen van zijn regering. *Bob Van Hooland* merkte in dit verband op dat minister *Johan Sauwens* voor de benoemingen in de Vlaamse Vervoersmaatschappij een toetsing liet uitvoeren door het Vast Wervingssekretariaat.

■ Een andere interpellatie plaatste het gebruik van grondwater in de tekstielsektor in de kijker. *Michel Capoen* beklemtoonde het belang van water voor de toekomst. Het kan geen monopolie zijn voor een enkeling of een industrietak. Vereist is dus een regulerend optreden, waarbij ekonomische en ekologische belangen hand in hand gaan.

■ Dat ook RTL-4 ter sprake kwam zal wel niemand verbazen. Het stelde *André De Beul* in staat om onomwonden te verklaren dat ons medialandschap één grote puinhoop is. Alle betrokken partijen zouden dringend rond tafel moeten gaan zitten.

REMEDIES OM ZIEKE ZIV TE GENEZEN

ONLANGS opende de minister van Sociale Zaken *Busquin* het debat over een selektieve aanwending van de middelen in de ziekteverzekering. Hij stelde zich de vraag of de ziekteverzekering haar geld moest reserveren voor de zieken, en niet langer voor de gezonden. Bij de recente begrotingskontrole was immers gebleken dat op termijn bijkomende middelen nodig zijn om het huidige stelsel overeind te houden. Een sanering dringt zich dus op.

Voor de VU was dit de aanleiding om met een eigen voorstel uit te pakken, aldus VU-ondervoorzitster *Annemie Van de Casteele* die de perskonferentie voorzat. We menen immers dat een fundamenteel debat over de financiële verantwoordelijkheid in de ziekteverzekering inderdaad nodig is.

FEDERALISEREN = SANEREN

De financiële draagkracht van de ziekteverzekering wordt nl. ondermijnd door een meer genereuze toepassing van dezelfde normen langs franstalige zijde in dit land. Dit leidt dan tot de gekende transferten van Vlaanderen naar Wallonië, waarvan de klinische biologie een van de meest frapante voorbeelden vormt. Daarom dringt een federalisering van de ziekte- en invaliditeitsverzekering zich op. *Federalisme om te saneren*, dus. Een unitaire ziekteverzekering verdoezelt immers de mazen in het net en de leegloop van het stelsel door oneigenlijk gebruik; in een gefederaliseerde ziekteverzekering wordt het prijskaartje zo zichtbaar mogelijk gemaakt en zal elke gemeenschap gekonfronteerd worden met de mogelijkheden én de grenzen van haar eigen financiële draagkracht.

Federaliseren, ook om tot een *beter beleid* te komen. Want de ziekteverzekering moet door de overheid aangegrepen worden als instrument tot het voeren van een degelijk gezondheidsbeleid. Gezondheidszorg behoort tot de bevoegdheden van de Gemeenschappen. Wat is trouwens meer persoonsgebonden dan het gezondheidsbeleid? Elke Gemeenschap moet dan ook het recht hebben de ziekteverzekering volgens haar eigen inzichten, met haar eigen middelen, en ten opzichte van de eigen behoeften te organiseren.

Daarom lanceert de VU dit voorstel. Het is een *eerste stap in een gefaseerde aanpak* die moet leiden tot een federalisering van de hele sociale zekerheid.

Want de VU wenst verder te gaan in deze federaliseringsoperatie, vertrekkend van twee principes: zoveel mogelijk eigen verantwoordelijkheid van de deelgebieden, en solidariteit met de buren daar waar nodig is en volgens klare afspraken.

Hier beperken we ons tot de federalisering van de ziekte- en invaliditeitsverzekering en zetten hierin een eerste beperkte stap, die voor verdere verbetering vatbaar is.

Onder invloed van de VU werd dit dossier ,,klaargemaakt'': het werd bespreekbaar in akademische milieus, kringen van zorgenverstrekkers en sociale partners. Men durft het nu aan de wantoestanden openlijk aan te klagen en te wijzen op de verschillen in ,,medische kultuur'' die aan de beide zijden van de taalgrens leven. Ook op het partijpolitieke vlak beginnen deze ideeën door te sijpelen en dit onder druk van de VU.

Eind vorige week pakte de VU weer met een sociaal dossier uit. In het kader van het Toekomstplan voor Vlaanderen werkten de pijlerwerkgroepen *Federalisme* en *Welvaart-Welzijn* een konkreet en haalbaar voorstel uit om de ziekteverzekering (ZIV) te federaliseren. Ze konden hierbij op de aktieve steun van de volksvertegenwoordigers Jan Caudron en Paul Vangansbeke en de senatoren Jef Valkeniers en Walter Peeters rekenen. De zeer ruime belangstelling van de pers toonde aan dat we met dit tema op het goede spoor zitten.

DE PRINCIPES

Ons voorstel moet dan ook aanzien worden als een politiek haalbaar scenario, een eerste stap om de federalisering van de sociale zekerheid in ruimere politieke kring bespreekbaar te maken.

Het VU-voorstel vertrekt van 5 grote principes:

1. De ziekte- en invaliditeitsverzekering wordt toevertrouwd aan *de Vlaamse en Franse Gemeenschap*.

2. Het organiseren van de ziekteverzekering op basis van de twee Gemeenschappen wordt doorgetrokken naar de *ziekenfondsen*: de landsbonden worden eveneens opgesplitst in twee vleugels.

3. In *Brussel* zijn de beide Gemeenschappen verantwoordelijk voor de ZIV. De Brusselaars (en enkel zij) kunnen kiezen tussen een aansluiting bij een Vlaams of franstalig ziekenfonds.

4. De ZIV wordt gefinancierd door *bijdragen* op het loon en *overheidssubsidies*. De bijdragen worden door de Federale overheid bepaald en geïnd en doorgestort naar de Gemeenschappen. De overheidssubsidie wordt eveneens over de Gemeenschappen verdeeld.

5. De Federale overheid blijft verantwoordelijk voor *de minimale regels*, zoals het bepalen van de bijdragen op het loon, de minimale geneeskundige verstrekkingen, de minimale uitkeringsvoorwaarden en de minimale uitkeringspercentages voor de invaliditeitsuitkeringen.

DE CENTEN

Wanneer we deze vijf principes verder uitwerken, moeten we een antwoord geven op de volgende vragen: hoe wordt de ZIV-kas gespijsd (financiering), wie bepaalt welke uitkeringen er zijn en welke kosten vergoed worden (normering), en welke instellingen zorgen ervoor dat de zieken aan hun geld geraken (sociale architektuur)?

De inkomsten voor de ZIV-kas vallen uiteen in twee grote delen: bijdragen op het loon dat u en ik verdienen, en subsidies van de overheid.
Wat de *bijdragen* betreft, laten we in grote mate de Federale overheid haar rol spelen. Wat wordt beschouwd als loon, wat zijn de percentages van de werknemers- en werkgeversbijdrage, welke eventuele vrijstellingen kunnen toegestaan worden, worden er al dan niet loongrenzen ingevoerd e.d.; dit zijn vragen die door de Federale overheid beantwoord worden.

De Federale overheid int deze bijdragen via de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (RSZ), en verdeelt ze dan verder over de twee Gemeenschappen volgens het woonplaatsprincipe. Dit betekent dat bij de toewij-

zing van de bijdragen over de Gemeenschappen rekening gehouden wordt met de woonplaats van diegenen op wiens loon of inkomen bijdragen berekend en betaald worden. Voor wie bvb. in Vlaanderen woont, doch in Wallonië werkt zullen bijdragen (werknemers- én werkgeversbijdragen) betaald worden die bestemd zijn voor de Vlaamse ziekte- en invaliditeitsverzekering.

Op deze wijze plukt elke Gemeenschap de vruchten van haar eigen inspanningen: Vlaamse arbeid zorgt voor sociale bijdragen die terugvloeien naar Vlaanderen. Naar analogie met de financieringswet zorgen we ook hier voor een tienjarige overgangsperiode om deze fundamentele omschakeling geleidelijk te laten verlopen.

Wat *Brussel* betreft zal de verhouding tussen het aantal nederlandstaligen en het aantal franstaligen bepaald worden door het aantal aangesloten gerechtigden bij een Vlaams of een franstalig ziekenfonds.

Tijdens de tienjarige overgangsperiode hebben de nederlandstaligen echter een gegarandeerd minimumaandeel van 1/5 van de totale Brusselse bevolking.

De *subsidies* van de overheid, de tweede grote inkomstenbron voor de ZIV, wordt over de twee Gemeenschappen verdeeld volgens het mechanisme van de financieringswet. Dit betekent dat na een tienjarige overgangsperiode elke Gemeenschap middelen ontvangt in verhouding tot haar aandeel in de opbrengst van de personenbelasting. De Gemeenschappen doen met dit geld wat ze willen : aanwenden voor de ZIV, of voor een ander onderdeel van het sociaal beleid. Daarnaast kunnen ze hun ZIV-potje vergroten via eigen belastingen. De twee Gemeenschappen hebben m.a.w. een grote bewegingsvrijheid. Met eventuele overschotten kunnen ze nieuwe projekten opstarten; voor de tekorten zijn ze echter zelf verantwoordelijk.

In een federale staat is het normaal dat een aantal zaken nog op het federale vlak, in samenspraak met de (twee) Gemeenschappen, geregeld wordt. Daarom voorziet ons voorstel dat ook voor de ZIV een aantal spelregels voor het ganse land geldt.

De *federale overheid* mag bv. de voorwaarden bepalen die moeten vervuld zijn om in aanmerking te komen voor de ZIV (aansluiting bij een ziekenfonds of de Hulpkas, bijdragen betaald hebben,...). Ze mag ook de bijdragen op het loon bepalen. Dit betekent konkreet dat een Vlaamse werknemer hetzelfde percentage van zijn loon afdraagt aan de ZIV als zijn Waalse kollega. Geen konkurrentieslag tussen de Gemeenschappen dus met lage lonen: daar zouden de werknemers het slachtoffer van zijn.

De federale overheid maakt ook een lijst op van de minimale geneeskundige verstrekkingen die voor terugbetaling in aanmerking komen. Deze lijst bevat de risiko's die niet uit de verplichte ZIV kunnen uitgesloten worden, bv. de behandeling van bepaalde ziekten, bevallingen, ziekenhuisopnames, belangrijke heelkundige ingrepen, bezoeken en raadplegingen van geneesheren, zorgen verstrekt door paramedici, geneesmiddelen.

Tot slot legt de federale overheid de minimale uitkeringen voor invaliditeit vast. De huidige wetgeving vormt hier echter de minimumnorm. Ook hier geldt de regel: geen sociale dumping op de rug van de zieken en de invaliden.

Voor alles wat niet onder de bevoegdheid van de federale overheid valt zijn *de Gemeenschappen* bevoegd. En dat is heel wat, bv.: indelen van de rechthebbenden in bvb. WIGW's (wat staat voor: weduwen en weduwnaars, invaliden, gepensioneerden en wezen) en andere rechthebbenden, de hele nomenklatuur van de geneeskundige verstrekkingen (welke prestaties zijn verzekerd), opmaken van een lijst van vergoedbare geneesmiddelen en hun tarief, bepalen van de erelonen van geneesheren, tandartsen en paramedici, vastleggen van de terugbetalingstarieven.

De Gemeenschappen kunnen ook een bijkomende sociale bescherming bieden, bovenop wat reeds federaal als minimum voor het ganse land vastgelegd is. Ze kunnen bv. aanvullende kategorieën van rechthebbenden in het leven roepen, of aanvullende geneeskundige verstrekkingen, terugbetaald door de ZIV, voorzien. Ze kunnen voor bijkomende invaliditeitsuitkeringen zorgen,

▷

of deze verlenen onder soepeler voorwaarden.

HET SOCIALE HUIS

Tot slot is voor de Gemeenschappen een belangrijke taak weggelegd op het vlak van de organisatie van de verplichte ziekte- en invaliditeitsverzekering. Ze mogen immers eigen parakommunautaire instellingen oprichten. We denken hierbij aan een Vlaams Instituut voor de ziekte- en invaliditeitsverzekering.

In ons voorstel wordt het RIZIV opgesplitst en speelt het geen rol meer op het federale vlak. De twee Gemeenschappen richten elk een *parakommunautaire instelling* op en kunnen hiervoor inspiratie opdoen bij de huidige organisatie van het RIZIV met zijn algemene raad, zijn beheerskomitees en allerhande diensten.

Het *ziekenfondswezen* wordt op kommunautaire basis gestruktureerd. Dit betekent dat elke landsbond twee vleugels krijgt. Alle ziekenfondsen in Vlaanderen moeten aansluiten bij de Vlaamse vleugel van hun landsbond, alle ziekenfondsen in Wallonië bij de franstalige vleugel. In Brussel hebben de ziekenfondsen de keuze.

De inwoners van het Vlaamse Gewest kunnen enkel aansluiten bij een Vlaams ziekenfonds, de inwoners van het Waalse Gewest enkel bij een franstalig. In Brussel heeft men de keuze.

Praktische problemen kunnen zich voordoen in situaties die aanknopingspunten hebben met de verschillende taalgebieden. Bvb.: een Vlaming laat zich verzorgen in een Waals akademisch ziekenhuis. Welke normen zijn van toepassing, hoe verloopt de terugbetaling van de kosten? Dergelijke problemen worden geregeld door samenwerkingsakkoorden die de twee Gemeenschappen met elkaar sluiten. De huidige akkoorden die in Europees verband tussen de diverse lidstaten reeds bestaan, kunnen hierbij een leidraad vormen.

Bij elke diskussie over het federaliseren van een bepaalde materie komt steeds de vraag naar boven: wat levert ons dat op? Eigenlijk is dit niet de belangrijkste vraag en voor de VU zeker niet de voornaamste reden om de federaliseringseis telkens opnieuw te stellen. Zelfs zonder de bekende kommunautaire scheeftrekkingen zouden we de federalisering van de ZIV eisen. We wezen er in de inleiding reeds op: de sociale zekerheid moet voor ons een instrument van sociaal beleid in handen van de Gemeenschappen zijn.

DE CIJFERS

Toch moet de kommunautaire rekening af en toe gemaakt worden. Het gaat immers niet op dat in een land één Gemeenschap voortdurend solidair met de buur moet zijn, terwijl deze solidariteit ondoorzichtig, zeer omvangrijk en niet wederkerig is, en niet op objektieve gronden berust.

Op basis van een aantal studies (o.a. M. Dethée, *Regionale analyse van de Sociale Zekerheid 1985-89*, in: Deleeck H., e.a., *Sociale Zekerheid en Federalisme*, Die Keure, Brugge, 1991) en door eigen reken-en puzzelwerk slaagden we erin een kommunautaire rekening voor de ZIV op te stellen. Zo stelden we vast dat er in 1989 *een globaal tekort van 34,3 miljard fr.* was in de ziekteverzekering. Dit tekort was volledig te wijten aan een tekort op de ZIV-rekening van de Franse Gemeenschap van *40,5 miljard fr.* De Vlaamse Gemeenschap boekte een overschot van *6,2 miljard fr.*

Interessant wordt het pas als we even vooruit blikken in de toekomst. Op basis van een aantal voorspellingen van het Planbureau kunnen we immers een prognose maken van de te verwachten inkomsten en uitgaven in de ZIV tot het jaar 2010. Als we dan op deze cijfers het VU-model toepassen, dan kunnen we nagaan welke inspanningen de beide Gemeenschappen zullen moeten leveren om het stelsel van de ZIV in de toekomst veilig te stellen.

Zo leren deze cijfers ons dat de ZIV op termijn zwaar deficitair wordt: tegen 2010 zou het tekort opgelopen zijn tot *335 miljard fr.* Het verschil tussen een scenario waarbij alles bij het oude blijft en een scenario waarbij de ZIV gefederaliseerd wordt volgens het VU-voorstel is echter zeer duidelijk: in een unitaire ZIV is niet alleen het aandeel van de Vlamingen in de ontvangsten veel hoger dan hun aandeel in de uitgaven; het globaal tekort moet ook gedragen worden door een hogere rijkstegemoetkoming. Hiervan betalen de Vlamingen meer dan 60 % (uit de algemene rijksmiddelen die door allerhande belastingsopbrengsten moeten gefinancierd worden). En dat terwijl het tekort in veel grotere mate door de franstaligen veroorzaakt wordt (meer dan 90 % van het globale tekort in het jaar 2000, nog 65 % in het jaar 2010).

In een gefederaliseerde ZIV wordt het tekort gedragen door diegene die ervoor verantwoordelijk is: de franstaligen zullen dan hun aandeel in dat tekort dragen.

Of, zoals Annemie Van de Casteele op de perskonferentie verklaarde: „Met de splitsing lost men de financiële problemen van de ZIV niet op, maar plukt elke Gemeenschap wel zelf de vruchten van de kostendrukking die ze doorvoert of draait ze op voor de tekorten die ze zelf veroorzaakt".

Piet Van Schuylenbergh

HUIDIGE KOMMUNAUTAIRE REKENING ZIV 1989 (in mln. fr.)

	VL.G.	FR.G.	RIJK
I. ONTVANGSTEN			
Stelsel werknemers	196.697	112.256	308.953
Stelsel zelfstandigen	13.583	9.179	22.762
Totaal I	**210.280**	**121.435**	**331.715**
II. UITGAVEN			
Stelsel werknemers			
- ZIV geneesk. verz.	149.300	109.019	258.319
- ZIV uitkeringen	38.467	43.971	82.438
Stelsel zelfstandigen			
- ZIV geneesk. verz.	14.119	7.295	21.414
- ZIV uitkeringen	2.220	1.598	3.818
Totaal II	**204.106**	**161.883**	**365.989**
III. SALDO (I-II)	**6.174**	**-40.448**	**-34.274**

Toekomstplan Voor Vlaanderen

Dit dossier kwam tot stand in het kader van de initiatieven rond het Toekomstplan voor Vlaanderen. Het volledige dossier *Een eerste stap in de federalisering van de Sociale Zekerheid: de Ziekte- en Invaliditeitsverzekering* met inbegrip van de perstekst en de cijfergegevens, kan u op de VU-studiedienst bekomen, V.N.S., Barrikadenplein 12, 1000 Brussel, tel. 02/219.49.30, vragen naar Greet Sels (toestel 243).

DE AANHOUDER WINT

Onlangs verscheen het verslagboek *Sociale Zekerheid en Federalisme* van de gelijknamige studiedag die door het Genootschap voor Sociale Zekerheid op 5 april 1990 georganiseerd werd.

Voor ons vormt deze publikatie het zoveelste bewijs dat de problematiek van de federalisering van de SZ geen taboe meer is. Of hoe toch ook in de politiek de aanhouder wint. Want bij de jongste regeringsvorming stond de VU nog volledig alleen met deze eis. Wie toen voorspeld zou hebben dat in 1991 de pasverkozen PVV-Jongerenvoorzitter Guy Serraes bij zijn maidenspeech de federalisering van de SZ als één van de topprioriteiten voor zijn organisatie zou bestempelen, zou men onmiddellijk een rustkuur voorgeschreven hebben.
Daarom dit kronologisch overzicht, dat treffend de 'verandering in de geesten' illustreert.

TRAAG

Aanvankelijk worden de VU-eisen enkel gesteund door de *Vereniging van Vlaamse Ziekenfondsen* (VVZ) en het *Vlaams Geneesherenverbond* (VGV). Zij dringen aan op een onmiddellijke opsplitsing van de ziekteverzekering over de twee Gemeenschappen omwille van het verschillend voorschrijf- en konsumptiegedrag in de beide landsdelen, o.a. inzake klinische biologie. Hiermee spelen zij in op de veelvuldige parlementaire tussenkomsten van de VU-mandatarissen Jan Caudron, Walter Peeters en Jef Valkeniers.

De eerste tekens van simpatie ontwaren we in het kamp van de ekonomisten : de *Leuvense professoren* o.l.v. P. Van Rompuy wijzen vanaf het begin van de jaren '80 op de transferten tussen de regio's in de sociale zekerheid. Ook de *Gewestelijke Ekonomische Raad voor Vlaanderen* (GERV) ontdekt dit mechanisme en maakt er voorspellingen voor de komende jaren over. De studiedienst van het *Vlaams Ekonomisch Verbond* (VEV) o.l.v. Guy Clémer borduurdt op deze cijfers verder en wijst op het feit dat de betere Vlaamse prestaties door de Belgische solidariteit voortdurend wegbelast worden naar Wallonië.

In de zachte sektor blijft het opvallend stil, met uitzondering van een belangrijk rapport van de *Caritas-Konfederatie van Instellingen* (CCI) van 1981 waarin gepleit wordt voor een kommunautarisering van de sektor „gezondheidszorgen" uit de ZIV. Niet niks toch, als je weet dat deze klub alle kristelijke verzorgingsinstellingen en instellingen voor welzijnswerk groepeert.

Bij de onderhandelingen tot de vorming van de federale regering in de loop van 1988 wordt de VU nog wandelen gestuurd met haar eis tot federalisering van de SZ. Geen enkele politieke partij, ook niet langs Vlaamse zijde, steunde op dat moment deze stellingname.

MAAR...

Vrij onverwacht doet PVV-volksvertegenwoordiger *André Denijs* zijn duit in het zakje met een interview in de *Gazet van Antwerpen* van 1 april '89 waar hij stelt: „Als de misbruiken weggesneden worden dan zal de transfert naar Wallonië automatisch voor een stuk afgebouwd worden. Dan is de tijd rijp voor federalisering."

En Davidsfondsvoorzitter prof. *Lieven Van Gerven* sprak zich op het DF-kongres van 22 april '89 eveneens uit voor de federalisering van de SZ.

Vanaf dan komt er schot in de zaak. Voortbouwend op het élan van de *witte woede* wordt op het kongres van 23 oktober '89 van de *Landelijke Bediendencentrale* (LBC), de bediendenbond van het ACV, een resolutie goedgekeurd — tegen het voorstel van de nationale leiding in — die onomwonden voor de splitsing van de sociale zekerheid pleit. En op het *ACV-kongres* van 30 april '90 kan een breuk tussen de Vlaamse en franstalige vleugel nipt vermeden worden door het goedkeuren van een kompromisvoorstel dat stelt dat „de nationale solidariteit slechts kan gevrijwaard worden wanneer de sociale zekerheid op iedereen en door iedereen op dezelfde wijze wordt toegepast".

...ZEKER

Ook op de partijhoofdkwartieren begint een belletje te rinkelen. Op het **PVV-kongres** in december '90 wordt gepleit voor een grondige hertekening van de sociale zekerheid. Privatiseren is hierbij (vanzelfsprekend) de boodschap, doch een gedeeltelijke federalisering wordt niet langer uitgesloten. De **SP** durft deze stap (nog) niet te zetten en beperkt zich op haar **Sociaal kongres** van 8 december '90 tot: „De regels voor de financiering en de uitkeringen van de sociale zekerheid moeten overal op dezelfde wijze worden toegepast."

Begin '91 ontstaat er heibel rond de verdeling van de budgetten voor klinische biologie voor 1991. Minister *Busquin* wordt hierbij publiekelijk en zwaar aangepakt door een aantal CVP-bonzen die vinden dat hij het debat over de splitsing van de ziekteverzekering bespoedigt door geen rekening te houden met de Vlaamse eisen. De woorden van Weckx, Lenssens en Van Rompuy zijn nog niet koud of de twee grootste *landsbonden van ziekenfondsen*, de CM en de SM, uiten hun ongenoegen over „de onevenwichten in de verdeling van de gelden voor klinische biologie in de ziekenhuizen", hierin gesteund door het *Verbond der Verzorgingsinstellingen* (VVI), de koepel van de kristelijke ziekenhuizen. En zelfs de altijd bedaarde SP-minister *De Wulf* kan het zich plots voorstellen dat de ziekteverzekering en de gezinsbijslag anders geregeld worden in Vlaanderen dan in Wallonië.

Het gaat verbazend goed vooruit, zou je kunnen zeggen. De omstandigheden zijn voor de VU dan ook gunstig om uit te pakken met een haalbaar dossier rond de federalisering van de ziekteverzekering. Zodat senator Jef Valkeniers op de perskonferentie met een gerust gemoed kan zeggen dat de VU haar plan te berde wil brengen bij de volgende regeringsonderhandelingen, „en we hebben de stellige overtuiging dat we dan niet meer alleen zullen staan met dit voorstel."

(pvs)

ADVERTENTIE

4.500 m² TOONZALEN

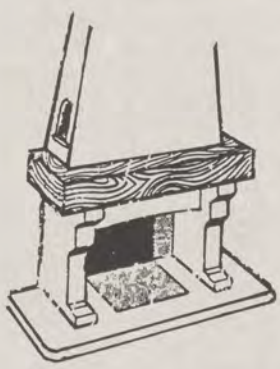

De grootste en meest gespecialiseerde sierschouwenzaak.

Terwijl U even wacht ontwerpen wij Uw schouw helemaal volgens Uw persoonlijke woonwensen.

Doe-het-zelvers ontvangen bij het materiaal een duidelijke werktekening.

Omdat het onder Vlamingen blijft, „10% extra korting op onze laagste prijs". Recent nummer van „WIJ" volstaat als bewijs.

OPEN HAARDENBOUW, Esserstraat 1, 3688 KINROOI.
Open van 9 tot 19 u. 's Zaterdags tot 18 u., 's Zondags 17 uur.

ANGOLA: ZONDER GELD, EN SCHATRIJK?

DR. JONAS SAVIMBI ,,commandante'' en kandidaat-president ontving afgevaardigden uit de gehele wereld in zijn ondergronds hoofdkwartier van de Kwame Krumah-bazis, overigens op een landkaart onvindbaar. Is een vredesoplossing nog mogelijk na een periode van 15 jaar oorlog waarbij een land ekonomisch aan de rand van de afgrond werd gebracht en waarbij duizenden burgers werden gedood? Niemand kent de precieze cijfers, statistieken worden zelfs niet meer bijgehouden.

Aan senator *Jef Van Bree*, enig parlementair-waarnemer uit de Benelux, vroegen we naar het verloop van het Kongres en de huidige toestand in het land van de ,,Zwarte Haan'': Vrij Angola.

■ Wie heeft u uitgenodigd om het Kongres bij te wonen?

,,Na jaren strijd tussen het officiële Angola (Luanda) en de opstandelingen onder leiding van dr. Jonas Savimbi *blijkt er toch een kans te bestaan op een vredesverdrag. De UNITA die vertegenwoordigers heeft in o.a. Washington, Lissabon, Bonn en Brussel heeft een 30-tal vertegenwoordigers uit de politieke en joernalistieke wereld uitgenodigd om niet alleen het Kongres bij te wonen, maar ook om het door hen gekontroleerde gebied te bezoeken.*

Opvallend was de aanwezigheid van 2 afgevaardigden van president Bush *en een grote delegatie poltici en joernalisten van de Duitse afvaardiging.''*

■ Hoe liggen op dit ogenblik de politieke verhoudingen?

,,Angola is een enorm groot land, uitgestrekter dan Spanje, Portugal, Frankrijk en de Benelux samen met een veelheid aan etnische groepen. Van de totale bevolking van 9 miljoen inwoners zijn de bekendste groepen Ovimbundu, Kimbundu en de Bakongo.

Drie partijen bepaalden het politieke leven:

— De MPLA*: Movimento Popular de Libertacao de Angola. De marksistisch-leninistische partij werd gesticht in 1956, won in 1975 de burgeroorlog en vormde en regering in de hoofdstad Luanda, ondersteund door Rusland en Cuba.*

Totaal onzichtbaar voor bovenvliegende vliegtuigen hield UNITA (Unao Nacional Para a Independencia Total de Angola) van 7 tot 17 maart 1991 haar 7de kongres in het uiterste zuiden van het door haar gekontroleerde gebied: Vrij Angola. VU-senator *Jef Van Bree* was erbij.

— De FNLA*: Frente National de Libertacao de Angola, gesticht in 1960 en viel al snel uit elkaar.*

— De UNITA*: afgescheurd in 1966 van de FNLA werd sindsdien verder geleid door Jonas Savimbi. Deze, door de westerse wereld ook wel ,,vrijheidsstrijders'' genoemd, hebben ongeveer 1/3 van Angola onder kontrole.''*

■ Wat wilde Jonas Savimbi bewijzen?

,,Angola is bankroet, maar door zijn olierijkdom wordt het nog leefbaar geacht door de wereldbank. Cabinda is bekend omwille van zijn olie. Landbouw en industrie werden genationalizeerd en de rezultaten bleken katastrofaal. Voedsel wordt nu ingevoerd en vele winkels staan leeg. Een groot aantal hotels en burelen werden gesloten.

De MPLA had het advies gevolgd van de Sovjetplanners die het Sovjetsisteem overplaatsen op Afrika, hetgeen dubbel fout leek te zijn. De Kwanza, de officiële munteenheid is totaal waardeloos en buitenlandse firma's betalen hun arbeiders in konsumptiegoederen.

In dit land waar tekorten aan water en elektriciteit een alledaags gegeven zijn en onveiligheid heerst, trachtte de UNITA-voorzitter Jonas Savimbi nogmaals aan buitenlandse waarnemers te tonen dat in zijn ,,bevrijd gebied'' orde, rust en veiligheid heersen.''

Jef Van Bree: ,,In het Westen wordt weinig aandacht besteed aan het aftakelende Angola.''

■ Hoe hebben de waarnemers Zuid-Angola kunnen bereiken?

,,We beschikten inderdaad over geen inreisvisum en konden slechts via Zuid-Afrika (Pretoria) het land binnen. De oude Dakota had nog maar nauwelijks de luchthaven verlaten of de piloot doofde uit veiligheidsoverwegingen zowel de binnen- als buitenlichten. Het was een vlucht van drie uur die ons zou brengen naar het militair steunpunt, de Kwame Krumah bazis.

Net voor de landing werden vuren naast de landingsstrip aangestoken om de piloot enig zicht te geven. Alles wees op een officiële ontvangst. In een gekamoefleerde legertent, omringd door tientallen militairen, werden de nodige formaliteiten vervuld. Met jeeps werd het gezelschap afgevoerd naar de legerbazis en werd voor huisvesting gezorgd in eenvoudige hutten.

De foto van Savimbi was alom tegenwoordig: aan de takken van struiken en bomen langs de toegangswegen hingen de afbeeldingen van de ,,president''.

■ **Hoe verliep het Kongres?**

,,Het Kongres duurde 7 dagen waarvan 3 dagen openbare zittingen en voor het overige werden kommissiewerkzaamheden gehouden die niet toegankelijk waren voor buitenlanders. De 2 tot 3.000 aanwezigen kregen een nauwkeurig uitgekiend programma te verwerken.

Er werden toespraken gehouden door afgevaardigden uit alle delen van Angola, ook uit de door hen genoemde ,,niet-bevrijde gebieden''. De voormiddagzitting van de eerste Kongresdag werd overigens ingeleid door toespraken van katolieke en protestantse geestelijken. Het geheel werd uitbundig muzikaal omlijst door muziek en dans.''

■ **Welke waren de hoogtepunten van het Kongres?**

,,Zonder twijfel de toespraak van Jonas Savimbi. Vermits er op militair vlak geen oplossing kan gevonden worden, beschouwt hij de oorlog als beëindigd. Hij beschuldigde Angola er wel van dat er op de tweede dag van het Kongres luchtaanvallen werden uitgevoerd om de aanwezigen angst aan te jagen.

Er werd eveneens aan herinnerd dat de Angolese machthebbers gebruik hebben gemaakt van scheikundige wapens bij de slag om Mavinga. De UNITA beschikt over 50.000 manschappen waarvan 40.000 guerilleros, het Angolese leger zou beschikken over 150.000 manschappen.

Savimbi benadrukte dat hij onmiddellijk wil overgaan tot een staakt-het-vuren op 2 voorwaarden:

1. Vrije verkiezingen onder internationaal toezicht, en

2. Het toelaten van een meerpartijenstelsel.

Opvallend is overigens dat het Angolese persburo reeds op 27 maart bekend maakte dat het parlement van Angola heeft ingestemd met een grondwetswijziging die het Marksistische eenpartijensisteem door een meerpartijenstelsel vervangt. Daarmee wordt al tegemoet gekomen aan één van de eisen van de UNITA. Generaal Peregrino Wambu Chindondo *voegde er op een perskonferentie aan toe dat 1/3 van het grondgebied gekontroleerd werd door de UNITA maar dat de beweging eveneens kan rekenen op steun van de bevolking uit de grote steden.*

De UNITA heeft haar aanvalshouding gewijzigd in een verdedigingsstrategie met het oog op de omzetting van de beweging naar een politieke organizatie.''

■ **Welke houding nemen de VSA in?**

,,Als gevolg van het driepartijenakkoord met betrekking tot Angola en Namibië (New York 22.11.88) wordt voorzien in een terugtrekking van de Cubaanse troepen uit Angola zodat op 1 juli 1991 alle Cubanen het land zullen verlaten hebben.

Het Amerikaanse Kongres keurde voor 1990 nog 100 miljoen dollar steun goed. Voor een land in oorlog doet het wel eigenaardig aan, in het midden van het oerwoud, verscholen voor vijandelijke troepen, radio- en TV-studio's bezocht te hebben die uitgerust zijn met de meest gesofistikeerde zendapparatuur. Van daaruit houdt UNITA kontakt met binnen- en buitenland.''

■ **Welke houding neemt UNITA nu aan?**

,,UNITA beweert nu een beweging te zijn die alleen verdedigingsakties uitvoert en die het enorme gebied dat zij kontroleert, beheert. In de ganse regio is geen geld, zijn geen winkels, geen openbaar vervoer en het dagelijks leven speelt zich af op 2 nivo's: op militair vlak en door zelfredzaamheid van de burgers door landbouw. De bevolking bewerkt het land maar de opbrengst is niet voldoende om te voorzien in eigen behoeften. De rest wordt ingevoerd. De enige handel die gedreven wordt is ruilhandel.

De bevolking ruilt landbouwopbrengsten tegen kleren, werktuigen, zeep of radiotoestellen. In tegenstelling tot het officiële Angola lopen Savimbi's mensen (1.000.000 volgens UNITA) in het bevrijd gebied geen gevaar op een landmijn te lopen.''

■ **Waarop steunt het optimisme van UNITA?**

,,Zonder twijfel speelt de overwinning door UNITA van de slag om Mavinga (500 km van Jamba) een grote rol. Luanda lanceerde toen een ,,laatste'' aanval tegen de opstandelingen ondersteund door 15.000 soldaten, tanks, vliegtuigen en helikopters (dec. '89 — mei '90). Een ware veldslag werd uitgevochten en er vielen vele duizenden slachtoffers te betreuren. In de vlakte liggen nu nog de stille getuigen van de oorzaak van zoveel leed: tanks en ander oorlogsmaterieel tot schroot geschoten.

In het westen werd weinig aandacht besteed aan het aftakelende Angola: ekonomisch was het land door de oorlogssituatie immers weinig interessant geworden.

Toch is er hoop op een einde van de oorlog, nu de gesprekken om te komen tot een vreedzame oplossing opnieuw aangevat worden.''

■ **Gaf Savimbi een boodschap mee aan de buitenlandse waarnemers?**

,,In de nachtelijke uren voor het vertrek werden de buitenlanders, in een tot op het laatste ogenblik geheim gehouden ondergrondse vergaderzaal, ontvangen door Jonas Savimbi en zijn stafleden.

Hij vroeg aan de westerse landen door overleg mee te helpen om het Angolese marksistische sisteem te doen ombuigen naar een demokratisch bestel. Hij kondigde tevens aan volgende maand enkele Europese steden te bezoeken met de bedoeling er de doelstellingen van de UNITA uiteen te zetten.

Laten we hopen dat na 15 jaar oorlog eindelijk 9 miljoen Angolezen vrede en demokratie zullen kennen.''

UNITA-leider en presidentskandidaat Jonas Savimbi vraagt Westerse landen hulp bij het demokratiseren van Angola. (foto Reuter)

WALEN OVER SPLITSING VAN BRABANT

De splitsing van de provincie Brabant blijkt in een stroomversnelling te komen, ook aan de andere kant van de taalgrens. Het is nuttig dat ook wij weten hoe de kaarten dàar liggen.
Op 15 maart j.l. ging in Ottignies-Louvain-La-Neuve een debat dienaangaande door. Deelnemende organisaties waren *Centre Culturel du Brabant Wallon, Mouvement Ouvrier Chrétien (MOC), Présence et Action Culturelle*, het tijdschrift *Toudi* en *TV.Com*.

Het debat werd ingeleid door *Michel Quévit*, direkteur van een onderzoekcentrum (Recherche et Innovation de Dévéloppement Régionale) van de UCL. De prof onderlijnde dat politieke instellingen ten dienste moeten staan van een maatschappijprojekt, en niet omgekeerd. Welk maatschappijprojekt bestaat er voor Waals-Brabant?

In de jaren '60 was Waals-Brabant ekonomisch sterk verscheiden. In het westen kende de zware metaalindustrie hoogbloei, het centrum was semi-industrieel (papier, mechanika) ontwikkeld en het oosten was een landbouwstreek.

Deze ekonomische verscheidenheid stond in sterk kontrast tot de kulturele homogeniteit. Deze uitte zich o.a. op architekturaal vlak. Wie kent niet de grote, witte boerderijen — les fermes brabançonnes — die de *Roman Pais du Brabant* kleuren? Bovendien was de kulturele identiteit sterk Waals gekleurd. Misschien heeft de nabijheid van de taalgrens ook het gemeenschappelijke Waalsbrabantse dialekt versterkt.

KONTRASTEN

Anno 1990 is Waals-Brabant een land van kontrasten. Op ekonomisch vlak kent het drie zeer verschillende ontwikkelingsdinamieken.

De nabijheid van Brussel heeft van het centrum van Waals-Brabant een slaap- en dienstenstad gemaakt. Louvain-La-Neuve is de spil van het wetenschappelijk onderzoek. Grote bedrijven zoals Shell hebben zich op haar technopool gevestigd. Louvain-La-Neuve is vertegenwoordigd in de grote Europese technologieprogramma's.

De herstrukturering van de bestaande, traditionele bedrijven is wellicht de meest problematische. In deze sektor skoort Waals-Brabant minder hoog dan Wallonië in zijn geheel.

Sociaal gezien wordt Waals-Brabant gekenmerkt door een sterke sociale verscheidenheid. Na Antwerpen is de deelprovincie de regio waar de kloof tussen arm en rijk het grootst is. Haar arbeidsmarkt is tweeledig: enerzijds worden hooggekwalificeerde jobs aangeboden, anderzijds is de jongerenwerkloosheid zeer hoog.

Op ekologisch vlak is Waals-Brabant de vuilnisbelt van Wallonië, denken we even aan Mellery.

Waals-Brabant heeft nochtans enorme troeven. Zo heeft het een voortreffelijke ligging in Europa, een uitstekend wegennet, en ligt de internationale luchthaven nabij. De ontwikkeling van de ,,neo-ceramiek'' pool in de grensoverschrijdende Nord-Pas-de-Calais zou onmogelijk geweest zijn zonder de samenwerking met een laboratorium in Louvain-La-Neuve.

ANTI-VLAAMS

Volgens prof. Quevit heeft Waals-Brabant behoefte aan een samenhangend ekonomisch projekt waarbij de verschillende ,,forces vives de la région'' dienen betrokken te worden. Het verleden heeft aangetoond dat partijpolitieke onwil een dergelijk ontwikkelingsprojekt onmogelijk kan maken.

Vervolgens plaatste *Xavier Mabille* de institutionele problematiek van de deelprovincie in het kader van de provinciale instellingen. Sinds 1969 werden reeds herhaaldelijk — vooral langs Vlaamse zijde — wetsvoorstellen ingediend voor de splitsing van de provincie Brabant.

Xavier Mabille onderlijnde dat de afschaffing van de provinciale struktuur een herziening van de grondwet vraagt, terwijl de oprichting van een tiende provincie mogelijk is met een normale meerderheid.

Na beide boeiende uiteenzettingen kwamen de vertegenwoordigers van de politieke partijen aan het woord.

Ondanks de aksentverschillen en de weerzinwekkende anti-Vlaamse en elektorale uiteenzetting van *Louis Michel*, de vroegere voorzitter van de PRL, werd een konsensus bereikt over de splitsing van de provincie. Men stelde zich evenwel vragen over de fiskale leefbaarheid van de nieuwe provincie, de relatie met de Franstaligen uit de Vlaamse Brusselse rand, de toestand van het provinciaal (vooral technische) onderwijs, het op dit ogenblik stroef en weinig demokratisch funktioneren van de provinciale politieke instellingen, enz...

SUPERBURGEMEESTER

Yves du Monceau de Bergendael (PSC) hield een sterk pleidooi voor het behoud van de provincie als politieke instelling. Hij onderlijnde de ,,municipalistische ingesteldheid van de Belgen''. De gemeente is de meest demokratische instelling, hierin gevolgd door de provincie. De provinciegoeverneur ziet hij als een soort ,,super-burgemeester'' (een ,,goede huisvader''). Volgens hem zal men nooit een politieke meerderheid vinden om de provincies te doen verdwijnen...

Louis Michel plaatste het debat onmiddellijk in een globale Franstalige problematiek en haalde op een weerzinwekkende manier, die helemaal niet gewaardeerd werd door het publiek, zwaar uit naar de Vlamingen. Hij verbond de splitsing van de provincie Brabant aan een reeks voorwaarden, waaronder uitgebreide faciliteiten voor de Franstaligen in Vlaams-Brabant. Hij riep de Franstaligen op om blok te vormen tegen wat hij het ,,Vlaamse front'' noemde. Zo vroeg hij aan de Waalsbrabanders om niet te sterk de splitsing te eisen, omdat dit een eis van de Vlamingen is. En hij besloot: ,,Als wij hun eis tot de onze maken, kunnen we hen er niet voor laten betalen.'' Deze puur-elektorale logika misstond in het debat dat een serene diskussie tussen Waalsbrabanders voorstond. De bijval die hij in de zaal genoot was dan ook gering.

Valmy Féaux (PS) wees op de noodzaak van korrekte informatie over uitgaven en inkomsten van de provincie om de financiële leefbaarheid van een aparte provincie juist te kunnen inschatten. In afwachting van de oprichting van de provincie Waals-Brabant zou het arrondissement Nijvel een voorbeeld kunnen worden van een goed funktionerende provincie. Féaux vroeg eveneens om de Brussele problematiek niet van die van de Franstaligen in de periferie te scheiden.

NEO-UNITARISTISCH BOLWERK

Marcel Cheron (Ecolo) beschouwt de provinciale instelling als een middeleeuws en neo-unitaristisch bolwerk. In 1988 sloot Ecolo met Agalev een politiek akkoord over de afschaffing van de provinciale struktuur. Het middennivo tussen gemeente en gewest moet de ,,contrée'' (landstreek) zijn. De werkelijke uitdaging van Waals-Brabant, aldus Cheron, bestaat uit het opbouwen van nieuwe, demokratische instellingen die een antwoord bieden op de sociale, ekonomische en kulturele uitdagingen.

De uitgesproken eensgezindheid van het debat dient enigszins gerelativeerd te worden want de dag nadien reeds verspreidde de PRL een perskommunikee waarin zij haar reserves weergaf tegenover de stelling van Louis Michel. Dit perskommunikee dient op zijn beurt gerelativeerd te worden: de interpretatie die men aan dit intern PRL-konflikt kan geven is dat de partij in wezen wel voor een provincie Waals-Brabant is, maar zich hiertegen om elektorale redenen verzet, en de Vlamingen de prijs van de splitsing wil doen betalen.

Denise Van Dam

EEN JAAR VOLKSNATIONALE STRIJD /6

DE SLAVEN VAN OOST-EUROPA

RUSSEN

Het paradoksale bondgenootschap tussen uiterst links (de verstarde kommunisten in de westerse pers verwarrend ,,konservatieven'' genaamd) en uiterst rechts (de groot-Slavische, imperialistische, anti-demokratische en anti-semitische groep ,,Pamjat'') houdt in 1990 stand. Einde januari komt een groep jongeren uit beide richtingen samen om de boel op stelten te zetten in het *Schrijvershuis* te Moskou. Het Schrijvershuis is het hoofdkwartier van de Unie der Russische schrijvers, een vereniging die in de greep van Pamjat ligt. Op het ogenblik van de incidenten bevinden zich daar echter enkele rebellerende schrijvers, ,,progressieven'' zegt men nu. Ze zijn liberaal, demokratisch en/of pacifistisch, met één woord anti-kommunisten die vroeger allemaal ,,rechten'' zouden geheten hebben. Er wordt wat over en weer gescholden en de jongelui dreigen dat ze de volgende maal met mitrailletten i.p.v. met luidsprekers zullen komen. Merkwaardigerwijze grijpt de politie ter nauwer nood in. Gerechtelijke vervolgingen blijven ook uit. ,,De lange arm van het Kremin!'', zo verklaren de aangevallen schrijvers, die allen tot de groep ,,April'' behoren.

JELTSIN

De grootste beroering in Rusland (waarmee eigenlijk een federatie bedoeld wordt, die naast Rusland praktisch heel Siberië omvat) betreft de *staatshervorming* van de Sovjet-Unie. Steeds meer Russen steunen Boris Jeltsin, die de Sovjet-Unie wil omkeren. Niet meer de (teoretische) deelstaten van boven af (Moskou) besturen, maar van onder uit, tussen soevereine republieken, overeenkomen wat men gemeenschappelijk wil doen. Een konfederatie dus in de plaats van een federatie, die feitelijk een door de KP strak aaneengehouden eenheidsstaat is. Dit is de grond van de tegenstelling Jeltsin-Gorbatsjov. Merkwaardig en hoopgevend is de bereidheid van zovele Russen om hun

Boris Jeltsin, heftig voorstander van een konfederatie.

greep op de niet-Russische republieken te lossen. Jeltsin ontvangt zelfs vriendschappelijk een afvaardiging uit Litouwen en verklaart geen bezwaar te hebben tegen de afscheuring van dit land.

Niet alle Russen zijn zo edelmoedig. Om te beginnen al zeker niet de kommunisten, die immers nog steeds de macht in handen hebben. Ook bij de anti-kommunistische oppositie zitten heel wat chauvinisten en imperialisten: het ,,Patriottisch blok'', de ,,nationaal-demokratisch partij Ross'', de uitgesproken anti-demokratische ,,Monarchistische Ortodokse Unie'' en vooral het beruchte ,,Pamjat''.

En dan hebben we het nog niet gehad over de vele *Russen buiten Rusland*. De kommunisten hebben de slechte tsaristische gewoonte, Russen over te planten naar niet-Russische gebieden, in versterkte mate overgenomen. Vanzelfsprekend leidt dit tot spanningen met de oorspronkelijke bevolking. Vooral in de Baltische republieken en in Moldavië komen die nu duidelijk aan het licht. Een gedeelte van die Russen blijft zich arrogant aanstellen en tegen de stroming voor onafhankelijkheid ingaan. Een ander, niet gering gedeelte simpatizeert met het onafhankelijkheidsstreven om allerhande redenen.

OEKRAINERS

Kwamen in 1989 de nationalistische rassentimenten en sentimenten eerder traag naar boven, in 1990 gaat dat al veel sneller.

Het Demokratische Blok (*Roech*) dat anti-kommunistisch en oekraïensgezind is, behaalt in maart, bij de tweede ronde van de parlementsverkiezingen, een ruime meerderheid. Ook in de hoofstad Kiëv wint het de volstrekte meerderheid.

Gewestelijke en plaatselijke overheden beslissen, *hun klok* letterlijk een uur na die van Moskou te verdraaien: een zwaar zinnebeeldige daad.

Ze doen nog meer: ze voeren nationale en godsdienstige feestdagen in en verdelen land onder de boeren.

Vladimir Ivasjko, Gorbatsjovs man als president van het Oekraïense parlement, biedt onder nationalistische druk zijn ontslag aan.

In juni roepen 7 bisschoppen, 300 priesters en 300 leken een naar Philadelphia (VSA) verbannen metropoliet uit tot patriarch van de *Oekraïnse Ortodokse Kerk*. Deze

▷

heeft zich in 1921 van de Russische afgescheiden en er veel van te verduren gehad.

Op 15 juli roept Oekraïne haar *soevereiniteit* uit. Wat dit precies betekent is niet duidelijk, aangezien deze republiek tot nader order toch binnen de Sovjet-Unie blijft. Vast staat dat zij een begin heeft gemaakt met *een eigen buitenlands beleid*.

Kort na de laatste wereldoorlog heeft de Sovjet-Unie, in de algemene euforie, niet één maar drie zetels in de Verenigde Naties kunnen bezetten: een voor Rusland, een voor Wit-Rusland en een voor Oekraïne. Voor de gelegenheid werden deze deelrepublieken als onafhankelijke staten voorgesteld. De Oekraïnse VN-afvaardiging laat in oktober weten dat zij voortaan inderdaad onafhankelijk zal optreden.

De nieuwe Oekraïense minister van Buitenlandse Betrekkingen maakt geen omweg meer over Moskou om gesprekken te beginnen met zijn kollega's van Polen, Hongarije, Tsjechoslovakije, Roemenië en Bulgarije.

Een afvaardiging van de kommissie voor Buitenlandse Betrekkingen bezoekt het EG-hoofdkwartier te Brussel. Kontakten met Groot-Brittannië lopen voorlopig op een sisser uit: staatslieden willen niets te maken hebben met separatisten.

Belangrijker zijn de onderhandelingen die gevoerd worden tussen het *Russische en het Oekraïense parlement* en tussen hun respektieve regeringen, zonder de centrale Sovjetregering te kennen.

Beiden willen op voet van gelijkheid staan, de bestaande grenzen behouden en de op hun grondgebied levende nationale minderheden alle burgerlijke rechten alsook etnische en kulturele voorrechten waarborgen. Maar ze stellen nog veel meer in het vooruitzicht: ekonomische betrekkingen, leefmilieuvraagstukken, energieproblemen, de rol van de strijdkrachten en... de oprichting van diplomatieke vertegenwoordiging in de beide richtingen.

Hongarije is het eerste land waarmee een regelrechte buitenlandse politiek tot stand komt. Hongarije had al een konsulaat in Kiëv. Het bekomt een tweede in Uschgorod (Hongaars Ungvar), waar 200.000 Hongaren als aaneengesloten groep wonen. Oekraïne zal een konsulaat in Debreczen openen.

Na lange aarzelingen van *Poolse zijde* beginnen ook met dit land drukke besprekingen. Zij leiden tot een gemeenschappelijke verklaring over betrekkingen die op een nieuwe leest zullen geschoeid zijn. Verwacht wordt de oprichting van een Oekraïens konsulaat in Warschau en een in Krakau. Belangrijk vanuit het standpunt van deze rubriek is de uitdrukkelijke belofte, de Poolse minderheden in Oekraïne en de Oekraïense in Polen te eerbiedigen. Op dit punt is inderdaad enorm veel schade te herstellen.

Op donderdag 18 oktober stromen meer dan tienduizend mensen bijeen om de 250 studenten toe te juichen die, door vele simpatizanten bijgestaan, na twee weken *hongerstaking*, bijna al hun eisen ingewilligd

Het wapen van Oekraïne.

zien. Deze houden o.a. in dat bij referendum zal uitgemaakt worden of de bevolking het parlement nog vertrouwt en dat dienstplichtigen alleen nog op vrijwillige bazis buiten hun republiek moeten dienen. Ook belooft minister-president Massol dat hij zal aftreden.

Oekraïne drijft duidelijk weg van de Sovjet-Unie, hoewel zonder konflikt met Rusland. Met haar 52 miljoen mensen kan zij een beslissende rol spelen in Oost-Europa.

SLOVAKEN

Het verschil tussen Tsjechen en Slovaken is niet veel groter dan tussen Kroaten en Serviërs, en kleiner dan tussen Duitsers en Dietsers. Het is hier niet de plaats om daar op in te gaan. Wel om aan te stippen dat dit verschil in 1990 weer scherper naar voren is gekomen.

Na de wetgevende verkiezingen van 8 juni, waarbij de Slovaakse nationalisten 11 % van de stemmen behalen, treedt een nieuwe regering aan. Minister-president *Calfa*, zelf een Slovaak, spreekt zich uit *voor overdracht van vérgaande bevoegdheden aan de deelstaten* Tsjechië en Slovakije. Tevens belooft hij onbeperkte waarborgen voor de volksminderheden.

Hij schat het aantal nationalisten — en hiermede bedoelt hij mensen die een onafhankelijke Slovaakse staat willen uitroepen — op een derde van de Slovaakse bevolking. Zelf ziet hij geen heil buiten een federatie met Tsjechen.

Pithart, de minister-president van de Tsjechische deelstaat, legt wat *meer nadruk op het behoud van één staatsverband* voor Tsjechen en Slovaken, zonder dat reeds een konkrete samenlevingsvorm vastligt. Zoveel wordt duidelijk dat de Tsjechische regering een minister zal aanstellen voor de betrekkingen met de federale regering, met de Slovaakse en met buitenlandse.

In oktober dreigt een regeringskrisis binnen de Slovaakse regering. Deze werpt

Mgr. Tiso en zijn moeder.

schaduwen op de Tsjecho-Slovaakse regering. De spanningen komen voor op een moeilijk tijdstip. Er heerst namelijk *onenigheid over een taalwet*, aan te nemen door het Slovaakse parlement. Slovaaks wordt officiële taal, dat is verworven. De vraag is of ruimte gelaten wordt aan de taalrechten van Polen, Hongaren en Oekraïners.

Een maand later kan men wel van een *staatskrisis* spreken. Minister-president Calfa maakt duidelijk welke bevoegdheden volgens hem minimaal aan een staat toekomen, zij het een federale staat, opdat hij de naam „staat" verdiene. Eerlijk gezegd, het lijstje kent aan de centrale macht heel wat meer bevoegdheden toe dan in België nu het geval is. De deelstaten zijn dan ook niet tevreden. Zij eisen tenminste de media, het vervoer en de energiepolitiek als hun bevoegdheid op.

In de loop van de herfst wordt een *merwaardige herdenkingsplechtigheid* gehouden, georganiseerd door de Beweging voor een onafhankelijk Slovakije. Het gaat om de herdenking van de eerste Slovaakse staat die in 1939, bij de ontbinding van Tsjechoslovakijke, tot stand kwam onder leiding van de nationalistische mgr. Tiso; en vanzelfsprekend onder bescherming van het Duitse Rijk.

Daarmee wil de leiding van de Slovaakse Nationale Partij (SNS) niets te maken hebben. Volgens haar zeggen zou dit een aangelegenheid van uitgewekenen en gepensioneerden zijn. Toch waren er 5 à 10.000 belangstellenden.

Begin december wordt dan toch op het nippertje een *grondwettelijke krisis vermeden*. Met een overweldigende meerderheid neemt het federale parlement een wet aan die de bevoegdheden tussen federatie en deelstaten verdeelt. De bond moet, vooral op aandringen van de Slovaken, een pak bevoegdheden aan de deelstaten afstaan.

SORBEN

De Sorben, soms ook *Wenden* genoemd, vormen een afzonderlijk Slavisch volk. Zij bewonen een vrij goed afgelijnd gebied ten zuiden van Berlijn, dat ze echter met Duitsers moeten delen.

Door de DDR werd dit Slavische volk uiteraard met biezondere zorg omringd, als reaktie tegen de houding van de NSDAP tegenover de Slavische buren.

De Bondsrepubliek heeft van deze maatregelen vanzelfsprekend niets weggenomen. Of dit zal volstaan om de Duitsers af te helpen van de slechte faam, die het buitenland hen op dit punt zo graag toeschrijft, is een andere vraag.

Nu Duitsland herenigd is, worden vragen gesteld naar naam, grenzen en aantal van de deelstaten.

De Sorben nemen deze gelegenheid te baat om op te komen voor een eigen „Land". Wij willen hopen dat het lukt. Bremen en Hamburg mogen wel deelstaat zijn.

Karel Jansegers

MERCATOR PIONIERT WEER

Sinds twee jaar werken vier wetenschappelijke instellingen in Wales, Katalonië, Frankrijk en Fryslân gezamenlijk aan een volledig geautomatiseerde databank op het gebied van minderheidstalen. Dit uiterst ambitieuze en kostbare projekt heet *Mercator* en komt uit de koker van het Europese Buro voor Kleine talen te Dublin. Eerstdaags verscheen bij de Fryske Akademy in Ljouwert, tot voor kort de koördinator van Mercator, de eerste gemeenschappelijke publikatie: de Engeltalige *Mercator Guido tot Organisations*.

In de goed verzorgde losbladige gids *Mercator Guido tot Organisations* staan korte beschrijvingen van maar liefst 220 organisaties die informatie kunnen verschaffen over minderheden en minderheidstalen. In de uitgave komen 47 verschillende gemeenschappen aan bod in alle lidstaten van de Europese Gemeenschap, het eentalige Portugal uitgezonderd.

De gids is, schrijft de Fryske Akademy in het voorwoord, nog lang niet volledig. Dat is niet erg. Informatie die niet (meer) klopt kan worden verwijderd, nieuwe informatie kan worden toegevoegd. Het is de bedoeling dat kopers van de gids zich abonneren en regelmatig supplementen ontvangen.

In zijn soort is de *Mercator Guide to Organisations* een uniek boekwerk. Niet eerder stonden in een regulier verkrijgbare gids zoveel organisaties op het gebied van minderheidstalen netjes op een rij.

In de MGO, zoals de gids al wordt afgekort, staan ook minder bekende organisaties zoals die van de Turkse gemeenschap in Griekenland en van de laatste Keltischsprekenden op het eiland Man. Mensen die serieus studie maken van minderheden — en dat zijn er in Vlaanderen heel wat — kunnen eigenlijk niet om deze gids heen. De Mercator Guide verschaft bij elke gemeenschap een aantal aktuele telefoon- en telefaksnummers, waar men verantwoorde informatie kan krijgen.

Vlaamse organisaties staan slechts indirekt in de gids vermeld. Volgens de Europese logika is het Nederlands in België een meerderheidstaal; de enige gemeenschap dit onder het hoofdstuk B wordt behandeld is die van de Duitstaligen. Vier organisaties worden beschreven; de Deutschsprachige Gemeinschaft, de Rat der Deutschsprachigen Jugend, das Institut für Erwachsenenbildung en de BRF.

PIONIERSWERK

Onder het hoofdstuk F staan wel enkele Vlaamse organisaties gerangschikt: het *Komitee voor Frans-Vlaanderen* te Waregem en *Radio Uylenspiegel* te Kassel.

De Mercator-gids bekritiseren is niet moeilijk. Hij is verre van volledig en zowel de uitsluiting van politieke organisaties als de beperking tot de Europese Gemeenschap doen enigszins gekunsteld aan.

De gids is echter ook een stukje pionierswerk en de verzamelde informatie kan voor de gebruiker een zeer nuttig uitgangspunt zijn. MGO maakt ook nieuwsgierig naar de overige Mercator-informatie die nu nog op, hopelijk goed beveiligde, komputerschijven staat en nog niet in gedrukte vorm beschikbaar is.

OPF

— Mercator Guido to Organisations. Rommers S. Tjeerdsma en Jantsje A. Sikma. Uitg. Fryske Akademy, Ljouwert. 290 blz., Fl 35,30. Adres: Fryske Akademy, Doelestrjitte 8, 8911 DX Ljouwert, Fryslân. Tel. 0031.58.13.14.14, fax 00131.58.13.14.09.

ADVERTENTIE

Cafetaria - Brusselse wafels
Tea-Room - Buffet

Boterstraat 42-44 — 1000 Brussel
Tel. 02/511.26.12

manneken

THEO BROUNS, EEN BEWOGEN LEVEN /2

Bij de parlementsverkiezingen van 2 april 1939 was Theo Brouns geen kandidaat, maar alles liet voorzien dat hij in de toekomst in het parlement een steunpilaar van het VNV zou worden. Zijn politiek streven zag hij — zoals hijzelf later schreef — als volgt:

1. De erkenning van de eenheid der Dietse gouwen in de Lage Landen aan de zee.

2. De opbouw van een volkse staat, waartegen we niet meer eeuwig in verzet en afweer zouden moeten staan om onze heiligste levensrechten als volk te doen eerbiedingen.

3. De eerlijke samenwerking tussen alle Europese volkeren.

4. De vestiging van een waarachtige sociale orde waarin aan elke arbeider van geest en hand en aan elk gezin een rechtvaardig deel van de goederen dezer aarde zou toebedeeld worden.

Brouns zag dit laatste in de geest van de pauselijke enciclieken, het kommunisme noemde hij een ,,dodende geest''.

DE BEZETTING

Op zeven augustus 1939 werd het huwelijk van Theo Brouns met *Jeanne Lamberigts* door pater Callewaert ingezegend. Het jonge gezin vestigde zich te Hasselt. Op tien mei 1940 vluchttte Theo Brouns met zijn hoogzwangere vrouw naar Kortrijk, waar op 16 mei hun dochter Leentje geboren werd. Wanneer de familie eind van de maand mei in Hasselt terugkeerde, vonden zij hun huis geplunderd. De daders werden nooit gevonden. Met de oorlog en de bezetting brak voor Theo Brouns en zijn gezin een verwarde tijd aan.

Wanneer in augustus 1940 goeverneur Verwilghen, volgens een Duitse verordening niet langer zijn ambt kon bekleden, volgde volksvertegenwoordiger Gerard Romsee hem op als goeverneur *ad interim* (17 augustus 1940 tot april 1941). De nieuwe goeverneur vroeg Theo Brouns zijn kabinetschef te worden. Deze stemde toe, de advokaat werd dus ambtenaar.

In 1942 werd Brouns gouwleider van het VNV-Limburg.

In vergelijking met de Duitse bezetting onder WO I kreeg België in 40-45 samen met Noord-Frankrijk een militair bestuur met generaal *Alexander Von Falkenhausen* (1878-1966) als militair bevelhebber en *Eggert Reeder* (1894-1959) als hoofd van het militaire bestuur. De Belgische administratieve diensten konden aan het werk blijven. De sekretarissen-generaal namen het feitelijk bestuur van het land over daar de koning gevangen was en de regering afwezig. Een volledig wettelijke maatregel volgens een wet van 10 mei 1940.

Theo Brouns, daags voor zijn terechtstelling.

Dat België in vergelijking met andere landen een vrij ,,zachte'' bezetting kende was voornamelijk te danken aan het stelsel van de sekretarissen-generaal, maar ook aan de persoonlijkheid van de militaire bevelhebber en van het hoofd van het militair bestuur. Generaal Alexander Von Falkenhausen, afkomstig uit een oude Pruisische familie en met hoge principes over eer en de historische waarde van Duitsland, was helemaal

niet nazigezind en zou één van de weinige onmiddellijk betrokkenen in het komplot-Van Stauffenberg tegen Hitler zijn, die de zaak overleefde. Eggert Reeder (niet te verwarren met admiraal Erich Reeder) stond wel loyaal tegenover de nationaal-socialistische staat maar verzette zich hardnekkig tegen de pogingen van de Duitse SS en partijorganen om de bevoegdheden van het militair bestuur te beperken. Bovendien stond hij bekend om zijn korrekte, onberispelijke houding. Dit kon niet vermijden dat er een aantal onpopulaire maatregelen moesten toegepast worden, von Falkenhausen kreeg instrukties en bevelen uit Berlijn die hij niet terzijde kon leggen. Dat deze bevelen steeds strenger werden naarmate de oorlog vorderde is niet verwonderlijk. Overigens werden von Falkenhausen en Reeder op 14 juli 1944 vervangen door veel meer overtuigde Nazi's. Von Falkenhausen kwam in handen van de Gestapo en stond later ook in België terecht!

ALLERLEI VOGELS...

Was op bestuurlijk vlak de toestand enigzins geregeld, bij de bevolking leefde er een aantal tegenstellingen. Het ging van kleine, noodgedwongen kollaboratie tot een streven naar rechtstreekse anneksatie bij Duitsland, van ekonomische kollaboratie tot laffe verklikkingen met de dood van onschuldigen tot gevolg. Daartegenover stond het verzet met van bij de aanvang een aantal eerlijke mensen, maar gaandeweg groeiden de rangen aan met vogels van allerlei soort: onderduikers en werkweigeraars. Daarnaast waren er nog een aantal schurken van gemeen recht, die onder het mom van verzet tewerk gingen. Onder de ,,roepingen van het laatste uur'' in september 1944 kan beter gezwegen worden.

Voor een groot deel van de bevolking was de zaak eenvoudig: enerzijds de ,,zwarten'', de slechten; anderzijds de ,,witten'', de goeden. Dat er tussen deze twee uitersten een enorme schakering lag, ontging de massa. Dat er langs beide zijden idealisten en schurken waren ontging de massa evenzeer.

Bij dit alles was Limburg, zowel tijdens de bezetting als in de repressieperiode, de meest beproefde provincie van het land.

De Vlaams-nationalisten en meer bepaald het VNV hadden de oorlog geenszins gewenst. Integendeel, het dwarsboomde hun plannen en mogelijkheden om een ernstige, degelijke oplossing voor de Vlaamse problematiek te vinden. Hun loyauteitsverklaring tegenover de regering in september 1939 was hiervan een logisch gevolg. Ook op 10 mei 1940 was hun houding onveranderd. Het eerste ordewoord van het VNV was dan ook duidelijk: ,,Geen tweede Aktivisme''. Dat de toestand naderhand noodgedwongen evolueerde kon op dat ogenblik niemand voorzien. Wat ook de houding van de andere partijen was, hoe ,,dapper'' vele franskiljons zich inspanden om in de gunst van de bezetter te komen, kwestie van bij een mogelijke Duitse overwinning verder aan de meest winstgevende kant te staan, het VNV bleef voorlopig heel kalm. Met de kapitulatie van 28 mei 1940 beschouwden zij de oorlog voor België ten einde. En zij niet alleen: het manifest van Hendrik de Man en bepaalde pogingen en handelingen van de uitgeweken Belgische regering wijzen duidelijk in dezelfde richting.

WINTERHULP

Wat voor het VNV op de eerste plaats telde was overleven als zelfstandig volk en niet door Duitsland opgeslorpt worden. Maar dit volk moest ook materieel overleven, had voedsel nodig. Op sommige punten waren toegevingen aan en samenwerking met de Duitsers soms noodzakelijk. Wanneer de maatregelen van de bezetter strenger werden en naarmate de oorlog evolueerde en steeds meer VNV'ers bestuurstaken op zich namen, groeide de kloof tussen de kollaborerende minderheid en de massa. Vast staat dat het VNV in Limburg, met Theo Brouns als gouwleider lang gewacht heeft om terug te slaan tegen de terreur die vanaf mei 1943 de provincie teisterde. De ,,inzet'' of tegenterreur begon begin augustus 1944 tot het einde van dezelfde maand en was duidelijk een reaktie op terreurdaden van het Verzet of van hen die beweerden tot het verzet te behoren. Maar tussen de zomer van 1940 en september 1944 liggen vier lange oorlogsjaren.

Kabinetschef Theo Brouns zette zich volledig in om de Limburgers bewust te laten blijven van hun eigenheid als Vlamingen. Hij richtte een Van Eyck-tentoonstelling in, organiseerde een Limburgse kultuurdienst, zorgde voor een Felix Timmermans-hulde, enz. Zijn administratief werk en zijn arbeid op kultuurgebied slorpten hem volledig op. Noodgedwongen diende hij zijn professoraat aan het Hoger Handelsinstituut op te geven.

Naast de kulturele zorgen drong de sociale nood zich steeds meer op. De voedsel- en brandstofvoorziening werd een nijpend probleem. De organisatie van *Winterhulp*, uitsluitend in het leven geroepen ten bate van de eigen bevolking, bood een gedeeltelijke uitkomst. Theo Brouns spande zich in om lokalen te vinden, komitees op te richten en bleef tot in 1943 in Limburg de drijvende kracht van deze organisatie die met ondermeer soepbedelingen in de scholen en andere initiatieven heel wat nood kon lenigen. Winterhulp was een zuiver humanitaire organisatie, wat sommigen ook mogen zeggen of denken.

Wanneer in 1942 Theo Brouns dan officieel gouwleider van het VNV-Limburg benoemd wordt (waarnemend was hij dit reeds geworden midden 1941, na het ontslag van Hendrik Ballet) stond hij voor een dilemma. Is hij niet een té politieke figuur geworden, die de sociale, humanitaire aktie van Winterhulp zou kunnen schade berokkenen? Hij besloot dan ook vrijwillig onslag te nemen. Toch bleef Brouns aktief op sociaal gebied, hield kontakt met burelen voor arbeidsbemiddeling, kontrolediensten enz. Zoveel mogelijk mensen moesten in eigen land aan het werk kunnen blijven. Het VNV motiveerde zijn politieke ,,kollaboratie'' als volgt: wint Duitsland de oorlog dan moet Vlaanderen klaar staan om zijn eigen positie in het nieuwe Europa te behouden. Of de partij hier nu fout mee was of niet kon in het eerste oorlogsjaar niemand zeggen, alleszins was het VNV op de eerste plaats bekommerd om het Vlaamse volk.

Als op 22 juni 1941 Duitsland Rusland aanvalt, ontstond er enige twijfel. Het ,,Duitsland wint de oorlog'' wordt nu ,,Duitsland moet de oorlog winnen''. De tot dan toe imperialistische houding van Duitsland kreeg nu een ideologisch karakter ook voor vele niet-Duitsers. Het ging er immers om de strijd aan te binden tegen het onmenselijke bolsjevisme. In de periode tussen de twee wereldoorlogen waren het niet alleen de katolieken die wezen op het gevaar van het bolsjevisme, ook in ,,patriotische'' kringen werd gewezen op de verderfelijke invloed van dit stelsel.

HET VLAAMS LEGIOEN

VNV-leider Staf de Clercq begint de werving nu voor een Vlaams legioen. Theo Brouns kan, gezien zijn handikap, niet zelf dienst nemen, maar werkte mee aan de werving door antikommunistische propaganda. Hij beschouwde het materialistische bolsjevisme als een regelrechte bedreiging voor de kristelijke beschaving in Europa en voor de mens als persoon, die ,,tenonder gaat in de mensonterende gelijkschakeling''. Maar de gouwleider liet het niet bij woorden, hij was aanwezig op de herdenkingen van gesneuvelden, loofde de waarde van hun offer en zorgde zo goed mogelijk voor de families van de Oostfronters.

Op 6 oktober 1942 vaardigde de bezetter zijn meest gehate verordening uit: de verplichte tewerkstelling voor mannen van 18 tot 50 en ongehuwde vrouwen van 21 tot 35 jaar. Theo Brouns deed wat hij kon om vrijstellingen te bekomen, wat hem in vele gevallen lukte; soms kon hij zelfs de vrijlating bekomen van reeds aangehouden werkweigeraars.

Met de ,,Fahndung'', de Duitse dienst, die met Belgisch personeel werkweigeraars opspoorde en arresteerde, had het VNV niets te maken. Integendeel, elke VNV'er die bij deze dienst aansloot, werd uit de partij gestoten. Ook de werving voor het Oostfront door het VNV nam geleidelijk af. In een brief van 3 april 1943 wees pater Callewaert *Hendrik Elias* (VNV-leider na Staf de Clercq, overleden op 22 oktober 1942) er duidelijk op hoe alle door de Duitsers gedane beloften in verband met het Oostfront verbroken werden, dermate dat er in feite geen sprake meer kon zijn van een Vlaams Legioen.

▷

Werven voor de Waffen SS, rechtstreeks onder Duits bevel, wou het VNV niet. (Men moet wel letten op het ondrescheid Waffen SS, ,,feldgrau'' uniform en inzet op het front en Algemene SS, zwart uniform met hakenkruisarmband, ingezet in de bezette gebieden. Dat Himmler een aantal kampbewakers en andere ongure elementen ook in Waffen SS uniform stak, werpt nog geen smet op de Oostfronters).

VANUIT LUIK...

Met de Duitse verordening van 6 oktober 1942 op de verplichte tewerkstelling nam het aantal onderduikers geweldig toe. Een groep wou zich alleen maar onttrekken aan de gehate maatregel, anderen sloten zich aan bij het Verzet (maar ook in dit geval gaat het nu niet bepaald altijd om idealisten), nog anderen waren er duidelijk op uit zoveel mogelijk profijt te halen uit de gedwongen situatie. In heel het land gebeurden er moorden, diefstallen en brandstichtignen. Had *Radio Londen* trouwens zelf niet ,,aangeraden'' de oogst in brand te steken opdat deze niet in Duitse handen zou vallen? Dat door dergelijke daden de eigen bevolking het zwaarst getroffen werd, scheen men in Londen niet zo dadelijk te zien.

Wie de daders zijn van deze brandstichtingen, diefstallen en moorden was en blijft in vele gevallen onduidelijk. En weer was het de provincie Limburg die het zwaarst getroffen werd. Dit werd in de hand gewerkt door drie faktoren.

Generaal Alexander Von Falkenhausen, van eerbiedwaardige Pruisische komaf, was militair bevelhebber voor België en Noord-Frankrijk. (foto VUM)

1. Tot de vreemdelingen, die reeds voor de oorlog in Limburg ingeweken waren, behoorde een aantal weinig sociale elementen, die nu in de oorlog ieder moreel normenbesef verliezen.

2. Russische krijgsgevangenen werden door de Duitsers in de Limburgse mijnen aan het werk gezet. De bewaking was echter totaal onvoldoende zodat ontsnappen vrij gemakkelijk was. Aanvankelijk gastvrij opgenomen door de Limburgers, moesten deze laatsten na enige tijd ondervinden dat ze in vele gevallen met uitschot te maken hadden. De Russen verkozen dan ook onder te duiken in de bossen en terroriseerden van daaruit de bevolking, waarbij vooral de boeren het slachtoffer werden.

3. De invloed van de Luikse kommunisten. Tot 22 juni 1941 hadden zij zich kalm gehouden. Maar na de Duitse inval op Rusland beschouwden zij zich als bloedbroeders van de Russische kommunisten, in zoverre dat zij dagorders van Stalin tot het Russische leger, ook als geldend voor zichzelf gingen beschouwen. Het waren deze kommunisten, die aan de basis lagen van de oprichting van het Belgische Leger der Partisanen, kortweg *Partisans Armés* (PA)-*Gewapende Partizanen*. Zij vormden in feite de kern van het ,,Onafhankelijkheidsfront'', de overkoepelende verzetsorganisatie. De PA vormde een soort gewapende vleugel van de kommunistische partij.

Naast dit allegaartje was er in Limburg een ,,politiek'' Verzet: de *Belgische Nationale Beweging* (BNB), die alhoewel vijandig tegenover het VNV stond, zich niet schuldig maakte aan politieke moorden.

Mija Proost

Volgende week:

TERREUR EN ,,INZET'' IN LIMBURG...

ADVERTENTIE

Bij ons bent u thuis.

meubelcentrale heylen

Leuvensesteenweg 781, **KORTENBERG (Erps-Kwerps)** - 02/759.89.91
Baan naar Bree 123, **PEER (meubelboulevard peer)** - 011/63.39.39.
Zondag open van 10.30 tot 18 uur. - Dinsdag gesloten. - Andere dagen open van 9.30 tot 19 uur.

MARGUERITE YOURCENAR: EEN LEVENSVERHAAL

MARGUERITE YOURCENAR heette eigenlijk *Marguerite de Craeyencour*, haar pseudoniem is een anagram van haar echte naam. Van Vlaamse oorsprong, kreeg ze na de dood van haar moeder een opleiding en vorming eigen aan de ,,grande bourgeoisie''.

Wat privé-leraars en goevernanten haar niet bijbrachten, leerde ze van haar vader die haar ook introduceerde in het aristokratisch en kosmopolitisch milieu.

DE EERSTE PERIODE

Al zeer vroeg debuteerde ze met gedichten: *Le Jardin des Chimères* (1921). In 1924 volgde nog een bundel *Les dieux ne sont pas morts*. In 1929 debuteerde ze als romanschrijfter met *Alexis ou le vain combat*: een relaat van een innerlijke strijd om seksuele vrijheid, op delikate wijze behandeld en aansluitend inzake onderwerp bij Gide en Proust, zonder er daarom voor beïnvloed te zijn. In 1931 volgde de roman *La Nouvelle Euridice* en in 193' *La mort conduit l'attellage* evenals *Denier de Rêve* (definitieve versie pas in 1959). In 1936 publiceerde ze opnieuw gedichten (*Feux*) en in 1938 kwamen de bekende *Nouvelles Orientales* uit evenals het essayistische *Les Songes en les Sorts*. In 1939 vrscheen *Le Coup de Grace*.

Tot zover de eerste periode in haar literair werk.

Na de dood van haar vader in 1929 was ze vaak op reis: naar Italië, Zwitserland, Griekenland. In 1937 installeerde ze zich in de Verenigde Staten, kwam kortstondig naar Zwitserland, om in 1939 naar de VS terug te keren. Ze gaf les aan een paar ,,colleges'' en vestigde zich tenslotte definitief in een dorpje aan de Oostkust in Maine. Vergelijkt men de verschijningsdata van haar werk, dan is er een hiaat te bespeuren tussen deze eerste produktieve periode en de verschijningsdata van haar latere ,,grote'' werken. In die eerste werken ligt er evenwel reeds een kern, een ontwerp, een aanloop voor het latere, en ze zou ook het vroege werk vaak herwerken voor latere uitgaven. Zijzelf beklemtoonde de aanwezigheid van de latere tematiek in dit vroege werk, o.m. in *Les yeux ouverts*, een uitvoerig interview met Matthieu Galey.

DE GROTE WERKEN

De eerste grote worp naar de literaire faam en erkenning was *Les Mémoires d'Hadrien* (1951). Het genre was niet nieuw: tussen *I, Claudius* van Robert Graves en *Der Tod des Vergil* van Hermann Broch beweegt zich een gamma van pseudo-autobiografieën van historische personages, waarbij de auteurs trachten, met min of meer sukses, het verhaal van de autobiograaf op een algemeenmenselijk vlak te brengen en tegelijkertijd diens inzichten en opvattingen over zijn tijd te formuleren.

Yourcenar lijkt ons hierbij vlotter dan b.v. Broch met zijn zwaartillende essayistische uitweidingen. In de *Mémoires* overschouwt de Romeinse keizer op het einde van zijn leven het verleden en beoordeelt zichzelf. Hij stelt de dekadentie vast van het Romeinse rijk. Het boek is daarom ook een meditatie, een bezinning op een maatschappij op haar breekpunt. Met dit werk verwierf Yourcenar bekendheid. Ander kreatief werk zou volgen, nadat ze eerst nog vertaalwerk had verricht: Virginia Woolf, Henry James, Carafy evenals de vertaling van negro-spirituals. In *Sous bénéfice d'inventaire* bundelde ze essays (1962).

Een tweede belangrijk werk en a.h.w. de tegenhanger van de *Mémoires* was *L'Oeuvre au Noir* (1968). Het boek is Europees én Vlaams: het hoofdpersonnage Zenon is een Vlaams humanist die aan Erasmus doet denken en die in de 16e eeuw aan een tragisch einde komt door een toeval, nadat hij, vooruit op zijn tijd, tussen revolte en kompromis evolueert. Zenon doet soms denken aan Paracelsus (aan wie Kolbenheyer een merkwaardige trilogiee wijdde). *L'Oeuvre au Noir* is de intellektuele biografie van ▷

Bij Ambo/Westland verscheen de Nederlandse vertaling van *Quoi? L'Eternité* onder de titel *Wat? De Eeuwigheid.* De vertaling is van Paul Beers en Judith Moesman. Met dit werk wordt de trilogie *Le Labyrinthe du Monde* afgesloten. De andere delen *Dierbare Nagedachtenis* en *Archieven uit het Noorden* verschenen reeds bij Ambo. Yves Bernier, die Yourcenars Amerikaanse archieven moest ordenen, beweert wel dat nog een vijftigtal bladzijden moesten geschreven worden toen de pen uit haar hand viel en ze aan een hersenbloeding stierf. Dat belet niet, dat het werk ook nu zich als een afgesloten geheel aandient.

Yourcenars werk is doordrenkt van haar ,,origines flamandes''.
(foto Van den Abeele)

een fiktief persoon uit de 16e eeuw. Fiktief maar op een juiste, historische basis, is dit boek een zoektocht naar het essentiële, een afrekening met vooroordelen en de vaststelling dat dit essentiële een veelvuldig aspekt vertoont. Het boek werd door André Delvaux verfilmd.

'S WERELDS DOOLHOF

Naast deze twee grote ,,historische'' werken ontstond vanaf 1974 de trilogie *Le Labyrinthe du Monde*. Geen eigenlijke autobiografie: de schrijfster komt zelden direkt naar voren, en dan nog hoofdzakelijk als jong meisje. Het eerste deel (*Souvenirs pieux*) is vooral op die kindsheid gericht, terwijl het tweede (*Archives du Nord*) het voorgeslacht, de familie, de sibbe der Crayencours oproept, tot in de 16e eeuw, aan de hand van dokumenten, archieven, gesprekken, getuigenissen. Het derde deel (*Quoi? L'Eternité*) speelt zich ook voor een groot gedeelte af in haar jeugd en in Frans-Vlaanderen, waarbij de vader en zijn vriendin centraal staan.

In 1980 werd Marguerite Yourcenar als eerste vrouw lid van de Académie Française. In 1968 had ze de Prix Femina gekregen voor *L'Oeuvre au Noir*. Vermelden we nog, dat ze naast teater ook Oudgriekse lyriek vertaalde in *La Couronne et la Lyre* en dat ze in 1980 een studie wijdde aan Yukio Mishima.

DE WORTELS

Het oeuvre van Marguerite Yourcenar ligt — uiterlijk — in de lijn van de traditionele roman met moraliserende tendens. Haar twee belangrijkste romans, de *Mémoires d'Hadrien* en *L'Oeuvre au Noir* zijn meer dan historische fresko's: het zijn meditaties en bedenkingen bij een ondergaande wereld: het Romeinse Rijk, de Middeleeuwen...

Maar ook de geschiedenis van haar familie en haar voorouders is één lange beschrijving van en meditatie over de bronnen van zichzelf, de geografische en historische, dat wat men met een mode-woord de ,,roots'' noemt. En die wortels zijn — wat ook uit het laatste deel *Wat? De Eeuwigheid* blijkt, Noords en Vlaams. In het reeds vermelde interview met Galey zegt ze nagedacht te hebben bij het schrijven van *Le Labyrinthe* over haar ,,origines flamandes''. Deze origine wordt weerspiegeld in heel haar werk, tot in haar stijl toe. Er is weinig ,,Latijns'' aan het oeuvre van deze Franse schrijfster.

Vermelden we nog dat zopas in de kollektie ,,Biographes'' bij Gallimard een biografie van Marguerite Yourcenar verscheen, waarin Josiane Savigneau in een werk van meer dan 500 bladzijden het literair en menselijk portret tekent.

Jos Vinks

— Wat? De Eeuwigheid. Marguerite Yourcenar. Uitg. Westland, Schoten/Ambo, Baarn. 800 blz., 790 fr.

ANC-sekretaris Wilfried Vandaele overhandigt de ANC-penning aan Robert Long, de presentator van Tien voor Taal. (foto Dann)

ROBERT LONG EN PHIL BOSMANS, HEEL-NEDERLANDS GEPRIJSD

De BRT-VARA-produktie *Tien voor Taal* is een uitstekend Nederlands-Vlaams televisieprogramma en verdient daarom de eerste ANC-penning. Dat zegt de Stichting Algemeen-Nederlands Kongres (ANC), een samenwerkingsplatform van meer dan 200 verenigingen en instellingen uit Nederland en Vlaanderen. Op *zaterdag 30 maart j.l.* ontving presentator *Robert Long* in het TV 1-programma ,,Zeg maar Jessie'' de penning uit de handen van *Wilfried Vandaele*, algemeen sekretaris van het ANC.

Het *Algemeen-Nederlands Kongres* heeft de penning ingesteld voor personen en instellingen die zich op konkrete en voorbeeldige wijze inzetten voor de Nederlands-Vlaamse relaties en op die manier een ,,brugfunktie'' vervullen.

Het ANC bevordert en koördineert alle mogelijke vormen van Nederlands-Vlaamse samenwerking (op het gebied van kultuur, onderwijs, toerisme, wetenschappelijk onderzoek, leefmilieu, enz.). Het beschikt over een gespecializeerd studie- en dokumentatiecentrum, en om de vijf jaar wordt een Algemeen-Nederlands Kongres georganiseerd. Het eerste kongres had plaats in 1849 in Gent en het jongste, het veertigste, vorig jaar in Brussel.

Ondertussen raakte ook bekend dat het *Algemeen-Nederlands Verbond* (ANV) een Visser-Neerlandia prijs aan pater *Phil Bosmans* uitreikt.

Pater Bosmans is inspirator en bezieler van de Bond Zonder Naam en maakt zich sedert jaren verdienstelijk op het vlak van de bevordering van onderlinge verstandhouding, wederzijds begrip en steun via een positieve mentaliteit. Vanuit die spiritualiteit neemt hij het steeds op voor kansarmen en vergeten groepen binnen onze maatschappij.

Het Algemeen-Nederlands Verbond, dat in 1895 werd opgericht, wenst dienstbaar te zijn aan de handhaving en de ontplooiing van de Nederlandse taal en kultuur in Nederland en Vlaanderen.

Het ANV beheert het Visser-Neerlandia-fonds, ontstaan door een testamentaire beschikking van de Joodse Nederlander mr. H.L.A. Visser in 1942. Hij liet aan het ANV de helft van zijn vermogen na, met de opdracht uit de opbrengst van het kapitaal prijzen toe te kennen aan personen, groepen en instellingen voor verdiensten op het gebied van welzijnswerk, kultuur en volksontwikkeling.

De uitreiking heeft plaats op zaterdag 13 april a.s. om 16u.in het Osterrieth-huis, Meir 85 te Antwerpen.

HET GOUD DER SKYTHEN VERLENGD

In het kader van een bilateraal kultureel akkoord met het Leningradse Hermitagemuzeum kunnen de Koninklijke Muzea voor Kunst en Geschiedenis te Brussel, gedurende twee maanden het ruime kunstminnend publiek een feeërieke tentoonstelling onder de verlokkelijke titel *Het Goud der Skythen* brengen. Deze tentoonstelling is gewijd aan de zoömorfe kunst uit het Euraziatisch steppengebied van het 3de millenium voor, tot de 2de eeuw na Kr.

SITUERING

Van de zevende tot de derde eeuw voor Kristus werden de Skythen door de sedentaire volkeren uit de verre omtrek gevreesd voor hun ruige aard, zij domineerden inderdaad het hele gebied ten noorden en ten oosten van de Zwarte Zee. Goed bewapend behaalde dit ruitervolk vele militaire suksessen, zoals trouwens te lezen valt in talloze geschreven bronnen van hun tegenstanders. Tijdens hun veroveringstochten pasten zij ook politiek en taktiek van de ,,verschroeide aarde'' toe.

In stamverband georganiseerd leefden de Skythen van de opbrengst van hun veeteelt. In afhankelijkheid van hun uitgebreide kudden veedieren leefden zij een uitgesproken nomadenbestaan in een onrustig opzoeken van steeds nieuwe weilanden. Het dorre bodemkarakter van het door hen doortrokken en beweide gebied en de barre weersomstandigheden leenden zich hoegenaamd niet tot enige efficiënte landbouwaktiviteit. Eigenlijk is er over de oorsprong van dit volk slechts weinig met zekerheid geweten. Hun taal kan ondergebracht worden in de Indo-Europese taalgroep en vertoont duidelijke verwantschap met het Iraans.

DE RIJKDOM DER KOERGANEN

De Skythische begraafplaatsen leren ons dat hun maatschappij sterk hiërarchisch gestruktureerd was. Zo werden de leiders van dit volk met een ongekende rijkdom aan luksueuze grafbijgaven bijgezet.

Dit gebeurde in enorme grafheuvels, ,,koerganen'' genoemd. Daarin werden de Skythische hoofdmannen begraven met al hun rijkdom, hun paard en zelfs hun dienaren en vrouw, die tijdens de begrafenisplechtigheid geofferd werden.

Voor de Grieken waren de Skythen natuurlijk ,,barbaren'', alleen al om het feit dat zij vreemdelingen waren en dus geen Grieks praatten. Omstreeks 450 v.Kr. onderzocht de Griekse wetenschapper en wereldreiziger *Herodotos* ter plaatse hun zeden en gewoonten. Zo liet hij ons een gedetailleerd verslag na van de begrafenisplechtigheden bij de Skythen. Door archeologisch onderzoek kon de aldus overgeleverde berichtgeving nagetrokken worden.

Zo vonden de opgravers in de grafheuvels naast de stoffelijke resten talloze prachtige sieraden en wapens, meegegeven als bruikbare voorwerpen voor het leven in het hiernamaals.

Helaas hebben in de loop der geschiedenis vele grafschenners ook hier hun destruktief werk gedaan. Toch werd er nog heel wat prachtigs teruggevonden, waarmee onder andere deze tentoonstelling kon geïllustreerd worden.

Het is inderdaad kenmerkend dat het hier over het algemeen om kleine voorwerpen gaat die gemakkelijk door deze krijgshaftige ruiters konden meegedragen worden.

Het gaat hier om gouden juwelen, drinkbekers, bronzen onderdelen van paardetuig en diverse wapens. Al deze kleine voorwerpen zijn miniaturistisch versierd met fraaie dierfiguraties. De grote originaliteit van al deze voorwerpen is gelegen in de dinamische kracht en natuurlijke soepelheid van de afgebeelde houdingen, realistisch getuigend van een natuurlijke en tevens gestileerde beweeglijkheid. Het dier wordt afgebeeld in volle ren, in een verhit lijf-aan-lijfgevecht of in rusthouding. Boven de uitgesproken grotere roofdieren zoals de arend en de panter, speelt vooral het hert als fantazierijke kreatuur een uitgesproken rol. Als dekoratief element aangebracht op wapens oefenden deze afbeeldingen, in de denkwereld van de Skythen, een doeltreffende magisch-gunstige kracht uit. De dekoratie met roofdieren is dan weer illustratief voor hun wreedaardig ingestelde natuur, noodgedwongen gestaald in de dagdagelijkse strijd om lijfsbehoud in biezonder harde natuursomstandigheden.

Uit de artistieke produktie van de Skythen is duidelijk af te leiden dat dit volk kontakten had met de andere grote beschavingen uit het Nabije Oosten. Zowel tematisch als formalistisch is de beïnvloeding aan te tonen door Assyriërs, Achaemenidische Perzen, Thraciërs en zelfs Egyptenaren. Het sterkst was ongetwijfeld de uitgestraalde invloed van de Griekse beschaving. Via verscheidene Ionische handelsposten (faktorijen), rond de 6de E.v.Kr. gesticht langs de noordelijke kust van de Zwarte Zee (cf. Olbia aan de Dniepr en Particapaeum, nu Kertch, op de Krim), onderhielden de Skythen intensieve handelsrelaties met de Grieken. De Skythen leverden dan veeteeltprodukten, hout en pelsen in ruil voor o.a. aarden vaatwerk.

Een roofvogel in Skytische dierenstijl (± 600 v. Chr.), reliëfbeslag van een gordel. Het sieraad is afkomstig uit Litoj-koergan, het Dnjeprgebied.

DE DIERSTIJL

Deze wordt niet alleen gevonden in de zuidelijke Oekraïne en de Kaukasus, dus in de gebieden die door de Skythen rechtstreeks gekontroleerd werden, maar ook bij alle volken uit de Euraziatische steppen, eigenlijk van de Donau-oevers in Hongarije tot aan de Ordos in China, pakweg over een afstand van wel ruim zevenduizend kilometer. Ook tussen de veertigste en vijftigste breedtegraad komen dezelfde tema's telkens weer voor. Dit getuigt dus van een uitzonderlijke kulturele eenheid, rezulterend uit regelmatige kulturele en sociaal-ekonomische kontakten over zeer grote afstanden. Deze verbanden worden eveneens op deze tentoonstelling didaktisch aangeduid en belicht. Rond het centrale Skythische erfgoed kan men ook enkele objekten bewonderen uit de zogenaamde Siberische verzamelingen van Sacaeërs, van Tagaren en Uvaren.

Een opmerkelijke kollektie is afkomstig uit het Altaïgebergte in Noord-Mongolië. Men trof er goed bewaarde voorwerpen aan in hout, been, leder, wol en zelfs in zijde en bontwerk. Onder deze stukken, gedateerd in de periode 6de-4de E.v.Kr. vindt men uit China geïmporteerde zijde, de oudst gekende Oosterse tapijten en stoffen poppen.

Deze unieke tentoonstelling eindigt bij de kunst der Sarmaten, een steppevolk aan de noordkant van de Kaspische Zee, tijdens de derde eeuw voor Kristus door de Skythen onder de voet gelopen. Hun kunstekspressie is geënt op die van hun voorgangers. Toch is hierin vooral het lineaire en ornamentale aspekt vooral kenmerkend, uitgesprokener althans dan de reliëfweergave.

Bovendien wordt in de kunstobjekten van al deze steppevolkeren in ruime mate gebruik gemaakt van inlegwerk met gekleurde stenen en glaspasta. Te noteren valt verder dat deze dierstijl in feite verdergezet werd in de Westerse kunst van de Middeleeuwen, waar de dekoratieve tematiek van hun oorspronkelijke vorm losgekoppeld werd en de diverse afzonderlijke motieven in elkaar verstrengeld geraken.

Alleszins een schitterende tentoonstelling met uitzonderlijk artistiek-fijnzinnige objekten uit een ons grotendeels onbekende regio.

Dirk Stappaerts

— Het goud der Skythen. Schatten uit het Hermitage, Leningrad. In de Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis, Jubelpark, brussel. Verlengd tot en met 28 april 1991. Dagelijks van 10 tot 17u. Woensdag tot 22u. Maandag gesloten. Toegang: 150 fr.; CJP en 65 + : 120 fr.; schoolgroepen: 80 fr. Katalogus: 2809 blz.: 950 fr.; expo-krant: 50 fr.; walkman: 150 fr.

Speciale kombinatietickets bij de Belgische en Nederlandse Spoorwegen. Info: 02/734.40.11.

DE STILTE VAN LAMMEREN

Bette Midler en Woody Allen, verspild talent in Scenes From a Mall.

Het is nog niet zo lang geleden dat ik op deze filmpagina de lof zong van *Roger Corman* en hoe hij aan de basis ligt van de kinema van vandaag. Nemen we nu regisseur *Jonathan Demme*, die in 1974 van Roger Corman zijn debuut mocht maken met **Caged Heat**. Na nog enkele films kwam er in 1980 de deurenopener: **Melvin and Howard** (twee Oscars, auteur Bo Goldman en co-ster Mary Steenbruggen). Diegenen die met hedendaagse muziek bezig zijn hebben ook zijn **Stop Making Sense** gezien, de koncertfilm van de Talking Heads. Dan kwam er het humoristische maar spannende **Something Wild** en ook **Married to the Mob** was een bitterzoete komedie.

EEN PLEIADE VAN STERREN

Een mooi palmares om de uitdaging van de Thomas Harris-roman **The silence of the lambs** aan te kunnen. Ooit was van diezelfde Harris **Black Sunday** met enorm sukses verfilmd en hij wist dus dat hij hoge eisen kon stellen. Hij kreeg waar voor zijn geld.

Hoofdvertolkster werd *Jodie Foster*, die reeds in 1975 in *Alice doesn't live here anymore* schitterde, een Oscarnominatie in de wacht sleepte voor haar vertolking in *Taxi Driver* en hem uiteindelijk won in 1988 met *The accused*. De in Wales geboren *Anthony Hopkins*, die iedereen van tafel speelde in *The Elephant Man* en ontroerede in *84 Charing Cross Road*. En *Scott Glenn*, een oudgediende van regisseur Demme en Roger Corman.

HET KWADE OOG

Dr. Hannibal Lecter (Hopkins), beter bekend als Hannibal, de kannibaal, is een briljant psichiater, totdat hij doorslaat en een moordmachine wordt. Hij wordt nog bekender als hij tijdens zijn proces bekent dat hij stukken van zijn slachtoffer verorberde. Hij wordt opgesloten in een onderaardse cel, in een gang waar nog andere kreaturen huizen.

Onderzoekers en dokters proberen het al acht jaar, maar kunnen niet doorheen de barrière van zijn superbrein breken. Dan zendt het FBI de jonge, leerling agente, Clarice Starling (Foster) op hem af. Ze is bezig met het uitzoeken van de psichologische achtergrond van een seriemoordenaar genoemd Buffalo Bull, die op dit ogenblik in het land huishoudt en wiens vrouwelijke slachtoffers meestal gevild worden teruggevonden. Ze krijgt Hannibal zo ver dat hij wil meewerken, echter wel op basis van uitwisseling. Zij geeft de geheimen van haar verleden prijs, die verwijzen naar het slachten van lammeren en de dood van haar vader die

politieman was, terwijl hij haar op het spoor van de moordenaar zet. Het gaat om een van zijn voormalige patiënten.

VOLGEHOUDEN SPANNING

Regisseur Jonathan Demme, bewees reeds in *Something Wild* dat hij van een liefdesverhaal uitmondde in brutale suspense, dat hij een spanningslijn kan volhouden. Ook hier weer. We volgen agent Starling op haar speurtocht, die door het ontvoeren van een senatorsdochter dringender wordt dan voorheen. Ze probeert Hannibal om te kopen door hem een bovengrondse cel te beloven, door hem muziek en boeken in het verschiet te stellen, maar hij blijft antwoorden in *anagrammen*. Als hij er ook nog in slaagt om te ontsnappen en zijn bewakers hierbij op een gruwelijke manier om het leven brengt, stijgt de spanning ten top. Starling probeert met de aanwijzingen van Hannibal de seriemoordenaar Buffalo Bull te vinden, terwijl ze in voortdurende angst leeft dat ook Hannibal achter haar gaat aankomen.

Dit is de sterkste, sfeervolle triller van de jongste jaren, met een bloederig onderwerp dat ongewoon onbloedig wordt behandeld.

Hopkins is het levend geworden kwaad, hij hipnotiseert het scherm iedere keer als hij verschijnt en hij moet maar hopen dat ze hem tegen volgende Oscarnominatie niet vergeten zijn. Jodie Foster geeft een sterke vertolking, maar soms had ik was last met haar aksent. Alle bijrollen, zelfs de kleinste, zijn verzorgd en we zien ouwe bekende Roger Corman himself opdraven, naast Charles Napier en popsinger Chris Isaak.

Een nagelbijter, die wel eens een vingerbijter zou kunnen worden.

WOODY ALLEN EN BETTE MIDLER

Binnenkort komt de nieuwe film (de 14de als regisseur) van *Paul Mazursky* uit. **Scenes From a Mall** zal ie heten. Mazursky wisselt dieptepunten af met hoogtepunten. Leverde hij het verschrikkelijk *Moon over Parador* met *Richard Dreyfuss* niet af, net voor hij de echt schitterende verfilming van de I.B. Singer-roman *Enemies, a love story* op ons afvuurde (drie Oscar-nominaties). Nu is er een nieuwe draak en *Woody Allen* en *Bette Midler* vertolken de drakerige hoofdrollen in wat een huwelijkskomedie zou moeten zijn. Bette en Woody ratelen ons de oren van het hoofd met een hoop zinnige onzin, jammer genoeg hebben we het allemaal al wel eens duizendmaal gehoord. Aan de toog, in ons stamcafé. Jammer voor zoveel verspild talent.

Willem Sneer

MINI FILMFESTIVAL VOOR MINI'S

De jeugdfilmdienst van *De Bond* organiseert op vrijdag 12 april in het ontmoetingscentrum Westrand te Dilbeek een minifestivalletje, genaamd *Jefi-Cinekid*. De toegang voor volwassenen is gratis, kinderen betalen een bescheiden prijsje. Het gaat allemaal om gloednieuwe kinder- en jeugdfilms, die pas vanaf september 1991 in omloop komen. De dag start om 9 uur 's morgens, de laatste vertoning begint om 16u.30. Dan heb je volgende films bekeken.

9 UUR

De titel van de Deense film **Miraklet i Valby** van de Zweed *Ake Sandgren*, werd verkeerdelijk vertaald als **Het geheim van Valby**, al kan een mirakel een geheim zijn met een beetje goeie wil, maar dat een geheim een mirakel is... Deze reis in de tijd hangt met haken en ogen aan elkaar en het verhaal is op de loop gegaan met de regisseur. Het gaat over Sven, een verwoed radioamateur, die op een dag Latijnse gezangen opvangt. Na wat foefjes komt het zeer sterk over. Vriend en vriendin komen erbij en het drietal belandt in de middeleeuwen. Het meisje wordt ontvoerd door enkele ridders. Onvindbaar. Ze keren troosteloos terug naar hun eigen tijd, maar niemand gelooft hun verhaal. De konfrontatie middeleeuwen-moderne tijd is soms leuk. De liefdevlammetjes komen, net als de rest van de film, nooit tot aan de knie. Te verwaarlozen film met Houten Klaasen als akteurs, al kreeg hij de titel *Beste film van 1989* mee in Zweden. (vanaf 8 jaar)

10U.30

De Hongaarse **Macskafoco** ofte **Kattenstad**. Een Nederlands gesproken tekenfilm. Een gevecht van muizen tegen een bende gemene katten. Maar zijn katten niet altijd gemeen voor muizen? Ze proberen een vreemdsoortig toestel te pakken te krijgen om de katten milder te stemmen. (vanaf 5 jaar)

12 UUR

Tarzan Mama Mia is een Deens produkt op scenario en in regie van Erik Clausen. Rikke is elf. Ze woont, samen met haar pa, op een tweede etage, in een huis in de achterbuurten van Kopenhagen. Op een dag komt er een paard bij hen wonen, want Rikke won dat in een wedstrijd. De pony zal wat kleur geven aan het leven van Rikke, wiens vader verhangen is aan TV, en aan de rest van de buurt. Leuke komedie, goed geakteerd, waarbij vooral Christina Haagensen als Rikke erg opvalt. (vanaf 7 jaar)

13U.30

Vincent and me, een Kanadese produktie van suksesfilmmaker Rock Demers, die het heeft aangedurfd diverse kinder- en jeugdfilms te gaan produceren. Het verhaal: een dertienjarig meisje komt tot de vaststelling dat haar werk voor een kunstzwendel wordt gebruikt, het lijkt erg op vroeger Van Gogh's. (vanaf 9 jaar)

15 UUR

De Deense fiflm **Als de beren dansen** komt erg modern over, als men zijn inhoud bekijkt. Lasse's moeder krijgt, donderslag bij heldere hemel, een kind van een andere man. Lasse verhuist samen met zijn moeder naar diens vriend Hilding. Zijn dochter vindt dat helemaal niet leuk dat ze er een broer bijkrijgt. Rel en mot. Lasse moet trouwens plots zijn droom wielrenner te worden opgeven, want hij moet nu een modelleerling zijn. Dat hierdoor bijna zijn vriendschap met zijn beste vriend uit elkaar spat is hem echter te veel. Hij rebelleert. Iedereen in deze film wordt een rol opgedrongen die hem niet ligt. De regie weet daar best raad mee en haalt sterke akteursprestaties uit zowel de jonge als oudere artiesten. (vanaf 9 jaar)

16U.30

De Hongaren sluiten dit festival met een Nederlands gesproken tekenfilm, gemaakt voor televisie: **Sarkany es Papucs**, vertaald als **Dragon & Slippers**. Het is de honderd en zoveelste Arthur-legende. Het is dan ook moeilijk erg origineel te noemen. (vanaf 5 jaar)

Willem Sneer

— Jefi-Cinékid op 12 april a.s. in Westrand te Dilbeek. Voor meer informatie: 02/507.88.55.

SAUWENS LANCEERT WEEK VAN DE FIETS

HET fietsbezit kent sinds 1970 een gestage toename. Naar schatting 85% van het fietsbezit koncentreert zich in Vlaanderen. Dit betekent dat het fietsbezit het autobezit overtreft. Veel fietsen worden slechts incidentieel of in de rekreatieve sfeer gebruikt. Gegevens die volledig inzicht kunnen geven in het fietsgebruik ontbreken. Met betrekking tot het woon-werk en het woonschoolverkeer zijn wel analyses mogelijk.

Er wordt geschat dat er op een gewone werkdag in Vlaanderen circa 670.000 personen de fiets gebruiken voor woon-werk en woon-schoolverplaatsingen. Het fietsverkeer koncentreert zich binnen de steden, maar ook buiten de bebouwde kom wordt veel gefietst. Daar zijn de fietsvoorzieningen summier, soms beperkt tot suggestiestroken. Het snelheidsverschil tussen het autoverkeer en het fietsverkeer is op deze wegen hoog.

Eén van de kernproblemen ten aanzien van het fietsen is de verkeersveiligheid. Het aantal fietsslachtoffers is hoog in relatie tot de geleverde vervoersprestatie.

Het infrastruktuurbeleid van de jaren zestig en zeventig heeft de fietser zowel in de steden als daarbuiten verdrongen. Daarna is de aandacht opnieuw naar de fiets gegaan, eerst schoorvoetend daarna van bij de regionalisering in versneld tempo.

In de begroting 1991 van het Vlaams Gewest is 1 miljard voorzien voor aanleg van fietspaden en verbetering van de fietsvoorzieningen. Iedereen is het erover eens dat de fiets het ideale vervoermiddel is voor korte verplaatsingen tussen 5 en 10 km. Liefst 50% van de verplaatsingen bedragen minder dan 5 km. Dit betekent dat de fiets opnieuw het uitgesproken stadsvervoermiddel moet worden, naast het openbaar vervoer.

Honderd jaar geleden, in 1891, werd in Meise het eerste fietspad in Vlaanderen in gebruik genomen. Het pad liep tussen het koninklijk paleis in Laken tot het Kasteel van Boechout, nu Plantentuin, in Meise.

Minister Sauwens grijpt dit historisch feit aan om van zaterdag 4 mei tot zondag 12 mei in Vlaanderen een ,,Week van de Fiets '' te organiseren. Hij kan hiervoor rekenen op de medewerking van de belangrijkste wielerorganisaties en fietsvriendelijke verenigingen.

Tijdens de week komen alle aspekten van het vervoermiddel in het daglicht te staan:

- de fiets als milieuvriendelijk vervoermiddel
- het fietsgebruik als gezonde vrijetijdsbesteding
- de fiets in de sportkompetitie
- de fiets als ekonomisch produkt.

De ganse aktie moet een middel zijn om het fietsvriendelijk beleid te stimuleren. Veel aandacht zal besteed worden aan het funktioneel fietsen of het woon-werk en woonschoolfietsverkeer.Om dit te bevorderen bevat het beleidsplan een aantal veiligheids- en komfortverhogende maatregelen. De aanleg van echte fietsroute-netwerken zal gestimuleerd worden.

Minister van Openbare Werken en Verkeer Johan Sauwens heeft in het Verkeer- en Vervoersplan Vlaanderen ruime aandacht besteed aan het Langzaam Verkeer, zowel voor de fietser als de voetganger. Vanaf 1989 heeft hij het beleid ondermeer gericht naar de zwakkere weggebruiker. Om dit beleid te ondersteunen organiseert de minister in samenwerking met fietsvriendelijke verenigingen een Week van de Fiets van 4 mei tot 12 mei.

Ook het rekreatieve fietsen wordt ondersteund door het openstellen van vele jaagpaden. De jongste drie jaar werden 115 km jaagpaden langs waterwegen opengesteld. Tijdens de komende drie jaar komen er nog 280 km bij.

De aktie benadrukt tevens het ekonomisch belang. Vlaanderen beschikt immers over een bloeiende fietsindustrie. Ook het gezondheidsaspekt komt aan bod.

Het initiatief wordt gesteund door: de Vlaamse Wielerschool, de Wielrijdersbond, de Stichting Vlaamse Schoolsport, Bloso, de Bond Grote en Jonge Gezinnen, het Instituut voor Verkeersveiligheid, Fietsoverleg Vlaanderen, de Rijkswacht. Verder wordt gesteund door Expo-Velo, VTB-VAB, de Vlaamse Uitgeversmaatschappij, diverse jeugdbewegingen en ook Torhout-Werchterorganisator Herman Schueremans.

Er werd een oproep gelanceerd naar alle Vlaamse gemeenten om lokale initiatieven te nemen. De Fietsweek opent op zaterdag 4 mei in Meise en wordt afgesloten op de festivalweide in Werchter op zondag 12 mei.

Voor ,,de Week van de Fiets'' werd een permanent sekretariaat ondergebracht in de Trierstraat 92, 1040 Brussel. Promotiemateriaal voor fietsaktiviteiten kan bekomen worden op het sekretariaat. Tel. 02/238.15.51 of 02/238.15.52.

LOUISON BOBET, DE TROTS VAN FRANKRIJK

RONDE VAN VLAANDEREN 1955 op de Muur van Geraardsbergen kreeg een vlucht van vier grote kampioenen vorm: Bobet, toen regerend wereldkampioen, Koblet, Gauthier en... Van Steenbergen, de man die in de eindspurt onmogelijk kon verliezen.

In Wetteren, waar de Ronde in die jaren nog aankwam, versloeg Louison de knappe Zwitser Koblet in de spurt met vier. Van Steenbergen werd pas derde en ,,de grote'' werd met meer dan één scheef oog bekeken. Ten onrechte, want Bobet reed die dag genadeloos sterk en 1955 zou één van zijn beste jaren worden. Hij zou dat seizoen zijn derde Tour, de Ronde van Luksemburg en de Dauphiné Libéré winnen. Dat kon dus tellen.

FRANSE LUISTER

Maar in Wetteren was de koers dat jaar na de eindspurt nog niet gedaan. De vier vluchters kropen in de finale immers over of onder de gesloten slagbomen van de overweg en dat was door het koersreglement verboden. Logischerwijze moest de vijfde aangekomene klacht indienen. Maar die heette Karel De Baere, toevallig een ploegmaat van Bobet, en de Waaslander moest de tanden op elkaar houden van de ploegleiding. Waardoor Bobets naam op de erelijst van de schoonste Vlaamse wielerwedstrijd bleef behouden. Wat achteraf een zegen mag worden genoemd.

Louison Bobet was zeker geen prototype van een groot kampioen. Hij was zesentwintig toen hij zijn eerste klassieker (Milaan San Remo) won. Hij was achtentwintig toen hij voor het eerst in het geel Parijs binnenreed. Bobet moest hard werken, veel afzien en veel leren om de absolute top te bereiken. Hij was een voorbeeld van wilskracht en toewijding. Van intelligentie en gedrevenheid. Franse luister was hem niet vreemd. Bobet had stijl. Al jong viel hij op tussen grote kampioenen als Coppi, Magni, Bartali, Kubler, Koblet en Van Steenbergen. Maar niemand ging voor hem uit de weg. Hij heeft niets kado gekregen. Ook niet van zijn landgenoten die wel nooit de status van kampioen verdienden maar onderling de felste strijd leverden. Robic werd almaar ouder en koppiger, Maléjac, Mahé, Hassenforder, Geminiani, Lauredi, Molineris en Lazarides (koereurs droegen vroeger ook mooiere namen...) waanden zichzelf met onvermijdelijke Franse bluf de beste van het land.

Bobet, die meestal nerveus, gespannen en onrustig naar grote wedstrijden toeleefde, had zich in 1953 bijzonder goed op de Tour voorbereid. Al vijf keer was hij zonder sukses van start gegaan in ,,la fête de juillet''. In '48 was hij vierde en in '50 derde geëindigd. Het werd tijd de verwachtingen en beloften in te lossen. Men begon immers te geloven dat er in rittenwedstrijden fataal altijd iets zou misgaan. In de voorjaarsklassiekers van dat jaar zette Louison zich dan ook niet echt door. Hij spaarde zich voor de zomer.

In onze galerij van grote kampioenen kon *Louison Bobet* moeilijk op een beter moment aan bod komen. De Bretoen uit Saint-Méen-le-Grand bij Rennes won in 1955 een wel zeer bewogen Ronde van Vlaanderen. Flandrien schetst het portret van een kampioen met... grandeur.

Hij vertrok eigenlijk maar als *halve kopman* (ook Geminiani liet grote ambities blijken) van de Franse nationale ploeg die het in de aanloop naar het hooggebergte knap lastig kreeg met de *regionalen van het Westen*, met de onverbeterlijke Bretoenen. In de dertiende rit deelden de Fransen een eerste zware klap uit. In de start gaven vier *Tricolores* (Bobet, Geminiani, Lauredi en Rolland) vorm aan een vlucht van zeven. De tijdsverschillen waren verpletterend. De achtervolgers eindigden in verspreide slagorde op zeven, achttien, twintig en achterdertig (Robic) minuten. Bobet, Geminiani en Lauredi maakten onderling evenwel slaande ruzie. Wie nu wel de beste, de sterkste en de mooiste was. In de rit over de Izoard en in de tijdrit vestigde Bobet evenwel zijn gezag en zijn roem. Hij won de Tour met een klein kwartier voorsprong op Mallejac. De Waal Alex Close eindigde vierde. Martin Van Geneugden was onze enige ritwinnaar. Op zijn achtentwintigste bereikte Louison Bobet eindelijk de piek van zijn mogelijkheden. Hij was meteen de virtuele koning van Frankrijk.

In 1955 won Louis Bobet de Ronde van Vlaanderen. In Wetteren versloeg hij de Zwitser Koblet en Rik Van Steenbergen in de spurt. (foto VUM)

▷

Twaalf maanden later won Louison opnieuw de Tour. Met de vingers in de neusgaten. Hij was oppermachtig en zou dat jaar ook wereldkampioen worden. In de Tour van '54 won Fred Debruyne drie ritten. Ook Stan Ockers pakte etappewinst maar kwam voor de eindzege niet in aanmerking. Kubler werd tweede op meer dan een kwartier.

In 1955 schreef Louison Bobet pas echt geschiedenis. Hij won zijn derde Tour (op rij) en evenaarde daarmee het vijfendertig jaar oude rekort van de Brusselaar Philippe Thys. Bobet en Frankrijk leefden die zomer in de zevende hemel. Alhoewel. Het was Louisons moeilijkste en krapste Tourzege. Zijn grote tegenspeler heette Jean Brankart. De Waal uit Momalle die grote beloften met zich meedroeg maar slechts zelden aan oogsten toekwam omdat hij erg voorzichtig en te doordacht fietste en omdat zijn ploegmaats wel altijd een reden vonden om aan zijn mogelijkheden te twijfelen. Brankart won in die Tour twee ritten (een bergrit en de tijdrit) maar moest het uiteindelijk afleggen tegen ,,de verzamelde Franse troepen'' (de regionalen reden dat jaar zonder schroom in dienst van hun nationale ploeg...) die Louison een derde overwinning schonken.

Volledigheidshalve moeten we er nog aan toevoegen dat het internationale peleton in deze periode minder sterk was bezet. Een pleiade groten (Bartali, Coppi, Koblet, Kubler) was voorgoed op de terugweg en Charly Gaul, om hem te noemen, was nog te jong. Bobet stoorde er zich niet aan.

Bobet, die altijd gedisciplineerd leefde, zou nadien nog twee grote koersen winnen: Parijs-Roubaix en Bordeaux-Parijs. Waarmee hij zijn verplichtingen tegenover ,,het Franse volk'' nakwam. Frankrijk zou hem ook na zijn karrière - Louison sukkelde vaak met kwetsuren aan het zitvlak en hij zou na een verkeersongeluk in 1961 een punt zetten achter zijn loopbaan - blijven eren.

Bobet, die in 1983 na een slepende ziekte stierf, verbond zijn naam aan een centrum voor *thalassotherapie*. Hij werd ridder in het Erelegioen, de piste van Parijs-Bercy werd naar hem genoemd en méér dan één straat in Frankrijk draagt zijn naam. Zij broer Jean Bobet, ook koereur en meesterknecht van de vijf jaar oudere Louison, schreeft een naar het heet uitstekende biografie van zijn gevierde en beminde broer.

Flandrien

Wij stellen U voor in exclusiviteit

furon

B.V.B.A Stassen-Verlinden

Restaurateur Traiteur Banketaannemer

Comberg 29 b 3790 St-Martens-Voeren Tel.:041/61 11 10

Groepen informeer eens naar onze arrangementen en dagmenu's voor groepen.

*Furon: eerste vermelding van Voeren in 966.

HET AFSCHEID

In het sportjaar neemt april altijd een aparte plaats in. Het is de maand van de voorjaarsklassiekers, van de monumenten van de wielersport. Van de Ronde van Vlaanderen, van Parijs-Roubaix en van Luik-Bastenaken-Luik. Het is de maand waarin reputaties worden gevestigd, bevestigd of ondermijnd. Het is nooit anders geweest.

DE DAS OM

In april worden in de voetballerij vaak de prijzen uitgedeeld. Wie eind van die maand de rangschikking(en) aanvoert wordt meestal kampioen. Wie dan nog Europees speelt roept driewerf hoera: de finales van de prestigieuze bekertornooien zijn bereikt en financieel gewin is verzekerd.

De Rode Duivels hebben zolang niet hoeven wachten om te weten hoe laat het is. In de laatste week van maart ontwaakten zij voorgoed uit hun Europese dromen. In Zweden 1992 zullen de dappersten onder de Galliërs afwezig blijven. Daar zorgde de kleine Welshmen Dean Saunders, een flankaanvaller van de oude stempel, voor. Zowel in Brussel als in Cardiff deed hij de Rode Duivels met zijn doelpunten de das om. Of we de uitschakeling voor het Europees landenkampioenschap moeten betreuren? We weten het niet. De toekomst zal uitwijzen of de nationale ploeg na de dubbele konfrontatie met Wales echt nieuwe wegen begon te bewandelen. Guy Thys zal nu nog moeilijk redenen vinden om de zich opdringende verjonging van de ploeg tegen te houden. Met het oog op het wereldkampioenschap 1994 kan men met Ceulemans, Gerets en Clysters niets meer aanvangen. Niemand die dat beter weet dan de betrokkenen zelf. Ze hebben geen moeite om zich met het nakende afscheid te verzoenen.

De gelegenheid is ook schoon om Guy Thys zijn welverdiend pensioen aan te bieden. De bondsvoorzitter verkondigde onmiddellijk na de wedstrijd dat de bondscoach de kampanje moet uitmaken. Zoals vooraf werd overeengekomen. Hij zou inmiddels mee naar zijn opvolger kunnen zoeken. Precies zoals hij dat gedaan had met... Walter Meeuws. Voor die opvolging werden door de pers alvast drie kandidaten ,,genomineerd'': Georges Leekens, Robert Wasseige en Paul Van Himst. Een Vlaming, een Waal en een Brusselaar. We zouden niet in België leven...

ENZO SCIFO

Thys heeft inmiddels ook gezegd dat hij zich met zijn opvolger niet langer zal bemoeien, hij zal hem niet langer met raad en daad bijstaan. Gelukkig maar, zal Walter Meeuws in stilte denken. Die gewezen bondscoach moet zich inmiddels nochtans ook vragen beginnen stellen. Na zijn mislukkingen bij Lierse en de Rode Duivels is Walter nu ook in Sint-Truiden onderuit gegaan. Met of zonder eisenpakket naar de toekomst toe, met of zonder garanties van andere ploegen in zijn binnenzak. Meeuws heeft zich in de voorbije maanden vooral verbaal herpakt. Daar is het voorlopig bijgebleven.

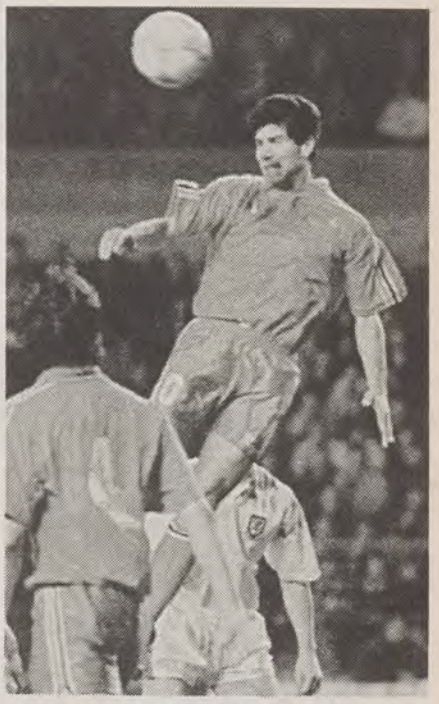

Enzo Scifo kopt tegen de lat.
(foto P. Bolsius)

Terug naar de nationale ploeg: de baas van het team heet voortaan Enzo Scifo. Tegen Wales was de Italiaanse Waal een uur lang bezieler en spelmaker. Een klasse apart. De Rode Duivels konden het karwei evenwel niet afmaken. Voorin ontbreekt voorlopig nog het grote talent. Nilis bleef gekwetst langs de lijn, Oliveira is nog een ,,Belg'', Degryse verkiest een rol achter de spitsen en de van wilskracht overlopende Wilmots moet zijn talent nog (veel) bijschaven. Desondanks geloven we dat onze nationale ploeg niet per definitie uit de verschralende Europese voetbaltop zal wegvallen. Maar dat zijn zorgen voor later. Voorlopig moet onze aandacht uitgaan naar het veloke.

Zondag viert Vlaanderen zijn nationaal wielerfeest. De hoop op een laureaat van eigen streek leeft. Al zal veel afhangen van de weersomstandigheden. Een Ronde van Vlaanderen onder een open hemel en in voorjaarssfeer verschilt grondig van dezelfde koers in regen en wind. Nog twee keer slapen en we weten meer.

HERSENBREKER

OPGAVE 80

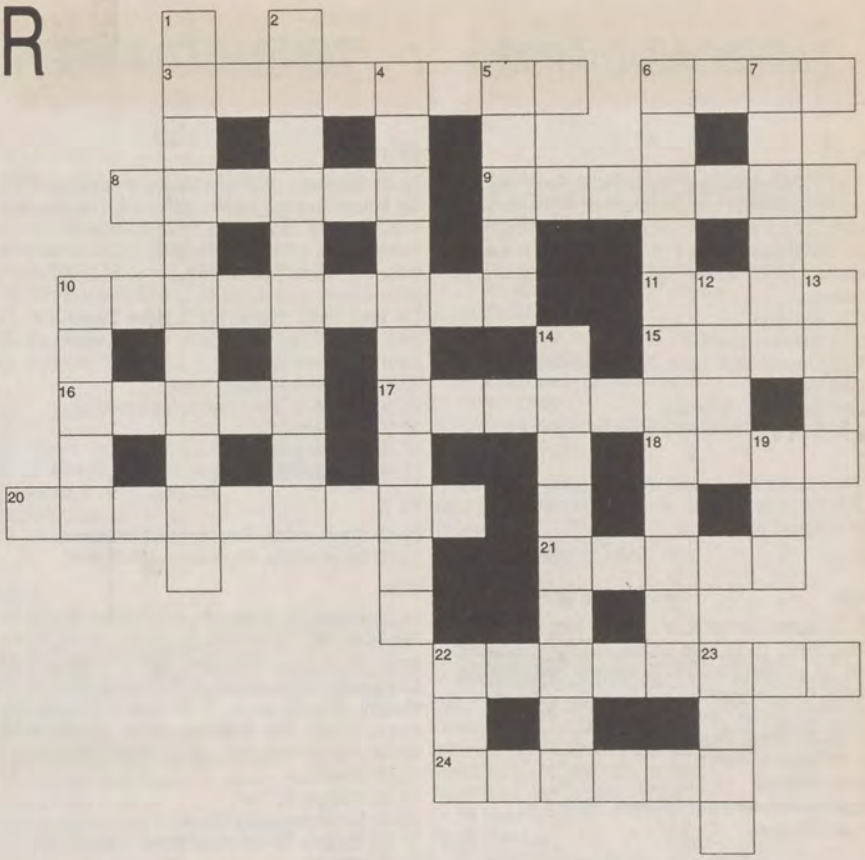

HORIZONTAAL

3. Bij verkiezingen een stuk eetgerei in plaats van een rood potlood? (8)
6. Kunstenaars met de pollepel en het lange mes (4)
8. Dat is me een zwaar karwei! (6)
9. Tempomaker op 2 of 4 wielen (7)
10. Geen diefstal, maar 't is wel heimelijk (9)
11. Kleur van een waarschuwingskaart (4)
15. Omkeerbare vrouw (4)
16. ... (5)
17. Veraf of dichtbij, de troon moet worden verlaten (7)
18. Iets vreemds, maar daarom nog niet iets zots (4)
20. 't Is drukkend heet in dat afgelegen dorp (9)
21. Wisselt met de dag (5)
22. Dit wiel kun je ergens naar toe zenden (8)
24. Familienaam van Mie in een aloude meezinger (6)

VERTIKAAL

1. Hier maken ze iets met dure installaties wat de natuur gratis doet (11)
2. Een oogdruppel uit een heel andere klier! (10)
4. Onze taal en gewoonten overnemen (11)
5. Landen zonder arme inwoners (5)
6. Een bandiet op weg om de mis bij te wonen? (12)
7. In die stad hoor je het donderen (6)
10. Nestel (5)
12. 't Laatste stuk in Duitsland (4)
13. Door dit wapen kapot te maken, pleit je voor iemand (4)
14. Plezier in vechten (9)
19. Zo'n schaal(tje) betekent een uitnodiging (3)
22. Daar gingen de spaarcentjes in (3)
23. Ongeveer (4)

OPLOSSING OPGAVE 79

Horizontaal: 4. pierewaaien; 7. pantservoertuig; 8. buitenstaander; 10. molentje; 11. ovaal; 14. Komen; 16. zeekust; 17. Rijnaak.

Vertikaal: 1. bres; 2. bakvissen; 3. literatoren; 4. paasbloemen; 5. notenbalk; 6. file; 9. tang; 12. lijst; 13. aker; 15. naar.

WINNAAR OPGAVE 78

Onze winnaar van deze week woont waarschijnlijk op de ,,boerenbuiten''. Zijn naam is Jozef Boomgaert. Jozef woont in de Elzenlaan 5 te 8670 Koksijde. Proficiat!

SATERDAG

AHASVERUS

,,Tijdperk van Yuppie voorbij'',
las Ahasverus.
Joepie!

Belg zit Veiligheidsraad voor
Noterdame, bid voor ons!

André Geenszins...
...te veel op reis

Albanese KP wint
Ramiz Alia iacta est.

Deng (86) stopt met roken
Peking size!

Toren van Pisa nog schever
...wordt fallusteloos.

In Vatikaan had kardinaal
...Mercier kromstrafblad.

Misschien bezoekt Walesa
...ook Anderlech.

Volkstelling gebeurt traag
...met de druppelteller?

ZATERDAG 6 APRIL

TV 1

11.00 **I.O op zaterdag**; 12.30 **Babel,** voor migranten; 16.00 **Bal der vampieren,** film; 17.48 **Nieuwskrant**; 17.53 **Kwislijn**; 17.55 **Nieuws**; 18.00 **Tik tak**; 18.05 **Schoolslag**; 18.45 **Vlaanderen Vakantieland**; 19.20 **Joker- en lottotrekking**; 19.30 **Nieuws.**
20.00 **Kwislijn**
20.10 **Baraka,** spelshow
21.35 **Ongelooflijk maar Bardi,** illusionist
22.30 **Vandaag**
22.50 **Sport op zaterdag**
23.20 **Een jaar in Viëtnam,** serie

TV 2

20.00 **Sport extra**

VTM

15.30 **Hanna Barbera,** tekenfilms; 16.20 **The Bubbles,** serie; 16.35 **That's love,** serie; 17.00 **Super 50**; 18.00 **Nieuws**; 18.05 **Beverly Hills 90120,** serie; 19.00 **Nieuws.**
19.30 **Waagstuk,** kwis
20.00 **De juiste prijs,** spelprogr.
21.00 **Sahara,** film
23.00 **Nieuws**
23.30 **Gentlemen and players,** serie
00.20 **Nieuws**

Ned. 1

13.00 **Nieuws**; 13.45 **De Vara matinee,** koncert; 14.46 **Neighbours,** serie; 15.11 **Jules Unlimited,** info; 15.36 **De verteller**; 16.01 **De speurder**; 16.50 **Museumschatten,** kunstroof; 17.00 **De kleine wijzer**; 17.30 **Nieuws**; 17.37 **Vroege vogels,** milieumag.; 18.18 **Vara's Kindermenu**; 19.00 **Nieuws**; 19.22 **Lingo,** woordspel
19.47 **The Flying doctors,** serie
20.38 **Oppassen!!!,** serie
21.06 **Sonja op zaterdag,** praatshow
22.02 **Achter het nieuws,** aktualiteiten
22.37 **Twee voor twaalf,** kwisprogr.
23.17 **De schreeuw van de Leeuw,** kabaret
23.52 **E.N.G.,** serie
00.40 **Museumschatten**
00.55 **Nieuws**

Ned. 2

17.30 **Nieuws**; 17.40 **Post!,** brievenrubriek; 17.45 **The Thundercats,** tekenfilmserie; 18.08 **Wordt vervolgd,** tekenfilms; 18.30 **Pauze TV,** jongerenmag.; 18.55 **Jackpot,** kwis; 19.25 **Junior Survival,** overlevingsproef; 20.00 **Nieuws.**
20.25 **Navarro,** film
22.00 **Glamourland,** roddelprogr.
22.33 **Karel,** praatshow
23.25 **Jonge mensen op het koncertpodium,** klassiek

Ned. 3

18.00 **Paspoort Marokkanen**; 18.30 **Sesamstraat**; 18.45 **Jeugdjoernaal extra**; 19.10 **Minidraken,** dok.
20.00 **La Dolce Vita,** film
22.00 **Nieuws**
22.15 **Studio sport**
22.50 **La Dolce Vita,** vervolg
23.58 **Rope,** film

ZONDAG 7 APRIL

TV 1

09.00 **Samson**; 10.00 **Eucharistieviering**; 11.00 **De zevende dag,** praatkafee; 13.00 **Huizen kijken,** info; 13.20 **Sunday Proms,** koncert; 14.30 **Schoolslag**; 15.10 **Kat en hond**; 15.40 **Doorzetters,** film; 16.40 **Space 1999,** serie; 17.30 **Kilimanjaro,** nieuws voor jongeren; 17.55 **Nieuws**; 18.00 **Tik tak**; 18.05 **Plons**; 18.10 **Nova Zembla,** toer. kwis; 19.00 **Sportweekend I**; 19.30 **Nieuws**; 19.45 **Sportweekend II.**
20.30 **De leraarskamer,** serie
21.30 **België in z'n blootje,** bloemlezing
22.00 **I.Q.,** kwis
22.30 **Vandaag**
22.50 **De zijderoute,** dok.

TV 2

09.45 **Sport extra,** Ronde van Vlaanderen
13.50 **Sport extra,** Ronde van Vlaanderen

VTM

12.00 **Super 50,** hitparade; 13.00 **Nieuws**; 13.30 **Telebusiness,** financieel-ek. mag.; 14.00 **Love boat,** serie; 14.45 **Clip club,** verzoekprogr.; 15.00 **Conquest of the planet of the apes,** film; 16.30 **Murphy Brown,** serie; 17.00 **Dag Coco,** dierenmag.; 17.40 **The Bubbles,** serie; 17.55 **VTM-sport**; 18.00 **Nieuws**; 18.05 **Kinderakademie**; 19.00 **Nieuws.**
19.35 **Waagstuk,** kwis
20.00 **De strangorianen,** serie
21.00 **Walters Verjaardagsshow,** ontspanning
22.30 **Nieuws**
22.45 **De sportshow**
23.50 **Remington Steele,** film
00.40 **Nieuws**

Ned. 1

15.35 **The Muppet show**; 16.00 **Lamers,** praatshow; 17.00 **Jonge mensen nu**; 17.30 **Nieuws**; 17.35 **KRO Kresj**; 17.55 **De ridders van het hete hangijzer,** serie; 18.15 **Crash,** jongerenprogr.; 19.00 **Nieuws**; 19.05 **Waku Waku,** spelprogr.
19.35 **Nederland in de wolken**
20.32 **Hou nou toch op,** over roken
21.45 **Brandpunt,** aktualiteiten
22.20 **Het ouderlijk huis**
22.50 **Unkindness of Ravens,** miniserie
23.45 **Nieuws**

Ned. 2

09.00 **Babar de olifant**; 09.25 **D'r in en d'r uit**; 09.35 **Boekeloeren,** serie; 09.55 **Achterwerk in de kast internationaal**; 10.10 **Hazepad 4,** stripserie; 10.30 **Het tweede gezicht,** jeugdserie; 11.00 **Reiziger in muziek**; 12.00 **TROS voetbal plus**; 13.00 **Nieuws**; 18.00 **The wonder years,** serie; 18.25 **Johnny,** praatprogr.; 18.58 **Moord-TV,** popmag.; 19.10 **In living colour,** serie; 19.30 **Onrust!,** subkultureel mag.; 20.00 **Nieuws.**
20.10 **Keek op de week,** kolder
20.32 **Jongens van de Witt,** dok.
20.57 **Bij nader inzien,** serie
21.55 **Van Dis,** praatshow
22.55 **End of the rainbow**
23.10 **Nieuws**

Ned. 3

09.00 **Nieuws**; 11.30 **Omrop Fryslan**; 12.00 **Het Capitool,** diskussieprogr.; 12.45 **De boodschap,** film; 15.00 **Studio sport**; 18.00 **Teleac**; 18.30 **Sesamstraat**; 18.45 **Studio sport**; 20.00 **Nieuws.**
20.10 **Kenmerk,** aktualiteiten
20.35 **De wilde ganzen**
20.37 **Sjappoo,** verleidingskunsten
21.05 **Topzorgen,** dok.
21.30 **Het onderzoek,** portretten

MAANDAG 8 APRIL

TV 1

15.30 **Babel,** voor migranten; 16.00 **Samson**; 17.30 **Het Capitool,** serie; 17.53 **Kwislijn**; 17.55 **Nieuws**; 18.00 **Tik tak**; 18.05 **Plons**; 18.10 **Alfred J. Kwak,** tekenfilmserie; 18.35 **Dusty,** serie; 19.03 **Buren,** serie; 19.30 **Nieuws.**
20.00 **Kwislijn**
20.10 **Zeg 'ns AAA,** serie
20.35 **De man van de ambassadeur,** serie
21.30 **Tien voor taal,** spelprogr.
22.10 **Op de koop toe,** konsumentenmag.
22.45 **Vandaag**
23.05 **Incredibile,** humor. praatshow

TV 2

18.30 **Nieuwskrant**; 18.35 **Mooi en meedogenloos,** serie; 18.58 **Over mijn lijf,** gezondheidsmag.; 19.30 **Nieuws.**
20.05 **Ekologisch tuinieren,** info
20.35 **Oogappel,** oudermag.
21.05 **TOfSPORT,** vrijetijdssporten
21.40 **Grusse aus Wien,** licht klassiek

VTM

15.30 **Dallas,** serie; 16.20 **Santa Barbara,** serie; 16.45 **Clip Club,** verzoekprogr.; 17.00 **VTM-Kinderklub**; 17.15 **Katts and Dog,** serie; 17.45 **The Bubbles,** serie; 18.00 **Nieuws**; 18.05 **Cijfers en letters**; 18.30 **Home and away,** serie; 19.00 **Nieuws**; 19.30 **Rad van Fortuin.**
20.00 **Dierenplezier,** spelprogr.
20.30 **MacGyver,** serie
21.30 **Family ties,** serie
22.00 **Nieuws**
22.30 **Vroemtuigen,** automag.
23.00 **Condominium,** miniserie
23.45 **Nieuws**

Ned. 1

13.00 **Nieuws**; 17.30 **Nieuws**; 17.37 **A different world,** serie; 18.02 **Operation Mozart,** serie; 18.26 **Paperclip,** jongerenmag.; 19.00 **Nieuws.**
19.20 **The Cosbyshow,** serie
19.51 **The Hollidayshow,** spelshow
21.22 **Hier en nu,** aktualiteiten
22.06 **Roseanne,** serie
22.33 **Cheers,** serie
22.58 **Ander nieuws,** dok.
23.23 **Tekens van leven,** kunstserie
23.54 **Nieuws**

Ned. 2

13.00 **Nieuws**; 14.30 **Santa Barbara,** serie; 15.15 **Ontdek je plekje**. 15.25 **Studio Trappelzak,** gevarieerd kinderprogr.; 15.55 **Service salon,** familietijdschrift; 17.30 **Nieuws**; 17.35 **Ko de Boswachtershow,** natuurserie; 18.30 **Een droom van een tuin,** kursus-terrassen; 18.53 **Avro sportpanorama**; 19.20 **De hoogste versneliing,** automag.; 20.00 **Nieuws.**
20.30 **South by South East,** serie
21.00 **Opsporing verzocht**
21.48 **Avro televizier,** aktualiteiten
22.35 **L.A.Law,** serie
23.20 **Ontdek je plekje**

Ned. 3

09.00 **Nieuws**; 10.00 **Schooltelevisie**; 15.00 **Teleac**; 18.30 **Sesamstraat**; 18.45 **Jeugdjoernaal**; 18.55 **Het klokhuis**; 19.10 **Teleac**; 20.00 **Nieuws.**
20.20 **Milieubericht**
20.25 **Dossier weerwerk**
20.50 **Yoy**
21.30 **Teleac**
22.00 **Nieuws**
22.15 **Studio sport joernaal**
22.30 **NOS-laat**

DINSDAG 9 APRIL

TV 1

16.00 **Samson;** 17.30 **Het Capitool,** serie; 17.53 **Kwislijn;** 17.55 **Nieuws;** 18.00 **Tik tak;** 18.05 **Plons;** 18.10 **Draaimolen**; 18.20 **De kasteelgeesten**; 18.35 **Black Beauty**, serie; 19.03 **Buren,** serie; 19.30 **Nieuws.**
20.00 **Kwislijn**
20.10 **De drie wijzen,** kwisprogr.
20.45 **Gelieve aan uw toestel te blijven**
21.55 **Oei,** kolder
22.30 **Vandaag**
22.50 **Sport extra**
23.00 **De vrolijke dokters van St.-Swithin's,** serie

TV 2

18.30 **Nieuwskrant;** 18.35 **Mooi en meedogenloos,** serie; 19.00 **Van aap tot aap,** dok. over de bosmensen; 19.30 **Nieuws.**
20.00 **Valstrik voor Birgitt Haas,** film
21.40 **Uitzending door derden**
22.30 **De gouden spoel,** reportage

VTM

15.30 **Dallas,** serie; 16.20 **Santa Barbara,** serie; 16.45 **Clip Club,** verzoekprogr.; 17.00 **VTM-Kinderklub;** 17.15 **Katts and Dog,** serie; 17.45 **The Bubbles,** serie; 18.00 **Nieuws;** 18.05 **Cijfers en letters;** 18.30 **Home and away**, serie; 19.00 **Nieuws;** 19.30 **Rad van fortuin.**
20.00 **Luc,** praatshow
21.00 **Twin Peaks,** serie
22.00 **Nieuws**
22.30 **Telefacts,** aktualiteiten
23.15 **Soap**, serie
23.40 **Nieuws**

Ned. 1

13.00 **Nieuws;** 17.30 **Nieuws;** 17.39 **Jules Unlimited,** nieuwe technieken; 18.04 **Vara's Kindermenu;** 19.00 **Nieuws**; 19.22 **Lingo,** spelprogr.
19.48 **De baas in huis?,** serie
20.17 **Laat maar zitten,** serie
20.49 **Bloemen voor... Joop Stokkermans,** showprogr.
21.46 **In het nieuws,** aktualiteiten
22.32 **Golden girls,** serie
22.57 **Impakt,** dok.
23.47 **Museumschatten**
00.01 **Nieuws**

Ned. 2

13.00 **Nieuws**; 14.30 **Santa Barbara,** serie; 15.20 **'n Stuk of twee**; 16.15 **Captain Planet**, serie; 16.40 **Klub Veronica**; 17.05 **Zorro,** serie; 17.30 **Nieuws;** 17.40 **Bouli,** tekenfilmserie; 17.45 **B.O.O.S.,** jeugdprogr.; 18.10 **Countdown,** pop; 18.55 **Veronica sport**; 19.25 **Die 2 speciaal**; 20.00 **Nieuws.**
20.27 **Wiseguy**, serie
21.20 **RUR Magazine,** praatshow
22.00 **Baby girl Scott,** film
23.40 **Stop de persen,** mediamag.

Ned. 3

10.00 **Schooltelevisie;** 14.00 **Omroep Fryslân Educaktyf;** 18.00 **Atlas van Anatolië,** dok.; 18.30 **Sesamstraat;** 18.45 **Jeugdjoernaal;** 18.55 **Het klokhuis;** 19.10 **Monopolie,** serie; 20.00 **Nieuws.**
20.25 **Géricault**
21.50 **De verhalenvertellers**
22.00 **Nieuws**
22.15 **Studio sport journaal**
22.30 **NOS-laat**
23.15 **Klassieke mechanika,** kursus
23.45 **Nieuws**

WOENSDAG 10 APRIL

TV 1

16.00 **Samson;** 17.30 **Het Capitool,** serie; 17.53 **Kwislijn;** 17.55 **Nieuws;** 18.00 **Tik tak;** 18.05 **Plons;** 18.10 **De kat,** jeugdserie; 18.35 **De woudlopers,** serie; 19.03 **Buren,** serie; 19.30 **Nieuws.**
20.00 **Kwislijn**
20.10 **Tatort,** serie
21.35 **Dokument,** dok.
22.40 **Vandaag**
22.50 **Moviola,** filmmag.

TV 2

15.20 **Sport extra;** 18.30 **Nieuwskrant;** 18.35 **Mooi en meedogenloos,** serie; 19.00 **Uitzending door derden**; 19.30 **Nieuws.**
20.00 **Sportavond**
22.15 **Oscars 1991,** uitreiking

VTM

15.30 **Dallas,** serie; 16.20 **Santa Barbara,** serie; 16.45 **Clip Club,** verzoekprogr.; 17.00 **Schuif af;** 18.00 **Nieuws;** 18.05 **Cijfers en letters;** 18.30 **Home and away,** serie; 19.00 **Nieuws;** 19.30 **Rad van fortuin.**
20.00 **Rap Klap,** spelprogr.
20.45 **Jake and the Fatman,** serie
21.30 **The famous Teddy Z,** serie
22.00 **Nieuws**
22.30 **Scarecrow en mrs. King,** serie
23.20 **VTM-sport**
23.35 **Benson**, serie
00.00 **Nieuws**

Ned. 1

13.00 **Nieuws;** 17.30 **Nieuws**; 17.40 **Kro's tekenfilmfestival**; 18.05 **Natuur in eigen land,** dok.; 18.30 **Neighbours,** serie; 19.00 **Nieuws.**
19.22 **Volmaakte vreemden,** serie
19.50 **Praktijk op poten,** serie
20.20 **Pleisterkade 17,** serie
21.05 **Brandpunt,** info
21.45 **De nomanden,** dok.
22.38 **Eeuwigh gaat voor oogenblick**, praatprogr.
23.28 **Nieuws**

Ned. 2

13.00 **Nieuws;** 14.15 **Santa Barbara,** serie; 15.00 **Das Erbe der Guldenburgs,** serie; 15.44 **Belfleur,** middagmag.; 16.51 **The Carpenters;** 17.01 **Bassie en Adriaan en de verzonken stad,** serie; 17.30 **Nieuws;** 17.40 **De teeage hero turtles,** serie; 18.02 **Popformule;** 18.42 **Billy Hotdog,** kinderprogr.; 18.57 **Special adventure**; 19.22 **Blizz**; 20.00 **Nieuws.**
20.27 **Een koninkrijk voor een vrouw**, film
22.10 **Tros Aktua,** aktualiteiten
22.45 **Geheimhouding verplicht**, film
00.25 **Fantazie in de ban van de werkelijkheid**

Ned. 3

09.30 **Schooltelevisie;** 15.15 **Studio sport;** 18.00 **De familie Ramdam,** serie; 18.30 **Sesamstraat;** 18.45 **Jeugdjoernaal;** 18.55 **Het Klokhuis;** 19.10 **Van gewest tot gewest,** regionaal nieuws; 20.00 **Nieuws**
20.20 **Help het kind van de rekening**
20.25 **Toscanini dirigeer von Weber en Brahms**
21.24 **Studio sport**
22.00 **Nieuws**
22.15 **Studio sport joernaal**
22.30 **NOS-laat**

DONDERDAG 11 APRIL

TV 1

15.30 **Babel,** voor migranten; 16.00 **Samson;** 17.30 **Het Capitool,** serie; 17.53 **Kwislijn;** 17.55 **Nieuws;** 18.00 **Tik tak;** 18.05 **Plons;** 18.10 **Prikballon;** 18.25 **Carlos & Co,** kinderserie; 18.40 **De geheimzinnige goudsteden,** tekenfilmserie; 19.03 **Buren,** serie; 19.30 **Nieuws.**
20.00 **Kwislijn**
20.10 **Een zaak voor twee,** serie
21.10 **Bagdad Café,** serie
21.35 **Panorama,** aktualiteiten
22.35 **Vandaag**
22.55 **Drop the dead donkey,** serie

TV 2

18.30 **Nieuwskrant;** 18.35 **Mooi en meedogenloos,** serie; 19.00 **Uitzending door derden;** 19.30 **Nieuws.**
20.00 **De wereld in kaart**, dok.
21.00 **Koncert**
22.00 **Rothenbaumchaussee**

VTM

15.30 **Dallas,** serie; 16.20 **Santa Barbara,** serie; 16.45 **Clip Club,** verzoekprog.; 17.00 **VTM-Kinderklub;** 17.15 **My secret identitiy,** serie; 17.45 **The Bubbles,** serie; 18.00 **Nieuws;** 18.05 **Cijfers en letters;** 18.30 **Home and away,** serie; 19.00 **Nieuws;** 19.30 **Rad van fortuin.**
20.00 **Tien om te zien,** show
21.00 **Dallas,** serie
22.00 **Nieuws**
22.25 **Star,** filmmagazine
23.15 **VTM Sport**
23.45 **Equal justice,** serie
00.30 **Nieuws**

Ned. 1

10.00 **Vrouw zijn,** mag.; 10.45 **TV-fruitmand,** geestelijke muziek; 13.00 **Nieuws;** 15.00 **De wereld van de watervogels,** dok.; 15.30 **Ceddie,** serie; 15.59 **Het kleine huis op de prairie,** serie; 16.46 **Kop en staart,** kinderprogr.; 17.00 **Ik ben Benjamin Ben,** kleuterprogr.; 17.30 **Nieuws;** 17.40 **Tijdsein 1**, aktualiteiten; 18.30 **Highlight**; 19.00 **Nieuws**
19.20 **Avonturenbaai**, serie
19.45 **Our house,** serie
20.40 **Mannen,** dok.
21.30 **Tijdsein 2,** aktualiteiten
22.05 **Gewoon een beetje lucht**
22.35 **Dokumentaire**
23.00 **De toren van Babel**
23.35 **Tenslotte**
23.45 **Nieuws**

Ned. 2

13.00 **Nieuws;** 17.30 **Nieuws;** 17.40 **Bouli,** serie; 17.45 **Baanbreker,** info; 18.10 **Top 40;** 18.55 **Emptny nest,** serie; 19.20 **De Heilige Koe**, over motoren; 20.00 **Nieuws**
20.27 **In de Vlaamsche pot**, serie
21.00 **Nieuwslijn,** aktualiteiten
21.30 **100.000 Gulden show,** spelshow
22.55 **Married with children,** serie
23.25 **Drop the dead donkey,** serie

Ned. 3

09.30 **Schooltelevisie;** 18.00 **Wat doe jij nou?** over school- en beroepskeuze; 18.30 **Sesamstraat;** 18.45 **Jeugdjoernaal;** 18.55 **Het Klokhuis;** 19.10 **Jurray for today,** dok.; 19.35 **Bekijk 't maar,** serie; 20.00 **Nieuws.**
20.25 **De Connaisseur,** kunstkwis
21.00 **Portret van een huwelijk**
22.00 **Nieuws**
22.15 **Studio sport joernaal**

VRIJDAG 12 APRIL

TV 1

16.00 **Samson;** 17.30 **Het Capitool,** serie; 17.53 **Kwislijn;** 17.55 **Nieuws;** 18.00 **Tik tak;** 18.05 **Postbus X,** serie; 18.30 **TV1 Top 30**; 19.03 **Buren,** serie; 19.30 **Nieuws.**
20.00 **Kwislijn**
20.10 **De wonderjaren,** serie
20.35 **Brotherhood of the Rose,** TV-film
22.05 **Première film en video,** filmnieuws
22.40 **Vandaag**
23.00 **Tijd is geld,** mag.
23.10 **Brotherhood of the Rose,** vervolg

TV 2

18.30 **Nieuwskrant;** 18.35 **Mooi en meedogenloos,** serie; 19.00 **Uitzending door derden;** 19.30 **Nieuws.**
20.00 **Vreemd volk?,** dok.
20.40 **Ommekaar,** info
21.20 **Huizen kijken,** bouwen en verbouwen
21.40 **Tenuto,** klassiek

VTM

15.30 **Dallas,** serie; 16.20 **Santa Barbara,** serie; 16.45 **Clip Club,** verzoekprogr.; 17.00 **VTM-Kinderklub;** 17.15 **My secret identity,** serie; 17.45 **The Bubbles,** serie; 18.00 **Nieuws;** 18.05 **Cijfers en letters;** 18.30 **Home and away,** serie; 19.00 **Nieuws;** 19.30 **Rad van fortuin.**
20.00 **Wies Andersen Show,** kwis
21.00 **Making of a male model,** TV-film
22.45 **Nieuws**
23.15 **Friday the 13th**
00.00 **Nieuws**

Ned. 1

14.41 **Weg van de snellweg,** Nederland; 14.45 **Nocturne,** licht-klassiek; 15.09 **Ja natuurlijk extra,** dok.; 15.36 **De vooruitgang,** Int. Vrouwendag; 16.02 **Passage,** infomag.; 17.30 **Nieuws;** 17.38 **Winnie the Poh;** 18.01 **Disney Club**; 19.00 **Nieuws.**
19.21 **Weg van de snelweg: Europa**
19.46 **Einstein,** spelprogr.
20.26 **'t Torentje,** aktualiteiten
20.43 **Jessica Fletcher,** TV-film
21.35 **Ducker en Oudenrijn,** serie
22.11 **Rondom tien,** aktualiteiten
22.56 **De vooruitgang**
23.21 **Nocturne,** licht klassiek
23.52 **Nieuws**

Ned. 2

13.00 **Nieuws;** 17.30 **Nieuws;** 17.40 **Waar het verleden heden wordt**; 17.55 **Kijk TV;** 18.25 **Dieren in het wild,** dok.; 18.55 **Hi de hi;** 19.25 **Jeans,** muz. serie; 20.00 **Nieuws.**
20.27 **Medisch Centrum West,** serie
21.17 **De TV-dokter**
21.30 **De leukste thuis**
22.10 **Crime Time,** facetten v.d. misdaad
22.55 **Allo' Allo',** serie

Ned. 3

09.00 **Schooltelevisie;** 18.00 **Turkse vrouwen in de gezondheidszorg**; 18.30 **Sesamstraat;** 18.45 **Jeugdjoernaal;** 18.55 **Het Klokhuis;** 19.10 **Mooie Marian...,** serie; 19.39 **Het gezicht van Nederland**; 20.00 **Nieuws.**
20.25 **Studio Sport**
20.55 **Geen C te hoog**
21.35 **Cinema 3,** filmnieuws
22.00 **Nieuws**
22.15 **Studio sport joernaal**
22.30 **NOS-laat**
23.20 **De Octopus V,** serie

Ian Quarrier en Roman Polanski in Bal der Vampieren, een briljante kombinatie van humor en horror. Zaterdag 6 april op TV 1, om 16u.

ZATERDAG 6 APRIL

BAL DER VAMPIEREN

Brits-Amerik. griezelkomedie van en met Roman Polanski uit 1967. Prof. Ambronsius en zijn jonge assitent Alfred besluiten een familie van vampiers uit de weg te ruimen. Daarvoor trekken zij naar een klein dorpje in de Balkan. Maar Alfred heeft meer oog voor de knappe dochter (Sharon Tate) van de plaatselijke herbergier. **(The Fearless Vampire Killers — TV 1, om 16u.)**

ZONDAG 7 APRIL

DE VEROVERING VAN DE APENPLANEET

Amerik. film uit 1972 met Roddy McDowell, Don Murray en Ricardo Montalban. De ouders van de jonge chimpansee Cesar werden 20 jaar geleden door de mensen afgeslacht en de apen zijn sinds lang als slaven aan het werk. Cesar kan het niet meer aanzien en bereidt een opstand voor. **(Conquest of the Planet of the Apes — VTM, om 15u.)**

MAANDAG 8 APRIL

DE APRILVIS

De brave automekanicien Emile is bezeten door de vissport. Nu heeft hij het spaargeld van zijn vrouw besteed aan een paar nieuwe hengels. Franse komische film uit 1954 met Bourvil en Annie Cordy. **(Poisson d'avril — Télé 21, om 21u.30)**

DINSDAG 9 APRIL

VALSTRIK VOOR BIRGITT HAAS

Franse film uit 1981 met Philippe Noiret, Jean Rochefort en Lisa Kreuzer. De Duitse geheime dienst wil de terroriste Birgitt Haas uitschakelen. Zij doen daarvoor een beroep op de Franse spookbrigade „Le Hangar''... **(Il faut tuer Birgitt Haas — TV2, om 20u.)**

WOENSDAG 10 APRIL

LE PACTOLE

Yves Beaulieu (Richard Bohringer) leidt met zijn vrouw Anne (Pauline Lafont) een probleemloos bestaan. Maar Anne droomt van meer welstand en afwisseling. Op een dag gaan zij ervandoor met de kassa van een supermarkt. Jean-Pierre Mocky lapte andermaal alle moraal aan zijn laars in deze Franse politiefilm uit 1985. **(RTL-TVi, om 20u.10)**

DONDERDAG 11 APRIL

LES HEROS N'ONT PAS FROID AUX OREILLES

Twee neven/vrijgezellen delen in Parijs dezelfde flat. Wanneer zij onderdak verschaffen aan een jonge lifstster halen zij zich heel wat moeilijkheden op de hals. Franse ironische film uit 1978 met Daniel Auteuil, Gérard Jugnot en Anne Joussot. **(TF1, om 20u.50)**

VRIJDAG 12 APRIL

THE YOUNG ONES

Britse muzikale film uit 1961 met Cliff Richard en The Shadows. Nicky is de simpatieke leider van een jeugdklub. Wanneer het lokaal onder de sloophamer dreigt te vallen, wordt een reddingsplan uitgewerkt. **(BBC 2, om 19u.)**

„IK DOE HET VOOR ONS GEDACHT..."

Hij was een nieuwe abonnee op ons weekblad — uit Antwerpen-stad — en belde om te bedanken voor het welkomkado, een *zonnerekenmasjientje*. Niet slecht, vond hij, maar eigenlijk had hij zijn zinnen op de videokamera gezet. 70.000 fr., d'as niet niks en 'n Siemens bovendien...

Zo had hij ook kennis gemaakt met de lijst van de WIJ-topwervers. Een rare bedoening, vond hij maar, dat zie je in geen enkel ander tijdschrift. En vandaar zijn telefoontje.

„En, komen die nieuwe WIJ-abonnees uit alle Vlaamse provincies?"

Ik haalde de jongste rangschikking boven en telde vlug samen: 29 uit Izegem en 22 uit Wommelgem en Wilrijk samen.

En de andere provincies wou hij weten.

Ik had maar op te tellen. Brabant staat op kop met 6 wervers en dan volgen Oost- en West-Vlaanderen met elk 5, Limburg met 4.

„En Antwerpen?" Ik aarzelde even:... met 3...

Er viel een lange stilte aan de andere kant van de lijn. „Kan veule beter, hé!" was het antwoord.

„Ik zal zien wat ik kan doen, een stuk of vier nieuwe abonnees, dat moet er wel inzitten. Maar daarmee win ik die video-kamera nog niet..."

Misschien wel een mikro-golfoven, probeerde ik.

„Da's dan voor de vrouw, ook goed.", vond hij en schaterlachte.

Ik wenste hem veel geluk.

„Och, ik win toch nooit wat en eigenlijk doe ik ook daarom niet, maar voor *ons gedacht* en da's toch het belangrijkste."

Ik kon het slechts beamen...

LIJST TOP-WERVERS

Totaal vorige week		**331**
1.	Erik Vandewalle (Izegem)	18
2.	Ward Herbosch (Wommelgem)	13
3.	Cecilia Vens-Demuynck (Izegem)	11
4.	Anny Lenaerts (Wilrijk)	9
5.	Ingrid Roets (St.Martens-Latem)	8
	Klaartje Allaert-De Vuyst (Schepdaal)	8
7.	Marie-Louise Thiebaut (Berg)	6
	Walter Storms (Lovendegem)	6
9.	Eddy Vandermeulen (Gerdingen)	4
	Maurice Passchijn (Meise)	4
	Veerle Wijffels (Zemst)	4
	Greet Claes (Liedekerke)	4
13.	Georges Raes (Ledegem)	3
14.	Lieve Van Damme (Diksmuide)	2
	Romain De Grave (St.Gillis-Waas)	2
	Jose Lampaert (Tielt)	2
	Willy Kuijpers (Herent)	2
	Harry Van Herf (Zutendaal)	2
	Willy Putzeijs (Lummen)	2
	Rob Geeraerts (Vorst-Kempen)	2
	Ivo Conincx (Genk)	2
	Jan Caudron (Aalst)	2
	Georgette De Kegel (Ninove)	2
Totaal Wervers		**144**
Algemeen Sekretariaat		**201**
ALG. TOTAAL		**345**

SPELREGELS

Wij herhalen deze week ook de spelregels nog eens.

1. Elke nieuw aangebrachte WIJ-abonnee heeft recht op een welkomstgeschenk: een wandklok, of een reiswekker, of een pocket stereo-radio, of een solar-rekenmachientje...

2. Elke nieuw aangebrachte WIJ-abonnee neemt bovendien deel aan een ronduit schitterende tombola waarmee U uw overtuigingskracht vaart kunt geven. Het rijkelijk aanbod leest U in de rubriek *Prijzenregen*.

3. Alle wervers ontvangen op basis van elke aangebrachte nieuwe abonnee een tombolabiljet waarmee zij deelnemen aan een afzonderlijke werverstombola. Meer daarover leest U in de rubriek *Niet voor niks*.

Let wel! Om alles vlot te laten verlopen dient U bij elke nieuwe abonnee onze administratie telkens duidelijk te laten weten welke abonnee U heeft aangebracht.

PRIJZENREGEN

1 Video-kamera van Siemens (waarde 70.000fr.)

1 waardebon (20.000 fr.) vanwege Sukses Kleding Meyers om een man en een vrouw in het nieuw te zetten

2 radio's met dubbelkassettespeler (Siemens)

1 waardebon (5.000fr.) voor verlichtingssegment vanwege De Vriese-woonverlichting te Brugge

1 etentje voor twee (waarde 5.000 fr.) in restaurant De Ultieme Hallucinatie

5 haardrogers mét radio (Siemens)

18 autostofzuigers (Siemens)

1 wereldontvanger (Siemens)

25 kunstboeken *Onder Dak*, uitg. Davidsfonds (waarde 1.980fr.)

20 parkerpennen

NIET VOOR NIKS

Alle wervers nemen deel aan een afzonderlijke tombola met als eerste prijs
1 Siemens mikro-golfoven (waarde 30.000fr.)
20 kunstboeken *Onder Dak* (waarde 1.980fr.)

U merkt dus dat nu abonneren op WIJ alleen voordelen biedt, zowel voor U als voor de abonnee die U aanbrengt. Laat er geen gras over groeien!

(Deze aktie loopt in samenwerking met Siemens, SK Meyers, Davidsfonds, Woonverlichting De Vriese en De Ultieme Hallucinatie)

KULTUUR ZONDER MUUR
5 MEI '91 - 'T ELZENVELD - ANTWERPEN

OP DE BARRIKADE

Je voelt het steeds doorheen je politieke poriën, die nu al 30 jaren wijdopen staan, hoe de Macht (met hoofdletter) — ook in een demokratie — gelijk de onze — zich dagdagelijks opbouwt en herbouwt met weinige handen. De vier-van-Poupehan = bejubelde volksjongens!? Och kom, eens te meer vergist een Antwerps blad zich. De wetmatigheid van de Macht duwt zichzelve immers met dergelijke jongens vooruit langsheen de lijn-van-het-gewin, in vorm gegoten door de zuilen. Iedere paus startte *ooit* deemoedig zijn leven als volksjongen *ergens* in een seminarie... Iedere president was *ooit* in een of andere vorm een pindaverkoper... Déze gang van zaken is in een of andere vorm levensnormaal. De toevalligheid van de levenspuzzle, de wilskracht en de gezondheid met daarbij het geluk-van-de-goede-goden zijn de ingrediënten van dit spel.

Intelligentie is natuurlijk mooi meegenomen. Maar — gaandeweg — kan men zich laten omringen door *,,les grand serviteurs de l'état''*, die in de plaats van de pausjes en de pindaverkopers denken. Eens te meer hebben we dat Vondeliaanse schouwtoneel teruggevonden, toen we tussen het vergaderen door, met Nelly, Jaak, Patrik en wat VUJO'ers naar het indrukwekkende Sheratonhotel aan het Noord, trokken. Toegangsprijs: 50.000 fr. voor 3 besprekingsdagen. 23 nette mensen in een driedelig pak. Allen behorend tot die goeie Europese Gemeenschap van ons. Bewust mekaar vindend in een superkeurig vergaderzaaltje, op een wip van het (toekomstig SST-)station en een Zaventems vliegveld dat weer eens aan uitbreiding toe is!... Samen luisterend en overleggend met (oud-)militairen hoe hun wapentuig rendeerde in de 2 Golfoorlogen tussen en rond de Tigris en Eufraat... het Beloofde Bijbelse Land (hoofdletters a.u.b.). 23 nette mannen, die elk ergens wel een huisgezinnetje en/of een vriendin zitten hebben. Bewuste mensen, lid van een Navokring of van een Kamer van Koophandel. Degelijke heren die met een stille glimlach een bundeltje bankbriefjes (zo maar cash) kunnen achterlaten voor 't goeie werk — als 't moet. Soms hebben ze pech. Zoals, voor één jaar in Ukkel, toen een van hen, Gerard Bull werd neergeschoten in zijn lukse-appartement. Toegegeven hij had zijn naam tegen, maar vooral zijn beroep ...voor sommige Israëlische (Mossad-)mannetjes! Deze 62-jarige ,,pindaverkoper'' groeide op tot de ,,paus'' van de Space Research Corporation. Een wereldwijd georganiseerde onderzoeks- en verkoopsgroep voor wapens-van-de-toekomst. Het atoomkanon was één van hun troetelvindingen en Saddam Hoessein bezat toen nog de macht en veel geld! De Ukkelse en andere politiegeledingen waren zelfs zo begrijpend dat Bull er ,,beschermd'' mocht leven onder de valse naam Jiltaur. De *tueurs à gage* leverden knap werk af. Zijn mooie pak werd niet geschonden; de deftige buren hoorden geen enkel storend geluid en ze lieten zelfs 24.000 dollar zakgeld rustig in zijn binnenzak zitten! En was er zijn vriendin niet geweest,, die met hem een etensafspraakje had, dan hadden we die overstap naar 't andere leven, véél later vernomen. Gerard Bull was er dus een jaar later in 't Sheratonhotel niet meer bij. Brute pech gehad. Zijn opvolger was er wél.

Op vrijdag 1 juni 1990 keurde de kabinetsraad het nieuwe wetsontwerp op de wapenhandel goed. Dan vertrok het naar het parlement. De VU-Vlaamse Vrije Demokraten heeft het leeuweaandeel geleverd in deze tekst. Doen we er wat aan de bazis mee? Op 21 maart 1991 ontmoette onze vredespijlerploeg de pers met een indrukwekkend dossier. En nog niet zo lang geleden schreef VOS-medewerker, Luk Vandeweyer, een degelijk verzamelwerkje *,,De strijd tegen de wapenhandel''*. Voor 250 fr. kan je dit Pax Christizakboekje verkrijgen bij Pax Christi-Vlaanderen, Italiëlei 98A te 2000 Antwerpen. De persmap *,,De VU-VVD en de Belgische Wapenhandel''* is gratis te verkrijgen. En indien jouw afdeling dit alles nu niet verwerkt in een specifieke propagandazending naar de 11.11.11-mensen en vredesaktivisten in je dorp, zal niemand het in jouw plaats doen.

Willy Kuijpers
Algemeen Sekretaris

HOTEL - RESTAURANT

San Martino

Berg 17 - B 3790 St.-Martens-Voeren
Tel. 041/81.09.08 - 041/81.09.29

Gastronomie in een groene oase

Diverse forel spec. en streekgerechten
Marktverse produkten

Groepsarrangementen

Prachtig uitzicht op de Voervallei
Gezellige taverne, groot terras, openluchtzwembad, kinderspeeltuin, petanquebanen en grote parking.

Voor uw groepsreizen naar de Voerstreek met geleid bezoek aan de forellenkwekerij kontakteer ons. Speciale groepsmenu's.

FRANS-VLAANDEREN BETOOGT OPNIEUW

Na de geslaagde betoging van zaterdag 20 oktober '90 organiseert de *Vlaams Federale Partij-/Parti Fédéraliste Flamand* op woensdag 1 mei '91 een tweede betoging door het centrum van Duinkerke.

Men betoogt onder het motto ,,Wij eisen werk in Frans-Vlaanderen''. Andere eisen zijn:

— geen kunstmatige naam ,,Nord-Pas-de-Calais'', wel de historische naam ,,Flandre-Vlaanderen''.

— Nederlands in de school en op TV.

— tweetalige bewegwijzering.

— onderwijs van de Vlaamse geschiedenis.

bescherming en bevordering van het Vlaams kultureel erfgoed.

De VFP-betoging vrtrekt om 11 uur op het Jan Bart-plein in het stadscentrum van Duinkerke en verloopt enkel achter de Leeuwevlag en de VFP-vlaggen.

Verdere inlichtingen bij Bruno Lobert, 45, rue Carnot te F-59155 Faches-Thumesnil, tel. 00.33.20.53.62.92.

(L.V.d.W.)

PORTRETTEN VAN VLAAMSE VROUWEN

Binnen de kadervorming van de Federatie van Vlaamse Vrouwengroepen wordt er gezocht naar voorloopsters van de hedendaagse Vlaamse Vrouwenbeweging, naar de streekgebonden Vlaamse Vrouwengeschiedenis. Maar ook te aktuele rol van de vrouwen in de Vlaamse beweging wordt niet vergeten.

Op de kadervormingsavond brengen enkele vrouwen het verhaal over hun persoonlijke ervaringen en inzet voor de Vlaamse beweging.

SINT-NIKLAAS

De kadervorming voor het arrondissement Sint-Niklaas gaat door op 16 april 1991 om 20 uur in zaal Nectar, Driekoningenstraat 48 te 9100 St.-Niklaas.

Sprekers: Nelly Maes en Maria-Hendrika D'Hertog.

Moderator: Huguette Ingelaere.

OOSTENDE-BRUGGE

De kadervorming voor het arrondissmenet Oostende-Brugge gaat door op 17 april 1991 om 20 uur in het Oud-Gemeentehuis, Leopold II laan 1 te 8670 Oostduinkerke.

Spreker: Nele Soenen.

Moderator: Andrea Heus.

GENT-EEKLO

De kadervorming voor het arrondissement Gent-Eeklo gaat door op 24 april 1991 om 20 uur in de zaal Van Eyck, Lange Kruisstraat 4 te 9000 Gent.

Sprekers: Ada Deprez, A. Martens en L. Van Campenhout.

Moderator: Huguette Ingelaere.

ZOEKERTJE

— **GEVRAAGD** — Voor Vlaanderen zelfst. vertegenwoordiger (-ster) van orig. T-shirts en Chinese tekstielschildering Susan Fashion — Art Collection. Inl.: Josef-Copywriter — Trade Mark, tel. 091/25.84.89.

VORMINGSREEKS OVER NATIONALISME IN MIDDEN- EN OOST-EUROPA

Het Vormingscentrum Lodewijk Dosfel en het IEV-Studiecentrum voor Nationaliteitenrecht organiseren een ciklus over het nationalisme in Midden- en Oost-Europa. De reeks bestaat uit vijf lezingen in het Baskisch huis ,,Gure Etxea'', Lakensestraat 120 te Brussel.

Op *maandag 15 april* om 20 uur wordt het tema ,,Perestroika en interetnische verhoudingen'' behandeld door dr. Yvo J.D. Peeters, beheerder van het Interuniversitair Centrum voor Oost-Europa en ondervoorzitter van het Belgisch Helsinki-komitee.

Op *maandag 22 april* om 20 uur spreekt Jean-Pierre Descan, direkteur van het Dokumentatie- en Informatiecentrum voor Nationaliteiten en Interetnische Betrekkingen (Gent), over ,,Midden-Europa: tussen Praag en Boekarest''. Ook een getuige uit Transsylvanië, het Hongaarssprekend deel van Roemenië, komt aan het woord.

Op *maandag 29 april* om 20 uur wordt de toestand in de Baltische staten uit de doeken gedaan door de heer Ziderts, afgevaardigde van de Letse republiek.

Op *maandag 13 mei* om 20 uur wordt de problematiek ,,Van de Oekraïne tot de Kaukasus'' belicht door dr. G. Blankoff-Scarr, hoogleraar aan het ISTI.

Op *maandag 27 mei* om 20 uur heeft mevr. Behare Rexhep, voorzitter van het Informatieburo van Kosovo, het over ,,Het kruitvat in de Balkan'', waarbij zij in het bijzonder de ontwikkelingen in Joegoslavië zal toelichten.

Wie wil inschrijven voor de ganse ciklus schrijft 500 fr. over op rek. 447-0001231-89 van het Vormingscentrum Lodewijk Dosfel. Inschrijvingen worden tegen 10 april ingewacht bij Lieven Dehandschutter, direkteur Vormingscentrum Lodewijk Dosfel, Bennesteeg 4, 9000 Gent (tel. 091/25.75.27 tijdens de kantooruren).

FRANS-VLAAMSE VEERTIENDAAGSE

In het kader van de Frans-Vlaamse veertiendaagse wordt vrijdag 5 april om 20 u een voordracht georganizeerd in de Feestzaal van de vismijn in Nieuwpoort.

André Bouckaert, konsul-generaal bij de Belgische ambassade in Rijsel zal het hebben over ,,Wederzijdse handel: een must voor de Westhoek, de Kust en Noord-Frankrijk''.

Het is een organisatie van het stadsbestuur van Nieuwpoort en het Vormingscentrum voor KMO van Veurne. Iedereen is welkom.

(Advertentie)

WIE WIL VOOR VUJO WERKEN?

Zoals in 60 andere Vlaamse jeugdverenigingen heeft VUJO een gedetacheerde leerkracht. De periode van onze huidige ter beschikking gestelde leerkracht loopt op 1 september '91 af.

Iemand die voltijds en vast benoemd is als lera(a)r(es) — zowel in het gemeenschaps- als vrij onderwijs, op welk onderwijsnivo ook, en het nodige entoesiasme voor onze zaak aan de dag kan leggen, en nog geen 35 is, komt in aanmerking (in het vrij onderwijs is wel de toestemming van de inrichtende macht vereist).

Ben jij die iemand? Voor meer inlichtingen kan je op het VUJO-sekretariaat terecht: Barrikadenplein 12, 1000 Brussel, tel. 02/217.63.28 (tijdens de kantooruren). Als je je kandidaat wil stellen schrijf je naar hetzelfde adres t.a.v. VUJO-sekretaris Wilfried Remy.

VUJO BRENGT BOODSCHAP UIT ROME

De Volksuniejongeren van het arrondissement Gent-Eeklo voerden zaterdagmorgen 30 maart op een ludieke wijze aktie in de Gentse Veldstraat. Aan alle voorbijgangers overhandigden zij enkele paaseieren en een boodschap: ,,eieren *voor* Pasen; derde fase voor Vlaanderen''. Met deze boodschap, die volgens VUJO door de klokken rechtstreeks uit het verre Rome werd meegebracht, benadrukten de VU-jongeren de noodzaak dat dringend werk moet gemaakt worden van de integrale uitvoering derde faze van de staatshervorming. *Geen vijgen na, maar een derde faze voor Pasen*. Zij wijzen er eerste-minister Wilfried Martens, voorlopig nog verkozene van het arrondissement Gent-Eeklo, op dat een eigen rechtstreeks verkozen Parlement niet meer is dan een demokratisch recht.

Verder waarschuwen zij de beleidsverantwoordelijken in dit land dat buitenlandse voorbeelden, waar volkeren zich langzaam maar zeker losmaken van bestaande staatsstrukturen, ook hier wel eens navolging zouden kunnen vinden...

ARGO ZOEKT...

De verkiezingen en kooptaties van de lokale raden en raden van bestuur van ARGO zijn afgesloten.

De VU-Cel *Onderwijs* zou graag de namen, adressen en telefoonnummers van de VU-gezinde leden van deze raden kennen, om een koördinatie tot stand te kunnen brengen.

Graag een briefje naar VU-Cel *Onderwijs*, ter attentie van de heer Willem Bruelemans, Trierstraat 92 te 1040 Brussel, tel. 02/238.15.56.

OOST-VLAANDEREN

APRIL

9 SINT-NIKLAAS: Losse babbel met Lionel Vandenberghe (voorzitter IJzerbedevaartkomitee). Om 20u. in De Nectar, Driekoningenstraat 156. Org.: A. Verbruggenkring St.-Niklaas.
9 EVERGEM: Hobby-club van FVV-Belzele. Info: 091/53.06.28.
9 WONDELGEM: Stadsbezoek aan Brussel. Org.: VVVG-Wondelgem (091/26.18.96).
13 GENTBRUGGE: Lentefeest van VU-Gentbrugge-Ledeberg. Om 19u. in Dienstencentrum Gentbrugge. Kaastafel aan 300 fr.p.p. Huldiging eresenator Frans Baert. Optreden Zakdoek. Inschrijven tel. 091/31.19.41.
13 SINT-NIKLAAS: Kaas- en Wijnavond met Willy Kuijpers die spreekt over Koerdistan. Vanaf 20u. in De Nectar, Driekoningenstraat 156. Kaas of koude schotel + wijn: 400 fr. Kaarten voor 7 april bij Nelly Maes. Org.: A. Verbruggenkring St.-Niklaas.
13 BAMBRUGGE: Etentje met gezellig samenzijn voor simpatisanten van VU-Mere-Erpe-Erondegem. In de St.Annazaal te Bambrugge vanaf 11u.30 tot 20u.30.
16 WONDELGEM: Voordracht ,,Accupunctuur''. Org.: VVVG-Wondelgem (091/26.34.41).
18 GENTBRUGGE: Bezoek aan Tongeren en Bokrijk. Org.: VVVG-Gentbrugge (091/31.09.74).
19 LOCHRISTI: Hugo Coveliers over ,,Banditisme, terrorisme en Roze Balletten''. Om 20u. in 't Schuurke, Hotel Begonia, Dorp-Oost 7. Org.: Goossenaertskring Lochristi.
20 ZELE: Uitstap naar de Voer met als reisleider Walter Luyten. Vertrek H.Hartplein Zele om 7u.30. Terug rond 22u. Kosten volw. 300 fr. -12j. 250 fr. Org.: VU-Zele. Info: Jan Stryncks (052/44.49.83).
23 KRUIBEKE: Bezoek aan Bakkersmolen te Wildert. Org.: VVVG-Kruibeke (03/774.34.62).
26 BELZELE: Muzikale avond met liederen uit de jaren '30, '40 en '50, door Martine Geerinckx, aan de piano: Hans Hemerijckx. Om 20u. in zaal Het Witte Paard, Dorp. Voorverkoop 120 fr., ingang 150 fr. Org.: FVV-DF-Belzelieren.
27 BUGGENHOUT: Zangavond Vlaamse Kring, Palliterzaal te Opstal om 20u.

ADVERTENTIE

BRAMO B.v.b.a.
De beste keus in keukens en badkamers.
Zoekt zelfstandige medewerkers voor montage van keukens.
Lindenstraat 308, 2070 Zwijndrecht
Afrit 16 op E17.
Tel. 03/252.82.32 Fax.: 03/252.98.30

LIMBURGSE PROVINCIERAAD IN DE MILIEUPROBLEMEN

Op de provincieraad van 20 maart j.l. bleef de Volksuniefraktie niet onopgemerkt en dit ondanks het feit dat er slechts een vijftal punten op de agenda stond.

Het punt dat tussenkomsten uitlokte van *Hugo Olaerts, Mathieu Dreesen* en *Luc Robijns* betrof het Provinciaal Reglement tot subsidiëring van natuurverenigingen voor de aankoop van natuurgebieden en bijhorende prioriteitenlijst.

EVALUATIE?

Volgens Hugo Olaerts kan men wat het reglement op zich betreft spreken van een verdiend sukses, maar toch moet men zich hoeden voor dubbelzinnigheid. Zo vraagt hij zich af hoe, ondanks de reglementering, er nog zoveel milieuverontreiniging wordt toegelaten, zoals o.a. vuile riolen. Hugo Olaerts vroeg zich ook af of in onze Provincie iedereen wel een vergunning heeft en zo ja of deze nog niet vervallen is. Hierbij wees hij o.m. naar de toestand in de gemeente Tessenderlo.

Mathieu Dreesen, eveneens tevreden met het reglement, stelde dat we ondanks alles nog niet moeten denken dat we er zijn wat het milieu betreft. Hij merkte eveneens op dat de ,,corridors'' (wegen) tussen de verschillende aangekochte natuurgebieden eveneens dienen te worden beschermd. Zoniet heeft de bescherming van op zich staande ,,groene eilandjes'' geen enkel nut.

Als laatste kwam Luc Robijns aan de beurt. Hij vroeg Deputé Stevaert waar de 3-jaarlijkse evaluatie bleef, zoals vastgelegd in art. 6 van het reglement dat nu 3 jaar geleden werd goedgekeurd. Deze evaluatie kan dan de verlenging van het reglement met 1 jaar verantwoorden. Hierop antwoordde de Deputé dat er sprake was van een konstante evaluatie en dat deze te uitgebreid was om in de Raad te behandelen.

GEEN ONTGRINDING IN AS

Als laatste punt op de agenda stond het toegevoegde punt van *Jos Truyen*, dat handelde over de vraag aan de Vlaamse Eksekutieve om het natuurgebied ,,Bosheide'' te As te behouden in het gewestplan en het niet om te vormen tot ontgrindingsgebied. Om zijn pleidooi te ondersteunen werden aan het begin van de Raad de nodige pamfletten en stickers uitgedeeld en toen het punt ter sprake kwam in de Raad werd een spandoek bovengehaald (dat onmiddellijk op aandrang van de voorzitter moest worden verwijderd met als tekst: ,,Geen ontgrinding van de Bosheide te As''.

Jos Truyen situeerde eerst het gebied ,,Bosheide'' in het grinddossier. Hierbij laakte hij het feit dat het als laatste als reserve-ontgrindingsgebied aan het grinddossier werd toegevoegd en dat niemand eigenlijk weet (of wil zeggen) hoe dit gebeurde. Vervolgens besprak hij de belangrijke ekologische waarde van dit gebied en haalde uit naar de Bond Beter Leefmilieu die dit stuk natuur niet als waardevol beschouwt.

Na de uiteenzetting gegeven door Jos Truyen vroeg Agalev het woord. Deze noemde de VU hipokriet en dan in konkreto As, want nu vecht de VU voor het behoud van een natuurgebied maar heeft vorig jaar wel natuurgebied verkocht aan ERC.

Hierop antwoordde Jos Truyen dat er aan ERC een bescherming van bepaalde belangrijke gebieden is gevraagd en dat 250 hektaren industriegrond natuur- en rekreatiegebied worden.

Het punt werd uiteindelijk, met onthoudingen vanuit de PVV-fraktie (vermenging van privé-belangen met publieke belangen), toch goedgekeurd.

Ann Onkelinx

LIMBURG

APRIL

Ledenfeest in zaal Beversheem (langs sporthal De zonhoeve). Aanvang 20u. 600 fr.p.p. Inschrijven voor 30/3 bij Anthony Vendrix (011/41.54.43), Vic Putseys (011/41.22.11) en Willy Crals (011/41.22.73).

13 BILZEN: Groot Vernieuwingsbal in C.C. St.-Amandus, Kleine Spouwen. Aanvang: 20u.30. In aanwezigheid van minister Johan Sauwens, kamerlid Frieda Brepoels en alle gemeentemandatarissen.

14 BERINGEN: Politieke fietstocht van Beringen naar Hasselt, en perskonferentie. Start 10u. Kerkplein Beringen. Perskonferentie om 13u. in De Heraut te Hasselt. Org. VUJO-Limburg. Info: Johan Cuypers (02/219.49.30).

17 BILZEN: Op reis in het Midden-Oosten. Gespreksavond met Hans De Belder in Cafetaria De Kimpel, Eikenlaan te Bilzen om 19u.30. Org.: VUJO-Zuid.

24 GENK: Bezoek Diamantmuseum Grobbendonk. Org.: VVVG-Genk (011/35.88.79).

Advertentie

HOF DE DRAECK

Groen, rust en gastronomie in VOEREN

'n Kasteelhotel dat zijn service volledig afstemt op een gastvrij en culinair verblijf.

Pas heringerichte luxekamers.

Midweekarrangement: drie overnachtingen met ontbijt en 3 viergangendiners: 4.950 B.F. per persoon.

Hoofstraat 6
3793 Teuven
Tel. (041) 81.10.17

BRABANT

APRIL

5 OVERIJSE: Baskenavond in het lokaal van de Vlaamse Jongeren, De Klomp, Heuvelstraat 40. Om 20u. Org.: Stijn Hiers en Anai Artea.

5 TIELT-WINGE: VU-Bal Tielt-Winge in Tilt City, Boekhout, Tielt.

6 HAACHT: Knabbel- en babbelavond (met kaas). Optreden folkgroep Ian Mayling. In zaal Spirit, Grote Baan te Wespelaar. Welkom vanaf 20u. Toegang 100 fr. Org.: VU-Haacht.

6 SINT-MARTENS-BODEGEM: 11de pannekoekenfestijn en boterhammen op zijn pajots. Vanaf 18 uur in Gemeenschapslokalen Schoolstraat. Ook op 7/4 vanaf 15u. Org.: VU-St.Martens-Bodegem.

7 DIEGEM: Jaarlijks Spagettifeest VU-Diegem, vanaf 12u. in het Gildenhuis, Kosterstraat 1. Info bij bestuursleden.

13 BERG: Dansavond van VU-Groot-Kampenhout. In zaal Fauna-Flora te Berg. Inkom 120 fr., vvk. 100 fr.

13 GRIMBERGEN: 11de Lente-Restaurant. Vanaf 18u.in Sporthal E. Soens, aan de Singel Strombeek-Bever. Ook op 14/4 van 11u.30 tot 15u. Org.: VU-Grimbergen.

13 JETTE: Bal in het St.Pieterskollege, Verbeyststraat. Org.: VBG-Jette (02/479.22.25).

16 BRUSSEL: Ufsal, Vrijheidslaan 19 te Koekelberg. Om 12u.30 spreekt Walter Luyten over de repressie na WO II. Toegang gratis. Info: NSV en Karel Vandenberg (02/511.95.65).

19 MAZENZELE: Leven, werken en wonen in Vlaams-Brabant. Spreker: Etienne Van Vaerenbergh. Om 20u. in zaal „De Geleerde Man", Steenweg 43. Org.: vzw Vorming en Gemeenschap.

20 LENNIK: Mozartkoncert met Jan Van Weyenberg (viool) en Noriko Murai (piano), om 20u. in kasteel te Gaasbeek. Org.: Vlaamse Kring i.s.m. DF en Andreas Masiuskring.

23 JETTE: Kultureel verblijf aan zee te Westende tot 30/4. Org.: VBG-Jette (02/478.37.74).

24 SINT-AGATHA-BERCHEM: Hans De Belder over ,,De Golfkrisis: opgelost... of niet?''. Om 20u. in De Kroon, JB Vandendrieschstraat 19. Org. Karel Bulsfonds-Berchem.

25 DILBEEK: Verbroedering in Ontmoetingcentrum Westrand, Kamerijklaan, om 14u. Org.: VVVG-Dilbeek i.s.m. seniorenraad (02/466.07.90).

25 RUISBROEK: ,,Leven, werken en wonen in Vlaams-Brabant'' door Etienne Van Vaerenbergh.. Om 20u. in Taverne De Fregat, Kerkplein 32. Org.: Vorming en Gemeenschap.

26 STEENOKKERZEEL: ,,Voor een beter beheer van het kanaal Leuven-Mechelen''. Praatkaffee met Willy Kuijpers, Etienne Van Vaerenbergh, ir. Vandenabeele (visserijdienst), ir. Vandewalle (Vl. Milieumaatschappij), Greenpeace e.a. In de Vrije Basisschool, Van Frachenlaan 26, om 20u. Org.: De Vlaamse Gaai.

29 BRUSSEL: Lakensestraat 120, om 20u.: De Baltische Staten door prof.dr. R. Yakemtchouk. Toegang gratis. Org.: Dosfelinstituut. Info: 02/219.92.50.

Een advertentie in WIJ RENDEERT.
02/380.04.78
(Karel Severs)

WEST-VLAANDEREN

APRIL

6 ROESELARE: Groentenkaarting, om 16 uur in 't Leeuwke, H. Verrieststraat 4. Ook op 7/4 vanaf 10u. Org.: Vlanajo-West-Flandria.
7 IZEGEM: Vlaams Huis om 13u.30: verzamelen voor wandeling te Klerken o.l.v. H. Vandamme. Org.: Wandelklub Vlaams Huis.
9 IZEGEM: ASLK-zaal om 20u.: hobby-avond. Org.: FVV-Izegem.
10 BRUGGE: Diamontage met overvloeiing en muziek „Brugge die scone". Org.: VVVG-St.Kruis (050/35.54.30).
11 ADINKERKE: Causerie „Hekserij in Vlaanderen". Org.: VVVG-Veurne/De Panne/Adinkerke (058/31.272.26).
12 IZEGEM: Vlaams huis vanaf 20u.: tweede kaarting. Ook op 14/4 vanaf 10u. Org.: Kaartersklub Vlaams Huis.
12 LANGEMARK: Achter de schermen van de kollaboratie en de repressie, door Maurits De Wilde. Om 20u.in zaal Munchenhof, Markt 32. Iedereen welkom. Org.: Vriendenkring Volksbelangen 88.
12 OOSTENDE: Een avond met Jos Vandeloo. Om 20u. in zaal Ten Stuyver, Stuiverstraat 357. Deuren 19u.30. Inkom: CJP of 50+-pas: 120 fr., vvk. 150 fr., deur 180 fr. Org.: Rodenbachbfonds Oostende (059/50.84.80).
13 BLANKENBERGE: Koncert in het Forum, Kerkstraat, om 20u., door St.-Ceciliaharmonie en Zangkoor der XX-en. Kaarten bij E. Duysters (050/41.36.54).
13 BRUGGE: Wijn- en kaaskaarting. Vanaf 19u.30 in het Parochiaal Centrum, violierstraat. Kaarten aan 70 fr. vooraf te bekomen bij VU-bestuursleden. Org.: VU-Brugge-kern.
17 OOSTDUINKERKE: Om 20u.30 in zaal De Witte Burg: aerobic, ook op 24/4. Org.: FVV-Duneblomme.
18 ROESELARE: Een avond met Hans De Belder over „Politiek en diplomatie". Om 20u. in het Dienstencentrum 't Leeuwke, H. Verrieststraat 4. Org.: Rodenbachkring Roeselare.
22 IZEGEM: Bovenzaal Oud Stadhuis om 15u.: voordracht over Palingen, door J. Delancker. Org.: VVVG-Izegem.
22 OOSTENDE: Voordracht over Oostende. Org.: VVVG-Oostende (059/70.95.02).
23 BLANKENBERGE: Eendagstrip naar Brussel met bezoek parlement, katedraal, Mini-Europa (250 fr. supplement). Vertrek 7u.30 aan stadhuis. Kostprijs: 750 fr. Inschrijven bij E. Duysters (050/41.36.54). Org.: VVVG-Blankenberge.
24 KORTRIJK: Gesprek met voorzitter Jaak Gabriëls. Om 20u. in de Oude Dekenij, Sint-Maartenskerkhof 1. Programma: voorstelling Toekomstplan voor Vlaanderen met toelichting en gelegenheid tot vragenstelling. Org.: VU-Kortrijk. Inkom gratis.
24 OOSTENDE: Daguitstap naar Diksmuide en abdij van West-Vleteren. Org.: VVVG-Oostende (059/70.95.02).
24 BRUGGE: Spreekbeurt „Humor en wetenschap in de politiek". Org.: VVVG-St.-Kruis-Brugge (050/35.54.30).
25 VEURNE: „Vlaanderen in Europa, een zee van troeven", door Jaak Vandemeulebroucke. Om 19u.30 in Vormingsinstituut voor KMO, St.Idesbalduslaan 2. Inkom Gratis.
28 DEERLIJK: Familiale autozoektocht. t.n.v. gehandikapte kinderen, minderbedeelden en bewoners Rustoord. Start ts. 13 en 14u. café Brouwershof. Prijsuitreiking om 20u. in Gaverkasteel, Gaverdomein. Org.: VU-Deerlijk.
28 BRUGGE: VU-Brugge legt bus in naar betoging in Brussel. Inschrijven noodzakelijk (250 fr. p.p.) op het VU-sekretariaat, Graaf de Müelenaerelaan 119 (050/33.80.53 — 's avonds).

Hans De Belder, Dimitri Vermeersch, afdelingsvoorzitter Dirk Demeurie en provincieraadslid Jan Fonteyne.

HANS DE BELDER ONTMOET EX-IRAK-GEGIJZELDE

Op uitnodiging van VU-arr. Kortrijk was senator Hans De Belder onlangs te gast in het O.C. te Deerlijk. In een verhelderende uiteenzetting gaf hij zijn visie op de Golfkwestie en de situatie in het Midden-Oosten. Vanzelfsprekend had de senator het ook over zijn ervaringen als leider van een parlementaire kommissie naar Irak, met de vrijlating van de Belgische gegijzelden daar.

Ook de ontmoeting met de Lybische leider Kadhafi, betreffende de familie Houtekins-Kets (goed gekend in het arrondissement) kwam uitgebreid aan bod.

Tot slot van de hoorzitting wenste Dimitri Vermeersch uit Zwevegem, zelf 4 maand gegijzeld in Irak, Hans De Belder nogmaals van harte te danken voor zijn inzet ten voordele van de gijzelaars. Een bedanking die zo uit het hart kwam...

VU-TIELT-WINGE TEGEN ONTBOSSING

De korrektionele rechtbank van Leuven heeft de kasteelheer Philippe Roberti De Winge veroordeeld voor de ontbossingen bij de aanleg van zijn golfterrein. Toen de zaak reeds een tijd aan het rollen was werd een gedokumenteerde klacht neergelegd door een VU-bestuurslid. Het parket liet de werken meerdere malen stilleggen, maar de burgemeester die dergelijk bevel moet bevestigen, zweeg in alle talen.

De kasteelheer werd nu veroordeeld tot een boete van 80.000 fr. Straffer is nog de dwangsom die hij moet betalen zo hij niet herbebost binnen het jaar. Dan zal hij 5.000 fr boete per dag moeten betalen.

De burgemeester van Tielt-Winge zat niet op het beklaagdenbankje. Hij is wel mee verantwoordelijk. Hij dekte al dan niet samen met het vroegere kollege de affaires van de kasteelheer. Hij hield informatie achter voor de gemeenteraadsleden. Vooral de CVP zou hier duidelijk beschaamd moeten over zijn.

Ondertussen ging de kasteelheer in beroep zodat het herbebossen wordt uitgesteld. De VU zal de zaak op de voet volgen en blijft erbij dat een grote heer niet meer mag dan jan-met-de-pet.

VOVO NAAR NORMANDIE

Van 24 tot 27 juni a.s. reist VOVO met een luxebus doorheen Normandië. Er wordt gelogeerd in een gezellig en degelijk hotel en in een sterrenrestaurant worden de heerlijke gerechten overspoeld met de lokale cider en een stevige Calvados.

Totale prijs (vol pension) 9.250 fr. per persoon. Inbegrepen: busreis, alle maaltijden, hotel, uitstappen, alle toegangsgelden, gidsen en fooien. Info: 059/50.85.80.

ADVERTENTIE

KEUKENS - SANITAIR - VERWARMING

VAN DER CRUYS

Assesteenweg 240, TERNAT
Tel. 582.29.15

Toonzaal alle dagen open
van 9-19 u. Zondag gesloten.

ANTWERPEN

APRIL

5 ANTWERPEN: Huldekoncert aan mevr. Denise De Vries-Tolkowsky. Met Peter Ritzen (piano) en Vladimir Tsypin (viool). Om 20u. in het Elzenveld, Lange Gasthuisstraat. Kaarten aan 250 fr. op tel. nr. 03/238.82.08. Org.: Coremanskring.

8 MOL: Vormingskursus ,,Geheugentraining'' in lokaal Malpertuus, Turnhoutsebaan 15 te Mol om 14u. Org.: VVVG-Mol (014/31.10.06).

12 DEURNE: Studiebezoek aan Rust- en Verzorgingstehuis ,,De Regenboog'' te Zwijndrecht. Bijeenkomst 13u.30 aan terminus tram 2 (Linkeroever). Org.: VVVG-Deurne (03/321.75.95).

12 BERCHEM: Studiebezoek aan domein Cantecroy. Org.: VVVG-Berchem (03/218.71.58).

12 KALMTHOUT: ,,Portugal... waar het land ophoudt en de zee begint'', filmvoordracht om 20u. in de Gildekamer achter rusthuis St.Vincentius, Kapellesteenweg 81. Org.: FVV-Kalmthout i.s.m. VTB-VAB en St.Jorisgilde.

13 MERKSEM: Intieme Dr. Bormshulde door VU-afd. Merksem. Verzameling om 14u.30 stipt aan de ingang van het oud kerkhof te Merksem.

13 BORNEM: Studiebezoek aan abdij en sterrenwachtmuseum te Grimbergen. Org.: VVVG-Bornem (03/889.40.50).

13 BERCHEM: Rommelmarkt in lokaal Kover, Jozef Wautersstraat 21. Ook op 14/4. Org.: VVVG-Berchem (03/218.71.58).

14 MERKSEM: N.a.v. Dr. Bormsherdenking te Merksem is Vlaams Nationaal Centrum, Bredabaan 360, geopend vanaf 10 's morgens.

15 ANTWERPEN: Debat met Walter Tillemans (Raamteater), Frie Leysen (DeSingel), Erik Van Rompuy (CVP) en André De Beul (VU). Info: Coremanskring.

18 HOVE: VU-Hove nodigt uit voor Informatieavond over ,,Toekomstplan voor Vlaanderen''. In het Kostershuisje, Kapelstraat 6. Gastspreker: Patrik Vankrunkelsven. Iedereen welkom.

18 MORTSEL: Stadsbezoek aan Genk-Achel. Org.: VVVG-Mortsel (03/449.68.48).

19 TONGERLO/WESTERLO: Spreekbeurt door Walter Luyten over ,,De houding van de Belgische staat ten opzichte van de Vlamingen die veroordeeld werden i.v.m. de problematiek van de volkerenmoord te Katyn''. Om 20u.30 in Kapellekeshoef, Kapelstraat 1. Org.: SMF-Kempen. Gratis toegang.

19 MERKSEM: Kaartavond met Vlanac Merksem. Om 20u. in Vlaams Nationaal Centrum, Bredabaan 360. Deelname 100 fr.p.p. Inschrijving ter plaatse.

20 EKEREN: Jaarlijkse recepte van VU-Ekeren en prov. raadslid Leo Luyten. Om 15u. in Lambertus Vormingscentrum, Oorderseweg 8. Gastspreker: André Geens.

20 MERKSEM: FVV-Merksem bezoekt Bormshuis te Antwerpen. Afspraak ter plaatse, Volkstraat 30, 2000 Antwerpen, om 14u.

20 EDEGEM: Kom zing met mij. 9de Zangavond met Gust Teugels, in zaal Elzenhof, Kerkplein, om 20u. Kaarten aan 150 fr. bij J. Engelen-Saenen (457.11.51). Treden op: Gemengdkamerkoor Cantamus, meisjeskoor Die Ghespeelkens en Cecile Van Dijck.

20 KALMTHOUT: Bezoek aan Brussel met VU-Kalmthout. Vertrek om 8u.30 aan Stationsplein Heide. 300 fr.p.p. Inschrijven op tel. 666.86.81.

22 DEURNE: Voordracht ,,Mens en beschaving'', om 14u.30 in CC Rix, de Grijspeertstraat 86. Org.: VVVG-Deurne (03/321.75.95).

23 BERCHEM: Dagreis naar Bergen met bezoek aan stadhuis, Jean Lescarts-huis, museum van Schone Kunsten enz.. Vertrek Berchem-statie om 8u. Van 18u. tot 19u.30 vrij avondmaal. Prijs: 1.050 fr.p.p. (bus, bezoeken, gids, chauffeur, middagmaal en evt. inkomkaarten). Inschrijven voor 10/4 bij FVV-Berchem (rek. 412-6188941-31.

24 MERKSEM: Studiebezoek aan BRT-omroepcentrum te Brussel van 9 tot 11u. Namiddagbezoek kasteel van Gaasbeek. Org.: VVVG-Merksem (03/645.52.09).

25 ZWIJNDRECHT: Bezoek aan Mechels Stadspoppenteater. Org.: VVVG-Zwijndrecht (03/252.92.78).

26 SCHOTEN: Mozart. Voordracht door mevr. M. Meyvisch, met bandopnamen van werken van Mozart. Om 20u. in Kasteel van Schoten. Inkom: FVV-leden 150 fr., niet-leden 200 fr. Org.: Vlaamse Vrouwen Schoten.

27 LOENHOUT: Gratis vissen voor VU-leden in de natuurlijke omgeving van Loenhout, van 10 tot 16u. Om 17u. gezellig samenzijn met barbecue aan 350 fr. Gastspreker: Willy Kuijpers; Org.: VU-Rijkevorsel-Merksplas.

27 MERKSEM: Waterzooi-avond door FVV-Merksem, in Vlanac, Bredabaan 360. Achteraf koffie en cake. 300 fr.p.p. Inschrijven bij J. Janssens voor 20/4 (03/646.66.82).

28 MERKSEM: Met Aktiekomitee Vlaanderen '90 naar Brussel. Vertrek om 8u.45 stipt aan Vlanac, Bredabaan 360. Inschrijving: 200 fr.p.p. bij Fred Van Dijck (03/646.16.06).

28 KALMTHOUT: Met FVV naar manifestatie Vlaanderen 90. Inschrijven bij J. Verbruggen (666.57.77).

29 KALMTHOUT: Spreekavond over ,,Onze voorouders..., hekserij, volksgeloof'' door Louis Jordaens. Om 20u. in De Raaf, Withoeflei 2. Niet-leden 100 fr. inkom. Org.: FVV-Kalmthout.

29 ZWIJNDRECHT: Sportkamp tot 3/5 te Dudzele. Org.: VVVG-Zwijndrecht (03/252.92.78).

BORMSHERDENKING IN MERKSEM

Zondag 14 april vindt de nationale Bormsherdenking plaats in Merksem. 45 jaar na de terechtstelling van Dr. August Borms komt Vlaanderen samen om hem te eren, die bewust zijn leven gegeven heeft voor zijn volk, zijn land, zijn Vlaanderen.

Vergeten zijn de namen van de Belgische rechters, die hem tweemaal ter dood veroordeelden om hem op 12 april 1946 aan 6de executiepaal te binden. Maar nog duizenden weten dat Borms de dood is ingegaan met het ultieme bevel ,,Leve Vlaanderen, Dietsland Hou zee!''

De Bormshulde begint om 12 u met de aankomst van de Amnestie-fakkelloop van het VNJ-Antwerpen. Om 12.15 u wordt in de St-Franciskuskerk aan de Bredabaan de herdenkingsmis opgedragen door E.H. G.Mees. Voor de omlijsting zorgen kunstzanger Gust Teugels, het SMF-Scheldekoor Antwerpen, organist St.Wouters en voordrachtkunstenaar Walda Van Onckelen.

Om 13.15 u gaat de optocht naar het graf van Dr.Borms. Studentenleider Bert Laeremans zal er een toespraak houden en daarna volgt een bloemenhulde. Deze bloemenhulde zal een eendrachtige eis zijn voor amnestie.

VOOR DE NEGENDE MAAL: KOM, ZING MET MIJ!

De intussen overbekende Edegemse zangavond onder het motto *Kom, zing met mij*, wordt op zaterdag 20 april 1991 voor de negende maal door het VNSE georganiseerd in de feestzaal Elzenhof (Edegem-Elsdonk) te 20u.

Een overdonderende zangavond met als hoofdbrok het samenzingen, maar ook solisten en zangkoren zullen het hunne ertoe bijdragen om er een mooi feest van te maken. Treden op: Gemengd Kamerkoor ,,Cantamus'', leiding Leo Van Peteghem. Meisjeskoor ,,Die Ghespeelkens'', leiding Jo Remans. Gastvedette: Cecile Van Dijck, zangeres kleinkunst. Animatie en presentatie: Gust Teugels.

Wil je zeker zijn van een plaatsje, bestel dan tijdig uw toegangskaarten (150 fr. eenheidsprijs) op het adres: Julia Engelen-Saenen, Romeinse Put 100/4 te 2650 Edegem (tel. 03/457.11.51).

ADVERTENTIE

PAASMENU

Quiche van mosseltjes als proevertje

☆

1/2 kreeftje met groene asperges

☆

Bladerdeegje van zeeduivel en asperges kervelboter

☆

Lamzadel met thijm

☆

Nagerecht

1.500 fr. per persoon

RESTAURANT

HASSELTBERG

Er is steeds een luchmenu 900 fr. per persoon

☆

Banketzaaltje gratis

Nieuwelaan 47, 1860 Meise
02/269 70 45

Woensdag en zondagavond gesloten

Brugge bezoeken is ook
kennis maken met het
**Vlaams
Ontmoetingscentrum**
De Gulden Spoor
rechtover uitgang parking
't Zand 22 Brugge
tel. 050.34.30.82
* dranken * restaurant
* snacks * zaal voor 50 pers.

Café & Feestzaal
Op Den Saele
Boomstraat 141 3798 's-Gravenvoeren

Zitplaatsen feestzaal voor 100 personen - Groepen en bussen **op afspraak** tegen speciale prijzen - toeristenmenu 295 fr.

Café Zaal Hotel
— Cambrinus —
Kloosterstraat 3 • 3960 Bree
011/ 49 28 97

Taverne **„DE BOEMELTREIN"**
Vlaams Huis
Streekbieren - Snacks - IJs - Wafels - Pannekoeken.
Sfeervol treinmeubilair - Ook vergaderruimte.
Weststraat 131 — 9940 SLEIDINE.
Tel.: 091/57.68.46. - Zat. en zond. gesloten.

HOF VAN ENGELAND
bij Guido
hét Vlaams trefpunt in Brussel
Lakensestraat 157 (KVS)
1000 Brussel
tel.: 218.01.27

't boerenhof
CAFE-RESTAURANT-FRITUUR
Terras - Lunchroom -Coffeeshop
Altamira stone grill
Prijzen voor groepen
op aanvraag.
De Plank 24A
3790 Sint-Martens-Voeren
Tel. 041/81.07.03

**RESTAURANT
KAPELLEKESHOEF**
**Kapelstraat 1
Tongerlo-Westerlo
Tel. 014-54.40.07**
Maandag gesloten
Rustieke sfeer

Banketbakkerij
ANTWERPIA
JOOST GOSSYE
**Geraardsbergsestraat 38
9300 Aalst
Tel. 053-21.35.33**

RESTAURANT-HOTEL
OVEREINDE
Salons Raymond
— banketzalen tot 300 personen
— specialteiten bruiloften en banketten
**Overeinde 8 AS
011/65.73.05 - 65.89.40**
**Bij vertonen van VU-lidkaart:
één aperitief gratis.**

Het Palinghuis
**Sedert 1910
JAN PAUWELS-DE BRAUWER
Oude Brugstraat 16, 9200 Schoonaarde. Tel. 052-42.32.46**
Wekelijkse rustdag vrijdag tot zaterdag 18 uur
Jaarlijks verlof december
De familiezaak met traditie

**Brood- en
banketbakkerij**
R. DE BEULE
Heirbaan 53
2070 BURCHT
Tel.: 03/252.70.98
**SPECIALITEIT VAN ALLE
GELEGENHEIDSGEBAK**

Hostellerie
Petrus
Oerenstraat 13 8190 Alveringem
tel. 058/288 007

Hotel — Restaurant — Feestzaal — Tea-Room
Een gastronomisch kompleks, gelegen op amper 15 min. van de kust, stelt U een zee voor van kalmte, komfort, keuken, rust, rustiek en romantiek.
Wij bieden U:
- 14 luxueuze hotelkamers met alle denkbare komfort
- Fijne Franse keuken, à la carte en 8 menu's van 695 fr. tot 1600 fr.
- Een hart voor de kinderen, eigen speelruimten en aangepaste menu's.
- Kamer (2 pers.) met uitgebreid ontbijt: vanaf 1750 fr.
- Eveneens pension en half-pension mogelijkheden.
- Week-end verblijf.

"SEMINARIEMOGELIJKHEDEN" - conferentiezaal met alle nodige multifunctionele apparatuur.
Voor gratis informatiepakket nopens onze mogelijkheden:
Oerenstraat 13 8690 Alveringem tel. 058/288 007

FOLKLORE

Ik ben het om meerdere redenen volledig eens met lezer B. de Nijn en J. de Smet, die betreuren dat WIJ geen aandacht heeft besteed aan de klinkende verkiezingsoverwinning van D'66 bij de jongste Provinciale Statenverkiezingen in Nederland (WIJ, 22 maart j.l.).

Verder vind ik dat WIJ zich op een gevaarlijk pad begeeft door zo maar te simpatizeren met iedere ,,regionalistische'' partij in Nederland (8 maart en 15 maart). Ik neem het geval van de *Partij Nieuw Limburg* (PNL).

Het betreft hier een groep dorpspolitici, die bij de CDA niet aan de bak kwamen en die partikularisten van het ergste soort zijn. Ik nodig ieder VU-lid uit kennis te nemen van het programma van de PNL. Men zal daar bv. inzake de grindwinning lezen dat deze uitsluitend op ,,Limburgs gebruik'' dient gericht en dat ,,als het aan ons ligt, een bedrijf uit bijvoorbeeld Den Bosch geen grind meer uit Limburg krijgt''. (De Limburger, 21 febr. '91).

Van enige belangstelling voor de Nederlandse taal en kultuur is geen sprake. Als het van de PNL'ers zou afhangen, dan wordt het Limburgs dialekt de kultuurtaal van het land van Jo Erens.

Tot slot nog dit: geen ernstig mens in Nederland neemt de folkloristen van de PNL au sérieux.

M. Boelen, Bilzen

BRTN

De recente naamwijziging van de Vlaamse Openbare Omroep beantwoordt reeds meer aan de werkelijkheid dan de door de feiten achterhaalde benaming BRT. Wel zijn er nog zaken die aan de realiteit dienen aangepast te worden. Denken we maar aan de Vlaamse inbreng in de Top-30.

Een tijd geleden vouwde Adriaan Van Landschoot, manager van de zangeres Petra, tijdens de nieuwsuitzending van 19u.30 een spandoek op waarop ,,Vlaams in de Top-30'' te lezen stond. Ofschoon ik enkele twijfels heb over de aktie zelf, ga ik akkoord met de inhoud ervan.

De opsplitsing van lichte muziek in 2 hitlijsten, de Vlaamse Top-10 en de internationale Engelstalige Top-30 is niet langer houdbaar en werkt diskriminerend voor de Vlaamse Nederlandstalige en zelfs Engelstalige platen.

De jongste jaren schoot de belangstelling voor Vlaamse produkties naar een ongekende hoogte en dat in hoofdzaak door toedoen van de kommerciële zender VTM.

De artistieke kwaliteit van deze produkties laat vaak te wensen over en misschien is het de opdracht van de BRTN om ervoor te zorgen dat de betere Vlaamse muziek op haar netten aan bod komt om zo een gezond tegenwicht te vormen voor de door Raymond Van het Groenewoud bestempelde ,,Vlaamse kwijl''. Ik zou dit niet als een poging tot konkurrentie met VTM beschouwen maar eerder als het vervullen van de opdracht van een openbare omroep die haar verantwoordelijkheid draagt t.o.v. de belastingbetalers zijnde in dat geval de Vlaamse Gemeenschap.

Het is toch hemeltergend voor deze gemeenschap dat bvb. het schitterend lied ,,Liefde voor muziek'' van hoger vermelde zanger op nummer 2 van de Nederlandse hitlijsten staat terwijl er geen sporen van te vinden zijn in de eigen Vlaamse Top-30. Zowel vanuit kultureel als kommercieel oogpunt getuigt dit voorbeeld van een gebrek aan gezond Vlaams chauvinisme en kommercieel inzicht.

We hoeven daarom bij wijze van spreken niet met vaandels te zwaaien maar wanneer we naar het buitenland kijken, bemerken we nergens dat kunstmatig onderscheid tussen de eigentalige en anderstalige lijsten. Dat een afzonderlijke eigentalige hitlijst zou blijven bestaan, is niet onzinnig maar elk Vlaams nummer moet kunnen doorstoten naar de Top-30.

Jean-Pierre Roosen, Gent

De redaktie ontvangt graag brieven voor de lezersrubriek Wederwoord. Naamloze brieven gaan de scheurmand in, evenals scheld- en smaadbrieven. De andere publiceert zij, naarglang er plaats beschikbaar is. De redaktie behoudt zich het recht voor brieven in te korten en persklaar te maken zonder de essentie van de inhoud te veranderen. Brieven worden ondertekend met de naam en de plaats van herkomst, tenzij de schrijver verzoekt slechts de initialen te gebruiken. De opinie, vertolkt in een lezersbrief, is niet noodzakelijk deze van de redaktie.

ZELFVERNEDERING

Onlangs zag ik op de RTBf de film ,,Hektor'' van Urbanus, gevolgd door een nabeschouwing. Hieraan namen buiten Urbanus een vijftal Vlamingen deel.

Buiten het feit dat de moderator (RTBf-dame) het gesprek in een bepaalde richting dwong, namelijk hoe Vlaams zijn de Vlamingen en hoe spreken ze hun taal, viel het op hoe de Vlaming Johan Anthierens zich in alle bochten wrong om toch maar onze taal te vernederen. Ook de Voerenaars zijn volgens hem geen Vlamingen, maar horen thuis in Luik. Het Vlaams is volgens dit heerschap ook geen taal maar een hoop dialekten. Zie naar Nederland zei hij waar men het Engels gaat aanvaarden.

Dit spektakel herhaalde zich telkens hij het woord kreeg en dit tot grote ergernis van een Brusselse Vlaming die het niet meer nam en Anthierens rake antwoorden gaf.

In één woord een misselijke vertoning die bij de Vlamingen die keken zeker grote ergernis opgewekt heeft en bij de Waalse kijkers een gevoel van, wat voor een volk zijn die Vlamingen die zichzelf zo belachelijk maken...

Urbanus, anders zo rad van tong, zat er als een doofstomme bij en grijnslachte...

Leo Lambeir, Herent

GREENPEACE

Het is spijtig te moeten vaststellen dat WIJ geen gepaste antwoorden aan Greenpeace (WIJ, 15 maart j.l.) heeft gegeven.

In plaats van Greenpeace lik op stuk te geven, slikt u blijkbaar alles wat zij zegt.

Haar argumenten:

1. Greenpeace is een Angelsaksische organisatie.

Inderdaad enkel het Engels is voor haar van belang en het Nederlands niet. Haar doel is wel milieuorganisatie zijn, maar daarnaast evenzeer Engels-taalimperialisme. Ik geloof niet dat Greenpeace in Frankrijk veel van haar prullaria verkoopt.

2. Wat haar T-shirts betreft heb ik enkele jaren terug T-shirts gezien met aan de voorkant een Engelse en op de achterkant een Russische tekst...

Haar 3e argument: ,,No time to waste'' klinkt veel beter dan: ,,Geen tijd te verliezen''. Waarom klinkt het in het Engels beter dan in het Nederlands?

150 jaar lang heeft het Frans veel mooier en beter geklonken in Vlaanderen. Nu hebben we dezelfde domme argumenten van Greenpeace voor het Engels.

Besluit: Greenpeace is geïnteresseerd in vogels en walvissen maar zeker niet in andere volkeren en talen. Moesten zij eerbied hebben voor andere volkeren, dan zou zij Esperanto gebruiken, een taal die niemand krenkt en waar iedereen gelijk is. Greenpeace zou best eens aankloppen bij de Esperantobeweging in Engeland om wat hoffelijkheid bij te leren.

R. Delbol, Oostende

DE PILLECIJN

Even een klein misverstand rechtzetten n.a.v. de bijdrage over F. de Pillecijn (WIJ, 22 maart j.l.).

Het monument van Albert Poels ter gedachtenis van Filip de Pillecijn is niet opgericht in de Broekstraat te Hamme maar aan de samenvloeiing van Schelde en Durme vlakbij het prachtig natuurgebied De Bunt in vogelvlucht 1.500 meter verder dan de Broekstraat. In de omgeving van die straat is wel een laan genoemd naar Filip de Pillecijn.

G.V.H., Temse

ONTDEK SCHOTLAND

Noord-Engeland en Schotland weten zelfs de meest verwende reiziger te bekoren.

Dus waarom niet meteen de kortste en meest aangename weg gekozen. Afvaart iedere dag vanuit Zeebrugge om 18 uur. Aankomst te Hull de volgende morgen om 8 uur.

Een 5-sterren avond, een verkwikkende nachtrust, een uitgebreid ontbijt en ziedaar, klaar bent u tot het ontdekken van de sporen van verweerde vikings, de wijdheid van de Moors, de charme van een dagje relaxed shoppen, het wereldvermaarde festival van Edinburgh of zelfs het monster van Loch Ness.

Voor alle informatie betreffende het grote aantal aktiviteiten in Groot-Brittannië het hele jaar door : British Tourist Authority, Louizalaan 306, 1050 Brussel, Tel (02) 646.35.10 - Fax (02) 646.39.86.

Voor uw gratis brochure : North Sea Ferries Leopold II Dam 13, 8380 Zeebrugge, Tel (050) 54.34.30 - Fax (050) 54.71.12. Of raadpleeg uw reisagentschap.

STB BRITAIN

NORTH SEA FERRIES

UW SNELWEG NAAR SCHOTLAND

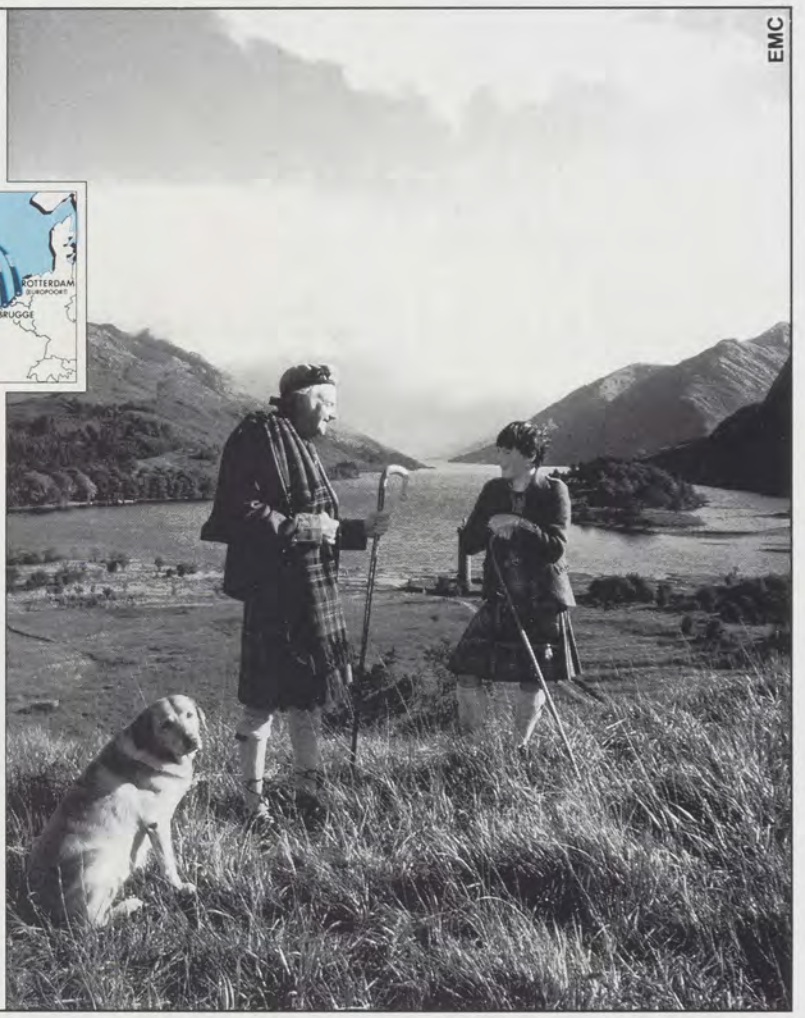

ADVERTENTIE

Kostuums naar maat

HERENKLEDING
Vermees
Steenhouwersvest, 52
ANTWERPEN

N.V. ZAKENKANTOOR HERMAN STEENHOUDT
1 STATIONSPLEIN,
9500 GERAARDSBERGEN
Tel. (054) 41 30 44
Woonkrediet steeds iets beter!

BLOEMEN ROUWKRANSEN
BRUIDSTUILEN
ZAALVERSIERING
PETRA P.V.B.A.
HEIHOEFSEWEG 1
2520 EDEGEM
Tel.: 03/457.23.89

WILLY MICHIELS
MAKELAAR IN VERZEKERINGEN
Torleylaan 51 • 1654 HUIZINGEN
tel. 02/360.20.40
Kantooruren: 9-12 - 15-18 (zaterdag: 10-12)
Waar Vlamingen méér dan thuis zijn

LUNOR-BENELUX
ATOOMSCHUILKELDERS
RAMPENKELDERS
OOK VOOR ZELFBOUWERS
Gentsesteenweg 5
9420 ERPE-Mere
053/80.54.56
BEZOEK ONZE KIJKKELDERS

Houtzagerij
DE ROOSE N.V.
Algemene hout- en platenhandel
Schaverij
AFD. NINOVE - 9400
Steenweg naar Aalst 496
Tel.: 053-66.83.86
AFD.: OKEGEM - 9471
Leopoldstraat 114
Tel.: 054-33.17.51
054-33.11.49

EEN KONCEPT DAT ALLES HEEFT...
Genomineerd voor de Europese Designprijs Barcelona 1990
BULOflex®
KWALITEIT
Vervaardigd in de duurzaamste materialen: volkunststof, staal, aluminium. De afwerking draagt het label van de Belgische fabrikant nr. 1 van het betere kantoormeubilair.
ERGONOMIE
Op mensenmaat bedacht. Verzonken kabeldoorvoer en niet-reflekterende bovenbladen die in de hoogte verstelbaar zijn. Voor elke werksituatie is er een ideale oplossing.
FLEXIBILITEIT
Met één enkel onderstel en een beperkt aantal bladen kan je alle kanten uit bij aanbouw en ombouw. En bij middel van één enkel sleuteltje. De logistieke eenvoud werkt sterk kostenbesparend.
VRAAG ONZE FOLDER!
BULO®
kantoormeubelen
kantoorinrichting
MECHELEN Industriezone Noord II tel. (015) 21 10 00
Toonzalen open van 8.30 u tot 17.30 u. Ook op zaterdag
BRUSSEL Montoyerstraat 10 tel. (02) 512 99 18
Toonzalen open van 8.30 u tot 17.30 u. Niet op zaterdag